

785
P. Lach.

~~1788~~

1788

Oct. Febr.

962/540

1788

1708

Febr.

Continentur.

1. Ahenü Donatus latino
Hug. Hoximb. 1705
2. ~~Leutschow~~
1750.

Edicio posterior
hinc avaloa & diaphantia
clenhipata.

O. 9.

M. JOHANNIS
RHENII

DONATUS

LATINO-HUNGARICU

ostendens rationem

Declinandi, Comparandi, Conju-
gandi, Formandi, & Rudimentalia
Exercitia componendi.

*Compluribus in locis, longè faciliore Methodo
deductus, & difficilioribus sublati, accom-
modatus, unice*

Usui Puerorum & Incipientium,

NORIMBERGÆ,
Apud MARTINUM ENDTERUM.
MDCCV.

L. B. S.

Cum ratio officii mei exigat Nobilem, Rudimentis Latinis aequè ac Hungaricis erudire Juventutem, de facilioribus ad id etiam necessariis sæpius anxie conquestus sum mediis. Ab ipsis puerulis meis crebrò audiui quieri, quòd non sibi Parentes Hungaricè potius, quam Bohemicè impressos emerint Donatos. M. JOHANNIS RHENII volebant; sed ille excusatus extabat nondum. Expectavi id ab aliquo literis experientià usq; peritiorè factum iri; sed cum nulum puerilibus his occupari velle crepundiis viderem, pueris unice profuturus hæc Rudimenta sub prælum misi puerilia, adjutura credo cum Grammatica eorum studia: tum in constituendis circulis Præceptorum laborem. Scio non defuturos, qui me puerorum dignum censeant sibilis; eò quòd alibi nonnulla transponere, aliqua intermittere, plerq; etiam addere tentaverim. Sed ut hi risu, ita alii me venià dignissimum putabunt: Gradus quippe Comparationis in fronte mox libelli hujus antè locatos non ommisi; sed in fine Declinationum additis comparationibus præposui. Interpretationem vernaculam Regularum intermisi consulto: nam eam multum Tyrunculis in discen-

do laboris & confusio- nis, parum verò, aut nihil prorsus fructus docens luculenter didici. Præterii insuper etiam ad calcem libelli hujus Syntaxim, & apposui vulgares Paræmiarum ad ludendum Ver- ficulos: quia studium & ætatem hanc, cui hic ser- viat libellus; capacem minus esse certa evincit ratio: & informatio nostra per Classes distincta, confusionem disciplinarum non admittit. Per quæstiones, cuius Declinationi suas proposui Terminationes, cum Generum Regulis, quo ipsi etiam Adolescentuli, utiliter mutuo agitarent Cir- culos. Institutioni progrediendi Docentibus tra- dita, in prima editione RHENII ego quoq; acquie- sco, & Methodum delineatam sates laudo: ubi lu- bet sequor. Itaq; de docendo, Principia hæc discere meum non est; sed vovere à Principe Principii ex- pecte, pulcherrima Patriæ bono Natis Puellis Principia meum omnino duco. DEUS igneas omnibus hæc sequuturus infundat mentes quo Auspiciū sumat felix Generosa Juventus Cujus perdulcis Pallas ab ore fluat.

Dabam Trenchinii

20. Martii, Anno 1697.

Vestri studiosissimus

Michaël Missowicz.

PAR-

PARTES ORA- TIONIS.

Quot sunt Partes Orationis?

Octo: Nomen, Pronomen, Verbum, Partici-
pium, Adverbium, Præpositio, Conjunctio &
Interjectio.

DE NOMINE.

Quid est Nomen?

Est pars Orationis, quæ rem significat non agere
aliquid aut pati, ut: Puer Gyermek, Liber Kõnyv,
Mensa Asztal, Panis Kenyer.

Unde cognoscis quid sit Nominis pars?

Quia possum dicere: Unus Puer egy Gyermek,
unus Homo egy Ember.

Quotuplex est Nomen?

Duplex: Substantivum & Adjectivum.

Quid est Nomen Substantivum?

Substantivum est, cui non potest addi in Hun-
garica lingua: Ember, Aszony, Dolgoz. Malè dico:
Homo Liber, Ember kőnyv, Mulier Panis, Aszony
kenyer.

Quotuplex est Substantivum?

Duplex: Proprium & Appellativum.

Quid est Nomen Proprium?

Proprium est, quod uni certæ rei convenit, ut:

Petrus *Peter*, Paulus *Pál*, Roma *Roma-Város*,
Leutschovia *Lőtsé-Város*, Eperiesinum *Eperies*,
Cassovia *Kassa-Város*, Trenchinium *Trenchin-*
Város, Posonium *Posony*, Vagus *Vágh*.

Quid est Nomen Appellativum?

Appellativum est, quod multis est commune, ut:
Homo *Ember*, Mensa *Asztal*, Liber *Könyv*, Urbs
Város, Pagus *Falu*, Arx *Vár*, Turris *Torony*.

Quid est Nomen Adjectivum?

Cui addi potest in Hungarica lingua: *Ember*,
Aszfony, *dolog*. Bene dico: Bonus homo, *Jó*
ember, Mala mulier *gonosz Aszfony*, Pulchrum
opus *szép dotog*.

Talia sunt:

Albus *Fejér*, Magnus *Nagy*, Niger *Fekete*,
Parvus *Kitsiny*, Longus *Hosszú*, Brevis *Rövid*,
Audax *Mérfész*, Felix *Szerentsés*.

ACCIDENTIA NOMINUM.

Quot accidunt Nomini?

septem: Species, Figura, Persona, Genus,
Declinatio, Numerus & Casus.

Quotuplex est Species?

Duplex: Primitiva & Derivativa.

Quotuplex est Figura?

Duplex: Simplex & Composita.

Quot sunt Persona?

Tres: Prima, ut Ego *En*. Secunda, ut Tu *Tu*.
Tertia, ut Ille *Az ő*.

Quot sunt Genera Nominum?

Quinque: Masculinum, Femininum, Neutrum,
Commune & Omne.

Da Exemplum:

Hic Puer; Hæc Puella; Hoc Pomum; Hic & hæc
Adolescens; Hic & hæc & hoc Felix.

Quot sunt Declinationes Nominum?

Quinque: Prima, Secunda, Tertia, Quarta,
Quinta.

Quid est Prima Declinatio?

Prima Declinatio est, quæ habet in Genitivo &
in Dativo Singulari *Ædiphthongum*, (& Græca in
E, habent *ES*).

Exempla:

Mensa, G. Mensæ. D. etiam Mensæ.

Græca:

Epitome, G. Epitomes. D. Epitome.

Quid est Secunda Declinatio?

Secunda Declinatio est, quæ habet in Genitivo
Singulari *I*, & in Dativo *O*, ut:

Liber, G. LibrI, D. LibrO.

Dominus, G. DominI, D. DominO.

Quid est Tertia Declinatio?

Tertia Declinatio est, quæ habet in Genitivo
Singulari *IS*, & in Dativo *I*, ut:

Pater G. PatrIS, D. PatrI.

Homo G. HominIS, D. HominI.

Quid est Quarta Declinatio?

Quarta Declinatio est, quæ habet in Genitivo
Singulari *US*, & in Dativo *UI*; (Sed in *U*, sunt in-
declinabilia.)

Exempla:

Fructus, G. FructUS, D. FructUI.

Sensus, G. SensUS, D. SensUI.

Quid est Quinta Declinatio?

Quinta Declinatio est, quæ habet in Genitivo, & in Dativo Singulari *EI*, ut:

Species *G. Speciei. D. Speciei.*

Facies *G. Faciei. D. Faciei.*

Quot sunt Numeri?

Duo: Singularis & Pluralis.

Quid est Singularis?

Qui unam rem significat, ut: *Unus Homo egy-
Ember.*

Quid est Pluralis?

Qui plures res significat, ut: *Duo Homines, két-
Ember.*

Quot sunt Casus?

Sex: Nominativus, Genitivus, Dativus, Accusativus, Vocativus & Ablativus.

Quot sunt Recti Casus?

Duo: Nominativus & Vocativus.

Quot sunt Obliqui Casus?

Quatuor: Genitivus, Dativus, Accusativus & Ablativus.

Unde probas cujus Generis sunt Nomina Substantiva?

Ex Regulis Generalibus, Specialibus, & Specialissimis.

Quot sunt Regula Generales?

Tres.

Quæ est Prima?

In *UM* & *A* pluralia neutra sunt, cujuscunque sint significationis, ut: *Templum Szentegyház, Pomum Alma, Atramentum Tinta, Atramentarium Kalamaris.*

Quæ

Quæ est Secunda Regula?

In *ON* secundæ Declinationis, quæ Latine *UM* habent, Neutra sunt, cujuscunque sint significationis, ut: *Ilion*, lat. *Ilium*, *Troja* *Város*, *Lexicon* latine *Lexicum Magyarázó Könyv*.

Quæ est Regula Tertia Generalis?

In *I*, pluralia Masculina sunt, cujuscunque sint significationis, ut: *Liberi Gyermek*, *Cancelli Rostély*, *Superi Agyalok*, *Inferi Pokolbéliek*.

REGULÆ SPECIALES.

Quot sunt Regula Speciales?

Quatuor.

Quæ est Prima?

Nomina Virorum, Mensium, Ventorum, & Fluviorum, sunt generis Masculini.

Exempla Nominum Virorum:

Adam, David, Jacob, Tobias, Andreas, András, Johannes János.

Pertinent ad Nomina Virorum:

Collegia Tiszeti Társ, Incola Lakos, Indigena Házifi, Conviva Vendég, Bibliopola Könyvárós, Scurra Ocsmány, Pincerna Korcsmáros, Affecta Kővető. Sic etiam: Principista, Grammatista, Syntaxista, Poëta.

Nomina Mensium sunt:

Januarius Baldog-Afzönyhova, Februarius Bőjt-elő hova, Martius Bőjt más-hova, Aprilis Szent Györgyhava, Majus Pünkösdhava.

Nomina Ventorum sunt:

Eurus Napkelleti szél, Zephyrus Napenyészető szél, Austro Déli szél, Boreas Északi szél.

A 5

Nomi-

Nomina Fluviorum sunt.

Tibiscus *Tisza Víz*, Vagus *Vágh*, Danubius *Duna*,
Granus *Garam-Víz*.

Quæ est Secunda Regula Specialis?

Nomina Mulierum, Regionum, Insularum, Urbium & Arborum sunt generis Fœminini.

Nomina Mulierum sunt :

Maria *Maria*, Mater *Annya*, Virgo *Száz-leány*,
Nurus *Menyem*, Socrus *Napa*, Soror *Nénym*.

Nomina Regionum sunt :

Hungaria *Magyar Ország*, Polonia *Lengyel-Ország*,
Turcia *Török Ország*, Germania *Német-Ország*,
Transylvania *Erdély-Ország*.

Nomina Insularum sunt :

Cyprus *Középső tengeren egy Sziget*, Delus *Delus-Sziget*.

Nomina Urbium sunt :

Leutschovia *Lőte*, Cassovia *Kassa-Város*, Tyrnavia *Nagyszombat*, Rosnavia *Rosnyo*.

Nomina Arborum sunt :

Pirus *Kertfeli-sa*, Prunus *Szilva-sa*, Quercus *Czerfa*,
Ficus *Füge-sa*, Nux *Dió-sa*, Salix *Fűz-sa*.

Quæ est Tertia?

Substantiva Mobilia sunt in prior terminatione
Masculina, in altera Fœminina, ut: Rex *Király*, Regina,
Királyné, Dominus *Ulr*, Domina *Asszony*.

Quæ est Regula Quarta?

Communia quædam pro diverso sexu diversis Adjecti-

jectivis Genere Masculino vel Fœminino junguntur, ut sunt:

Antistes, Vates, Adolescens, Author & Augur.
Fő Pap, *Jóvendő mondo*, *Iffiu*, *Szerző*, *Jóvondóbb*.
Dux, Judex, Custos, Testis cum Cive, Sacerdos,
Vezár, *Biro*, *Örző*, *Bizonyító*, *Polgár*, *Pap*.
Municipi adde Parens, Patruelis, Affinis & Hostis,
Ulj polgár, *Szülő*, *Atya battrának fia*, *Sogor*, *Ellenség*.
Bos, canis, interpres, par, conjux, miles & hæres.
Ökör, *Eb*, *Magyarazó*, *Par*, *Házastárs*, *Vitéz*, *Örkös*.
Sus, Juvenisque familiaris, Martyr, Comes, Infans.
Difznó, *Iffiu*, *Barátságos*, *Martyrom*, *Utitárs*, *Csöcsém*.
Hospes, nemo, opifex, index cum principe vindex.
Vendég, *senki*, *kézmives*, *jelentő*, *Fejedelem*, *boszni-álló*.

DE PRIMA DECLINATIONE.

PRIMA Declinatio est, quæ habet in Genitivo & in
Dativo Singulari, *a*, diphthongum, vel *es*, ut:
Mensa, Mensæ, Epitome, Epitomes.

Quot habet Prima Declinatio Terminationes?

Quatuor: A, E, AS, & Es, ut: Mensa, Epitome, Aeneas Anchises.

In A, & E, primæ Declinationis cujus sunt Generis?

Per Regulam primam, In a & e Primæ Declinationis Fœminina sunt, ut: Mensa *Asztal*, Pentecoste
Pünkösd.

Nomi-

Singulariter.

Nominativo	Menſa	Ez az <i>Aſztal</i> ,
Genitivo	Menſæ	eze az <i>Aſztalé</i> ,
Dativo	Menſæ	ennek az <i>aſztalnak</i> ,
Accuſativo	Menſam	ezt az <i>aſztalt</i> ,
Vocativo	ô Menſa	ô <i>aſztal</i> ,
Ablativo	â Menſa	ettől az <i>aſztaltól</i> .

Pluraliter.

Nominativo	Menſæ	Ezek az <i>Aſztalok</i>
Genitivo	Menſarum	ezeke az <i>aſztaloke</i>
Dativo	Menſis	ezeknek az <i>aſztaloknak</i>
Accuſativo	Menſas	ezeket az <i>aſztalokat</i>
Vocativo	ô Menſa	ezek az <i>aſztalok</i>
Ablativo	â Menſis	ezekektől az <i>aſztaloktól</i> .

Sic etiam:

Pila	<i>Lapta</i> ,	Beſtia	<i>Vad állat</i> .
Cymba	<i>Csölnök</i>	Bibliotheca	<i>Könyvtartóhely</i> ,
Corona	<i>Koszorú</i> ,	Candela	<i>Gyertya</i> ,
Ariſta	<i>Kakász</i>	Familia	<i>Cseléd</i> .
Clava	<i>Csákány</i>	Betula	<i>Nyirfa</i>
Charta	<i>Papiros</i>	Cauſa	<i>Ok</i> .
Mappa	<i>Abroſz</i>	Creta	<i>Kréta</i> ,
Dolabra	<i>Gyalu</i> .	Cura	<i>Gond</i>
Epiftola	<i>Levél</i>	Alea	<i>Kotzka</i> .
Blatta	<i>Ruha moly</i>	Farina	<i>Liszt</i> .
Cera	<i>Viasz</i>	Cœna	<i>Vacsora</i> .
Lamina	<i>Pléb</i>	Fabula	<i>Mefse</i> .
Penna	<i>Penna</i>	Anſa	<i>Fogantó</i> .
Schola	<i>Iskola</i>	Cereviſia	<i>Ser</i> .
Ancilla	<i>Szolgálo</i> ,	Maſſa	<i>Tészta</i> .
<i>Leány</i> .		Luſta	<i>Tufakodás</i>

Rana

Rana	<i>Béka</i> .	Coſta	<i>Oldal csont</i> .
Barba	<i>Szakál</i> .	Gena	<i>Ortza</i> .
Foffa	<i>Verem</i> .	Lucanica	<i>Májos hurka</i> .
Litera	<i>Betű</i> .	Gehenna	<i>Pokol</i> .
Avia	<i>Éreg anyja</i> .	Framea	<i>Szablya</i> .
Bulla	<i>Buborék</i> .	Fœmina	<i>Aſzfzong</i> .

Omnia ne in A, deſinentia ſunt Generis Fœminini?

Excipiuntur, Mafculina ſunt:

Cometa űstökös csillag. Planeta Bujdosó csillag, Hadria Velenczei Tenger.

Et quæ personam ſignificant, ut: Advena jövevény, Homicida Gyilkos, Conviva Vendég, Collega Tifzti-társ, Auriga Kocsis. Vide plura ſub Regula I. Speciali.

REGULA II.

Pluralia in Æ, Fœminina ſunt, ut:

Literæ	<i>Levél</i>	Nuptiæ	<i>Menyegző</i> ,
Nundinæ	<i>Vásár</i> ,	Tenebræ	<i>Sötétség</i> .
Argutiæ	<i>Trefas beſzéd</i> ,	Divitiæ	<i>Gazdagság</i> .
Minæ	<i>Fenyegetés</i> ,	Scopæ	<i>Sepű</i>
Præſtigia	<i>Szemfényveſztés</i> ,	Inſidia	<i>Les</i> .
Excubiæ	<i>Virraſztas</i> ,	Nugæ	<i>Hazugság</i> .
Suppetiæ	<i>Segétség</i> ,	Induciæ	<i>Frigy</i> .
Feriæ	<i>Innep</i> .		

Excipiuntur: Ethesiæ Nyári ſzél, quod Maſculinum eſt,

Exemplum ad E.

Singulariter.

N. Epitome	<i>Ez a Rövid Summa,</i>
G. Epitomes	<i>eze a Rövid Summaé</i>

D. Epi-

D. Epitome	<i>ennek a' Rövid Summának,</i>
A. Epitomen	<i>ezt a' Rövid Summat.</i>
V. ô Epitome	<i>ô Rövid Summa.</i>
A. ab Epitome	<i>ittől a' Rövid Summatól.</i>

Sic etiam:

Paraſcevo	<i>Nagy-Péntek,</i>	Crambe	<i>Káposzta,</i>
Aloë	<i>Mérges fű,</i>	Alce	<i>Vad ökr.</i>

REGULA III.

In AS & ES, Primæ Declinationis Masculina sunt, ut: Tiaras *Púspök Csápka.*

Singulariter.

N. Æneas,	N. Anchises,
G. Æneæ,	G. Anchisæ.
D. Æneæ,	D. Anchisæ.
A. Æneam, an,	A. Anchisen.
V. ô Ænea,	V. ô Anchise.
A. ab Ænea,	A. ab Anchise.

Sic etiam:

Sathanas	<i>Ellenség,</i>	Pyrites	<i>Tűz-Kő.</i>
Boreas	<i>Ejtszaki-Szél,</i>	Gagates	<i>Gagates-kő.</i>
Andreas	<i>András,</i>	Priamides	<i>Piramus-fia.</i>
Tobias,	<i>Jeremias,</i>	Pſaltes,	<i>Eneklő,</i>
Lucas,	<i>Jonas</i>	Ecclesiastes.	<i>Prædikátor.</i>

Exempla ad ES.

Hæmatites	<i>Vér-kő,</i>	Abſynthites	<i>űrmös bor.</i>
Buſonates	<i>Béka kő</i>	Zelotes	<i>Buzgóſágos.</i>

REGULA.

AS & ES primæ Declinationis abjiciunt S, in Vocativo, ut: Æneas, V. Ænea.

DE-

DE SECUNDA DECLINATIONE.

Quid est Secunda Declinatio?

Secunda Declinatio est, quæ habet in Genitivo Singulari I, & in Dativo O, ut:

Liber, Libri, Libro.

Quot habet Secunda Declinatio Terminationes?

Quinque: er, ir, us, um, ut: Liber *Könyv,* Vir *Férſu,* Satur *Elégedet,* Dominus *Urr,* Scamnum *Pad.*

In er & ir, Secunda Declinationis cujus sunt generis?

Generis Masculini, per Regulam:

In ER & IR Secundæ & Tertiæ Declinationis Masculina sunt, ut: Culter *Kés,* Levir *Feleségem bátya.*

Exemplum ad ER.

Singulariter.

N. Liber,	<i>Ez a' Könyv.</i>
G. Libri,	<i>ezé a' Könyvé.</i>
D. Libro,	<i>ennek a' Könyvnek.</i>
A. Librum,	<i>ezt a' Könyvet.</i>
V. ô Liber,	<i>ô Könyv.</i>
A. â Libro,	<i>ittől a' Könyvutól.</i>

Sic etiam:

Ager,	<i>Mező,</i>	Administer,	<i>Szolgátárs.</i>
Cancer,	<i>Rák,</i>	Amiger,	<i>Fegyver hordozó.</i>
Caper,	<i>Kerske bak,</i>	Coluber,	<i>Karm Kígyó.</i>
Auster,	<i>Déli szél.</i>	Faber,	<i>Kovács.</i>

Aper

Aper	Vád Kán,	Furcifer	Akafófára való.
Arbiter	Köz járó,	Gener	Vő.
Aurifaber	Érvös,	Lucifer	Hajnal csillag.
Archiater	Fő orvos,	Magister	Mester,
Adulter	Parázna,	Minister	Szolga.
☉leafter	Vad-olaj-fa,	Presbyter	Vén-Tanító.

Exemplum ad IR.

Singulariter.

N. Vir	Ez a Férfin,	Levir
G. Viri	eze a Férfiné,	Leviri
D. Viro	ennek a Férfinak,	Leviro
A. Virum	ezt a Férfin,	Levirum
V. ō Vir	ő Férfin,	Levir
A. à Viro	ettől a Férfinről,	Leviro

Pluraliter.

N. Viri	Ezek a Férfiak,	Leviri
G. Virorum	ezeké a Férfiaké,	Levirorum
D. Viris	ezeknek a Férfiaknak,	Leviris
A. Viros	ezeket a Férfiakat,	Leviros
V. ō Viri	ő Férfiak,	Leviri
A. à Viris	ezeiktől a Férfiaktól.	Leviris.

Sed Nomen *Satur*, est Adjectivum trium terminationum, ut : *Satur*, a, um.

In US Secunda Declinationis cuius
Generis sunt?

Generis Masculini : per Regulam : In US, Secunda & Quarta Declinationis Masculina sunt : ut :
Ventus Szél, *Paradisus Gyönyörűséges Kert*, *Fructus Gyümölcs*.

Omnia

Omnia ne in US Secunda Declinationis
sunt Generis Masculini?

Non omnia; Sed excipiuntur 1. Nomina Arborum, quæ sunt generis Fœminini, ut sunt:

Alnus	Eger-fa,	Amigdalus	Mandola-fa.
Taxus	Tisza-fa,	Cerasus	Cserefnye-fa.
Fagus	Bike-fa,	Juniperus	Gyalog-fenyő,
Malus	Alma-fa,	Laurus	Borosgyán-fa.
Pyrus	Körte-fa,	Pinus	Fenyő-fa.
Prunus	Szilva-fa,	Ulmus	Szil-fa.

2. Etiam hæc sunt generis Fœminini:

Alvus	Has,	Humus	Föld.
Vannus	Rosta,	Acus	Tő.
Manus	Kéz,	Tribus	Nemzetség.
Porticus	Tornácz	Domus	Ház.
Idus	Ösztő-nap,	Eremus	Pusztá.
Diphthongus	Két Vocaleknak foglalása.		
Dialectus	Szóknak tulajdonsága.		
Methodus	Tanulásnak uttya.		
Exodus	Kimenetel,	Byssus	Bibor.

Sed 3. Pelagus Mély tenger, Virus Méreg, & Vulgus Kórség, sunt generis Neutrius.

Exemplum ad US.

Singulariter.

N. Dominus	Ez az Ur,	DEUS.
G. Domini	eze az Uré,	Dei.
D. Domino	ennek az Urnak,	Deo.
A. Dominum	ezt az Urat,	Deum.
V. ō Domine	ő te Ur,	Deus.
A. à Domino	ettől az Uról.	Deo.

B

Plur.

<i>Pluraliter.</i>			
N. Domini	<i>Ezek az Urak,</i>	Dei vel D	
G. Dominorum,	<i>ezeké az Uraké,</i>	Deorum.	
D. Dominis	<i>ezeknek az Uraknak,</i>	Deis v. Di	
A. Dominos	<i>ezeket az Urakat,</i>	Deos,	
V. ô Domini	<i>ô ti Urak,</i>	Dei vel Di	
A. à Dominis	<i>ezeiktől az Uraktól,</i>	Deis v. Di	
<i>Sic etiam.</i>			

Servus	<i>Szolga,</i>	Nafus	<i>Orr.</i>
Hortus	<i>Kert</i>	Globus	<i>Golyobis.</i>
Lupus	<i>Farkas</i>	Morbus	<i>Betegség.</i>
Gallus	<i>Kakas,</i>	Equus	<i>Ló</i>

Quare dicis in Vocativo Singulari Domine, tamen Vocativus similis est Nominativo?

Excipiuntur: Ab US Secundæ Declinationis fi Vocativus in E, ut: Dominus, Domine.

Omniane in US Secunda Declinationis habent Vocativum in E?

Non omnia. Sed excipiuntur 1. Deus ô Deus Filius ô Fili, Meus ô Mi.

2. Propria Nomina in HUS, per I, faciunt Vocativum abjecto US, ut: Georgius ô Georgi.

In UM, Nomina cujus Generis sunt?

Sunt Generis Neutrius, ut supra diximus.

Exemplum ad UM.

<i>Singulariter.</i>	
N. Scamnum	<i>Ez a' Pad.</i>
G. Scamni	<i>ezé a' Padé.</i>
D. Scamno	<i>ennek a' Padnak.</i>
A. Scamnum	<i>ezt a' Padot.</i>
V. ô Scamnum	<i>ô Pad.</i>
A. à Scamno	<i>ettől a' Padtól.</i>

Plu

<i>Pluraliter.</i>	
N. Scamna	<i>Ezek a' Padok.</i>
G. Scamnorum	<i>ezeké a' Padoké.</i>
D. Scamnis	<i>ezeknek a' Padoknak.</i>
A. Scamna	<i>ezeket a' Padokat.</i>
V. ô Scamna	<i>ô Padok.</i>
A. à Scamnis	<i>ezeiktől a' Padoktól.</i>

Sic etiam:

Bellum	<i>Had,</i>	Collum	<i>Nyak.</i>
Sertum	<i>Köszörű,</i>	Malum	<i>Alma.</i>
Pirum	<i>Körtvély,</i>	Prunum	<i>Szilva.</i>
Cerafum	<i>Tseresnye,</i>	Templum	<i>Egyház.</i>
Ovum	<i>Tikmony,</i>	Vitrum	<i>üveg.</i>

Quare dicis in Nominativo, Accusativo & Vocat. Singulari Scamnum. & in Nominativo, Accusativo, & Vocativo Plurali Scamna?

Neutra habent tres similes casus, Nominativum, Accusativum, & Vocativum, qui in plurali desinunt in A, ut: Scamnum, Scamna.

DE TERTIA DECLINATIONE.

Quid est Tertia Declinatio?

Tertia Declinatio est, quæ habet in Genitivo singulari IS, & in Dativo I, ut: Homo, hominis, homini. Pater, patris, patri.

Quos habet Terminationes Tertia Declinatio?

Undecim: a, e, o, c, d, l, n, r, s, t, x, ut: Poëma, Mare, Homo, Lac, David, Animal, Pæan, Calcar, Bonitas, Caput, Pax, Fornax.

B a

In A

In A, & E, Tertia Declinationis cuius Generis sunt?

Generis Neutrius, juxta Regulam:

In A, & E, Tertia Declinationis neutra sunt, ut: *Enigma Meste-beséd.*

Paradigma Declinationis in A.

Singulariter.

N. Poëma	Ez a' Szerzett - Vers.
G. Poëmatis	eze a' Szerzett - versé.
D. Poëmati	ennek a' Szerzett versnek.
A. Poëma	ezt a' Szerzett - verset.
V. ô Poëma	ô Szerzett - Vers.
A. à Poëmate	ettől a' Szerzett Versfől.

Pluraliter.

N. Poëmata	Ezek a' Szerzett - Versek.
G. Poëmatum	ezeké a' Szerzett - Verseké.
D. Poëmatibus	& tis ezeknek a' Szerzett verseknek.
A. Poëmata	ezeket a' Szerzett verseket.
V. ô Poëmata	ô Szerzett - Versek.
A. à Poëmatibus	& tis ezektől a' Szerzett - Versektől.

Sic etiam:

Dogma	Tudomány,	Pascha	Husvét.
Epigramma	Felöl irás,	Aroma	Fő - Szerzőszám.
Problema	Kérdés,	Smegma	Szappany.
Stigma	Béllyeg,	Stratagema	Katona dolog.
Baptisma	Kereszttség,	Apophtegma	Okosbeséd.

Paradigma ad E.

Singulariter.

N. Mare	Ez a' Tenger.
G. Maris	eze a' Tengeré.
D. Mari	ennek a' Tengernek.

A. Ma-

A. Mare	ezt a' Tengeret.
V. ô Mare	ô Tenger.
A. à Mari	ettől a' Tengeretől.
<i>Pluraliter.</i>	
N. Maria	Ezek a' Tengerek.
G. Marium	ezeké a' Tengereké.
D. Maribus	ezeknek a' Tengereknek.
A. Maria	ezeket a' Tengereket.
V. ô Maria	ô Tengerek.
A. à Maribus	ezektől a' Tengerektől.

Sic etiam:

Altare	Oltár	Animal	Allat,
Cervical	Vánkos,	Conclave	Rekesztés,
Cubile	Agyasház,	Equile	Istálló,
Collare	Nyakraváló,	ôrv,	Galler.
Mantile	Keszkenyő,	Monile	Aranyperesz.
Ovile	Akol,	Suile	Disznó-öll.
Rete	Háló,	Sedile	Szék.

Quare dicis in Ablativo Singulari Mari, tamen Ablativus Singularis tertia Declinationis regulariter in E, desinit?

Excipiuntur. 1. Neutra in E, AL, & AR, faciunt Ablativum per I, tantum, ut: Mare, à mari. Calcar, à calcar. Animal, ab animali.

Quare dicis Nominativum Pluralem Maria, & non Mara, sicut Poëmata?

In IA, desinunt omnia, quorum Ablativi finiunt sive I, solum, sive E, & I, simul.

Exempla.

Mare, habet Mari, Maria. Animal, habet Animalia, Animalia. Calcar, à Calcar, Calcaria.

Quare dicis in Genitivo Plurali Marium, & non Marum, sicut Poëmatum.

In *NUM*, definiunt omnia, quorum Ablativi finiunt five *I*, solum, five, *E & I*, simul, ut:

Cubile habet in Ablativo *Cubili*, ergo in Genitivo Plurali *Cubilium*.

Quenam est tertia Terminatio?

O In O, *cujus Generis sunt?*

Generis Masculini, per Regulam:

In O desinentia Masculina sunt, ut: Homo, Ember: Latro *Tolvaj*.

Omnia ne in O desinentia sunt Generis Masculini?

Excipiuntur in Do, Go, IO, Verbalia Fœminina sunt, ut:

Grando	Kő eső,	Argo	Nagy bajó,
Ratio	Okosság,	Legio	Hadi-sereg.
Regio	Tartomány,	Concio	Gyülekezet,
Occasio	Alkalmatosság,		(Predikatio)

2. Fœminina sunt:

Halo	Nap-udvara,	Caro	Hús.
Consortio	Társaság,	Communio	Kösség.
Ditio	Bírodalom,	Conditio	Allapát.
Portio	Rész.	Perduellio	Patvarság.
Echo	Szózatnak vissza zengése.	Talio	Tronfalútság.

Sed Unio Gyöngy, est generis Masculini.

Paradigma Terminationis O.

Singulariter.

N, Homo	Ez az Ember.
G. Hominis	eze az emberé.
D. Homini	ennek az Embernek.

A. Homi-

A. Hominem *ezt az Embert.*

V. ô Homo *ô te Ember.*

A. ab Homine *ettől az Embertől.*
Pluraliter.

N. Homines *Ezzek az Emberek.*

G. Hominum *ezeké az Embereké.*

D. Hominibus *ezeknek az Embereknek.*

A. Homines *ezeket az Embereket,*

V. ô Homines *ô ti Emberek,*

A. ab Hominibus *ezeiktől az Emberektől.*

Sic etiam:

Ordo *Rend* Cardio *Ajto-Sark.*

Margo *Szél,* Harpago *Horgas vas.*

Et quæ habent Genitivum in ONIS:

Sermo *Beszéd.* Pugio *Hancsár.*

Ligo *Kapá* Ratio *Okosság.*

Quare dicis in Accusativo Singulari Hominem?

Per Regulam: Quia Accusativus Singularis Tertiæ Declinationis regulariter in *EM* desinit, ut: Pater, Patrem.

Quare habet in Vocativo singulari Homo?

Quia Vocativus similis est Nominativo.

Quare in Ablativo Singulari habet Homine?

Quia Ablativus Tertiæ Declinationis regulariter in *E*, desinit, ut: Pater, à Patre.

Quare dicis in Genitivo Plurali Hominum?

Quia Genitivus Pluralis Tertiæ Declinationis regulariter in *NUM* desinit, ut: Homo; hominum.

Quare dicis in Dativo & Ablativo Plurali Hominibus?

Quia Dativus & Ablativus Pluralis regulariter in **BUS** definit, ut: Pater patribus. Homo hominibus.

Quenam est Quarta Terminatio? R. C.

Cujus sunt Generis Nomina in C?

Generis Neutris, Per Regulam: Neutra in **C**, **T**, **AL**, & **EL**, Neutra sunt, ut: Lac, Tej, Caput, Fő, Animal Allat, Mel Méz, Fel Epe.

Unicum excipitur: Sal So, quod Masculinum est.

Singulariter.

N. Lac	Ez a Tej.
G. Lactis	eze a Teje,
D. Lactis	ennek a Tejnek.
A. Lac	ezt a Tejet.
V. o Lac	o Tej.
A. a Lacte	ettől a Tejtől.

Plurali numero caret.

Singulariter.

N. Halec	Ez a Hering.
G. Halécis	eze a Heringé.
D. Haleci	ennek a Heringnek.
A. Halec	ezt a Heringet.
V. o Halec	o Hering.
A. a Halece	ettől a Heringtől.

Plurali numero caret.

Singulariter.

N. Caput	Ez a Fej.
G. Capitis	eze a Feje.
D. Capiti	ennek a Fejnek.
A. Caput	ezt a Fejet.

V. o

V. o Caput	o Fej.
A. a Capite	ettől a Fejtől.
	<i>Pluraliter.</i>
N. Capita	Ezek a Fejek.
G. Capitum	ezeké a Fejeké.
D. Capitibus	ezeknek a Fejeknek.
A. Capita	ezeket a Fejsket.
V. o Capita	o Fejek.
A. a Capitibus	ezeiktől a Fejektől.

D. Nomina in D, vide in Reg. I. Speciali.

Quenam est Sexta Terminatio?

R. L.

In **AL**, & **EL**, sunt Generis Neutrius, ut supra.

Sed

In **IL**, **OL**, & **UL**, sunt Generis Masculini, ut:

Vigil	Virrasztó,	Pugil	Bajnok
Sol	Nap,	Exul	Szam ki vettett.

Omniane in IL sunt generis Masculini?

Non omnia. Sed Excipiuntur, quæ Neutra sunt:

Sil Rekettye-fa. Nihil & Nil Semmi.

IL.

Singulariter.

N. Vigil	Ez a Vigyázó.
G. Vigilis	eze a Vigyázóké.
D. Vigili	ennek a Vigyázónak.
A. Vigilem	ezt a Vigyázót.
V. o Vigil	o Vigyázó.
A. a Vigile	ettől a Vigyázótól.

Pluraliter.

N. Vigiles	Ezek a Vigyázók.
G. Vigilum	ezeké a Vigyázóké.

B s

D. Vi.

D. Vigilibus	ezeknek a' Vigyázoknak
A. Vigiles	ezeket a' Vigyázókat.
V. 6 Vigiles	6 ti Vigyázók.
A. a Vigilibus	ezeiktől a' Vigyázoktól.

Quenam est Septima Terminatio?

¶ N. Cujus Generis sunt in N?

In AN, IN, & ON tertiæ Declinationis Masculina sunt, ut: Pæan Pogány enek. Delphin Tengeridőfő, Canon Szabott rend.

Omniane in AN, IN, ON sunt Masculina?

Excipiuntur Fœminina sunt: Aëdon Fülemlé, Halcyon Alcyon madar, Icon Kép, Sindon Gyócs.

Sed

In EN Neutra sunt, ut:

Flumen	Folyó-víz,	Flamen	Fűvás,
Nomen	Név,	Limen	Külsőb,
Columnen	Oslop,	Agmen	Sereg,
Acumen	Eleség.	Certamen	Hartz,
Cacumen	Tetej.	Foramen	Lyuk.
Lumen	Világosság,	Semen	Mag.

Omniane in EN sunt Generis Neutrius?

Excipiuntur Masculina sunt:

Ren	Vessé,	Splen	Lép.
Lien	Lép,	Attagen	Csásár madara.
Lichen	Szeplő	Peçten	Fűsű.
Fidicen	Hegedős	Lyricen	Lantos.
Tibicen	Sipos,	Tubicen	Trombitás.
Cornicen	Kőrtős.		

Quenam est Octava Terminatio? ¶ R.

In R, desinentia cuius Generis sunt?

In AR & UR Neutra sunt, ut:

Par

Par	Pár,	Ebur	Elefánt-tetem.
Calcar	Sarkantyú.	Jecur	Máj.
Cochlear	Kanál,	Exemplar	Példa.
Pulvilar	Párna,	Torcular	Sajtó.

Omniane in UR sunt Generis Neutrius?

Excipiuntur Masculina sunt:

Fur	Lopó,	Turtur	Gerlicze.
Vultur	Sas-kefelyű	Astur	Olyv.

2. In ER & IR, Tertiæ Declinationis Masculina sunt, ut:

Pater	Atya,	Frater	Báttia.
Passer	Veréb	Cancer	Tömlőcz.

Omniane in ER sunt Generis Masculini?

Excipiuntur, 1. Fœminina sunt, ut:

Mater	Anyá.	Mulier	Asszony.
-------	-------	--------	----------

2. Neutra sunt hæc:

Cadaver, Iter, Cicer, Piper, atque Papaver,
Dög, út, bagoly-borsó, bors, Mák.
Ver, Siler & Suber cum Verbere, Tuber & Uber,
Kikelet, Rekettye, Tölgy-fa, Verés, Dagadás, tsecs.
Zingiber atque Laser, Spinter, Sifer: addito Laver,
Gyömbér, őrdög sar, Kapocs, Sárgarépa Isten korfocs-
Sed Linter Csolnok est Generis communis. (kája,

3. In OR Masculina sunt, ut:

Amor	Szezelem,	Honor	Betsület.
Furor	Dühösség,	Adjutor	Segítő.
Calor	Melegség,	Sutor	Varga.

Omnia ne in OR sunt Generis Masculini?

Excipiuntur. Fœmininum est: Arbor, Elő-fa.

2. Neu-

2. Neutra sunt : *Æquor Tenger*, *Cor Sziv*,
Marmor Marvany-Kő, *Ador Buza-list*.

Quanam est Nona Terminatio ? R. S.

In S, desinentia cuius Generis sunt ?

In AS tertiæ Declinationis Fœminina sunt, ut :

Bonitas	<i>Jóság</i> ,	Castitas	<i>Tisztaság</i> .
Æstas	<i>Nyár</i> ,	Ætas	<i>Idő</i> .
Ebrietas	<i>Rebégtség</i> ,	Sobrietas	<i>Józanóság</i> .
Lampas	<i>Lampás</i> .		

Omnia ne in AS sunt Generis Fœminini ?

R. Excipiuntur I. Masculina sunt ; ut,

Mas *Him* *Vas*, *dis* *Kezes*.

Et quæ Genitivum per antis faciunt, ut :

Adamas	<i>Gyémánt-Kő</i> ,	Elephas	<i>Elephánt</i> ,
Acragas	<i>Siciliai-Város</i> ,	Atlas	<i>Magas-begy</i> ,
Gigas	<i>Orias</i> .		

2. Neutra sunt : *Vas vasis Edeny*, *Fas Méltó*,
Nefas Méltatlanság, *Artocreas*, *Pástétom*, *Erysi-*
pelas, *Csúsz*.

II.

In ES tertiæ Declinationis parisyllaba Fœminina sunt, ut :

Nubes	<i>Felyhő</i> ,	Fames	<i>Ehség</i> .
Clades	<i>Viadal</i> ,	Lues	<i>Pestis</i> .
Labes	<i>Morsok</i> ,	Rupes	<i>Kőszikla</i> .
Sedes	<i>Lakóhely</i> ,	Sepes	<i>Gát</i> .
Vulpes	<i>Róka</i> ,	Soboles	<i>Magzat</i> .

Omnia ne in ES Parisyllaba Fœminina sunt ?

Excipiuntur I. Masculina sunt, ut :

Verres *Artány*, *Acinaces* *Szablya*.

2. Neu-

2. Neutra sunt hæc parisyllaba : *Cacoëthes Go-*
nosz erkölcs, *Hippomanes*, *Panaces Angyalikafő*,
Nepenthes.

3. Communia sunt : *Palumbes Vadgalamb*, *Ve-*
pres Tóvis, *Torques Arany-láncz*.

III.

In ES imparisyllaba Masculina sunt, ut :

Pes pedis Lab, *Pres prædis Kezes*. *Cespes cespitis*
Páfit bánt, *Palmes, itis, Szőlő-cő*, *Trames, itis*,
Kereszt Ösvény, *Magnes, etis, Mágnes-Kő*, *Tapes,*
etis, Szönyeg.

Omnia ne in ES, imparisyllaba sunt generis Masculini ?

Excipiuntur. I. Fœminina sunt, ut :

Seges	<i>Vetemény</i> ,	Teges	<i>Donyva</i> ,
Compes	<i>Békó</i> ,	Merces	<i>Bér</i> ,
Merges	<i>Kéve</i> ,	Quies	<i>Nyugodalom</i> ,
Requies	<i>Nyugovás</i> ,	Inquies	<i>Nyughatatlanság</i> .
Præpes	<i>Madár</i> ,		

2. Neutrum est, *ÆS*, *Ercz*, *æris*.

3. Commune est, *Ales*, *Madár*, *alitis*.

IV.

In IS Fœminina sunt tam Græca, quàm Latina, ut :

Avis	<i>Madár</i> ,	Corbis	<i>Kosár</i> .
Strigilis	<i>Vakaró</i> ,	Pixis	<i>Pörköly</i> ,
Paropsis	<i>Mély-tál</i> ,	Vitis	<i>Szőlő-vejső</i> ,
Vestis	<i>Ruba</i> ,	Sitis	<i>Szomjuság</i> .
Febris	<i>Hideglelés</i> .		

Omnia ne in IS, sunt generis Masculini ?

Excipiuntur Masculina sunt, ut :

Panis, *Penis*, *Crinis*, *Cinis*, *Igris*,
Kenyer, *Szemérem*, *Hai*, *Hamu*, *Théat*.

Fu-

Funis cum Vecti, Piscis, Fascis, Lapis, Amnis,
Kőrel, Zár, Hal, Tsomo, Kő, Patak.
 Sic Fustis, Postis, Sic Axis, Vermis, & Ungvis,
Karó, ajtó ragasztó, Tengely, Féreg, Kőröm.
 Et collis, follis, callis, glis, sangvis & enfis,
Domb, Fuvó, törő-út, Patkány, Vér, Tör.
 Mugilis & Mensis, sic vomis, torris & orbis,
Fejes-bal, Holnap, Szántóvas, úszóg, Világ.
 Cassis & Cossis, pollis, cum caule, canalis,
Vadászbáló, sáfereg, Szitált list, torsa, tsatorna.
 Angvis, rivalis, natalis, & inde molaris,
Vizi-kigyó, Társ, Születésnek napja, Malom-kő.
 Et torquis, pulvis, cucumis, majalis, aqualis,
Arany-láncz, Por, Ugorka, Artány, Vödör.
 Perq; duellis, mortalis, sentisq; jugalis,
Pat-varkodó, Ember, Törvis, Igás.
 Uniq; cornis & aqualis, cum Fine Sodalis,
Unikornis, Egyenlő, Vég, Társ.

V.

In OS, Masculina sunt, ut: Mos *Szokás,*
 Flos *Virág,* Lepos *Nyájassan,*
 Ros *Harmat,* Heros *Fő ember.*

Omnia ne in OS sunt Generis Masculini?

Excipiuntur i. Fœminina sunt, ut:

Arbos *Elő-fa,* Cos *Kőbőrű-kő,*
 Dos *Jegyruha,* Eos *Hajnal.*

2. Neutra sunt: Chaos *Zűrzavar,* Epos *Szer-
 zett vers,* Melos *Szép-enek,* Telos *Vég.*

VI.

In US Tertiæ Declinationis, quæ U, in Genitivo
 retinent, Fœminina sunt, ut: Pecus, pecudis, *Baromfi*

romfi; Virtus, virtutis, *Jóságos tselekedet*; Tel-
 lus, tellutis, *Föld*; Salus, salutis, *egészség, idvösség,*
 Juventus, utis, *Iffiuság*; Senectus, utis, *Vénység*;
 Servitus, *Szolgálat.*

*Omnia ne in US, quæ U in Genitivo habent
 sunt Generis Fœminini?*

Excipiuntur i. In US Monosyllaba, quæ Neu-
 tra sunt: Jus *Törvény,* Læv, Crus *Czomb,* Rus
Mező, Pus *Genetség,* Thus *Temény.*

2. Masculinum est: Mus, *Egér.*

3. Fœmininum est: Grus, *Daru.*

4. Commune est: Sus, *Disznó.*

VII.

In US Tertiæ Declinationis, quæ U, in Genitivo
 mutant, Neutra sunt, ut:

Pecus, pecoris, *Barom*: Penus, penoris, *Elés.*
 Specus, oris, *Barlang*; Tempus, oris. *Idő.*

*Omnia ne in US, quæ U, in Genitivo mutant
 sunt Generis Neutrius?*

Excipiuntur i. Masculina sunt: Lepus, leporis,
Nyúl; Tripus, odis, *Három labu vasfazék*; Chitro-
 pus, idem Apus, *Lábatlan fecske.*

2. Lagopus, odis, *Nyúl láb-fü.*

VIII.

In AUS, & YS, per Y, Fœminina sunt, ut:
 Laus *Dicséret,* Fraus *Tsalárdtság,*
 Chlamis, *Kurtia mente,* Chelys *Lant.*

IX.

Quæ finiunt S, Præcedente consona Fœminina
 sunt, ut: Ars *Mesterség,* Puls *Kássa,* Hyems *Tél,*
 Forceps *Fogó,* Cohors *Sereg,* Frons, dis *Zöld-ág,*
 Frons,

Frons, tis, *Homlok*; Gens *Nemzetiség*, Mors *Halál*.

Omnia ne sunt Generis Fæminini:

Excipiuntur 1. Masculina sunt, ut:

Mons	<i>Hegy,</i>	Pons	<i>Híd,</i>
Fons	<i>Kut,</i>	Dens	<i>Fog,</i>
Seps	<i>Mérges kigyó,</i>	Gryps	<i>Grifmadár,</i>
Chalybs	<i>Aczél,</i>	Manceps	<i>Közeles szolga,</i>
Hydrops	<i>Víz korság,</i>	Torrens	<i>Sebes patak,</i>
Tridens	<i>Három águ vas villa,</i>	Rudens	<i>Hajó kötél,</i>
Occidens	<i>Nap nyugot,</i>	Oriens	<i>Nap kelet,</i>
fluens	<i>el-folyó Patak.</i>		

2. Sunt generis Communis: Scrobs *Verem*, Adeps *Háj*, Serpens *Kigyó*.

3. Neutra sunt: Ens *Vagyonság*, Accidens *Történet*, Antecedens *Elő-járó*, Consequens *Következendő*.

X

Fæminina sunt, quæ desinunt in AX, EX, IX, OX, UX, LX, RX, NX, ut:

Pax	<i>Békeiség,</i>	Nex	<i>Halál,</i>
Nix	<i>Hó,</i>	Nox	<i>Ejétszaka,</i>
Nux	<i>Dió,</i>	Falx	<i>Kasza,</i>
Arx	<i>Vár,</i>	Lanx	<i>Széles tál,</i>
Merx	<i>Áru,</i>	Fornax	<i>Kementze,</i>
Halex	<i>Hering,</i>	Lex	<i>Törvény,</i>
Cervix	<i>Nyak,</i>	Vox	<i>Szózat,</i>
Lux	<i>Világosság.</i>		

Omnia ne sunt Generis Fæminini, quæ desinunt in X?

Multa excipiuntur: & quidem 1. Masculina sunt: Grex *Nyáj*, Fornix *Bót*, Calix *Pohár*, Bombyx *Selyem-eresztő bogár*. Plura videbimus in Grammatica Rhenii.

Quod-

Quodnam est ultimum Accidens?

R. Cafus.

De Genitivo & Dativo Tertiæ

Declinationis.

Genitivus Tertiæ Declinationis regulariter desinit in IS, & Dativus in I, ut: *Pater, PatrIS, PatrI*.

De Accusativo Singulari.

Accusativus Tertiæ Declinationis regulariter in EM desinit, ut: *Pater, PatrEM, Homo, HominEM*.

Omnia ne Tertia Declinationis Nomina habent in Accusat. Singulari EM?

Excipiuntur hæc:

1. IM tantum faciunt: Buris, Sitis, atq; charibdis, *Eke szarv, Szömjuszág, Tangeri őrvény*. Tullis, vis, pelvis, Magudaris, atque Mephitis. *Hurut, erő, Mosdó, Angelica-fű, Búdós hely*. Prasëpis, cucumisque, ravisque, sinapis, amussis. *Fászol, Ugorka, Rekedezés, Mustár, Mérték*. Hinc Albis, Fabaris, Tiberis, Leucaspis, & Opis. *Albis víze, egy-folyó-víz, Tiberis, Æneas-társa, Isten asszony*.

Tygris, Syrtisque, & in IS desinentia Græca. *Armeniai folyó víze, Veszedelemes tenger*.

2. Quædam habent EM & IM simul.

Sapius EM: Febris, clavisque & navis, aqualis.

Hideglelés, Kúts, Hajó, Vedőr.

Sapius IM: Puppis, turris, restisque securis.

Hajó-orrá, Torony, Kötél, Fejsze.

De Vocativo.

Vocativus Tertiæ Declinationis similis est Nominativo, ut: *Pater ô Pater, Homo ô Homo*.

C

De

De Ablativo.

Ablativus Tertiæ Declinationis regulariter in E definit, ut : *Pater à Patre, Sal à Sale, Rude à Rude.*

Omnia ne Tertiæ Declinationis Nomina in Ablativo Singulari habent E?

Excipiuntur : 1. Neutra in E, AL, & AR, faciunt Ablativum per I, tantum, ut : *Mare, à mari, Animal ab animali, Calcar à calcari.*

2. Nomina Mensium in IS, & ER, faciunt Ablativum per I, tantum, ut : *Aprilis ab Aprili. September à Septembri, November à Novembri, December à Decembri.*

3. Quorum Accusativus per IM tantum fit, habent in Ablativo I, tantum, ut : *Vis, habet in Accusativo Vim, Ergo in Ablativo Vi. Tussis in Accusativo Tussim, in Ablativo Tussi.*

Sed

Quorum Accusativus per EM & IM finit, habent in Ablativo E, & I, simul, ut : *Navis habet in Accusativo navem & navim, ergo in Ablativo nave & navi.*

De Nominativo & Genitivo

Plurali.

Nominativus Pluralis Tertiæ Declinationis definit in ES, & Neutorum in A, ut : *Pater, patres, Corpus corpora,*

Sed

In A definiunt omnia, quorum Ablativus, &c.

Genitivus.

Genitivus Pluralis tertiæ declinationis regulariter in UM definit, ut : *Homo hominum, Corpus, corporum.*

Excipiuntur :

1. In IUM definiunt omnia, quorum, &c,

2. Mo-

2. Monosyllaba faciunt Genitivum in IUM, ut : *Ars artium.*

Præter : Ren renum, Splen splenum, Fur furum, Pes pedum, Flos florum, Mos, Sus, Laus, Fraus, Nux, Dux, Rex, Bos.

3. In ES & IS parisyllaba, item in NS vel RS, definiunt, habent in Genitivo Plurali IUM, ut : *Nubes nubium, Avis avium, Mons montium.*

Excipiuntur :

Vates vatum, Canis canum, Panis, Volucris, Juvenis ; licet sint parisyllaba, tamen in Genitivo habent UM.

DE QUARTA DECLINATIONE.

Quid est Quarta Declinatio?

Quarta Declinatio est, quæ habet in Genitivo US, & in Dativo UI, ut : *Fructus, Fructus, Fructui.*

Quot habet Quarta Declinatio Terminationes?

Duas. US, & U, ut : *Sensus Erzézenség, Cornu Szaru.*

In US Quarta Declinationis cujus Generis sunt?

Generis Masculini. *juxta Regulam :*

In US Secundæ & Quartæ Declinationis Masculina sunt, ut *Fructus Gyümöls, Currus Szekér.*

Omnia ne in US Quarta Declinationis sunt generis Masculini?

Excipiuntur. 1. Nomina Arborum, quæ sunt generis Fœminini, vide Reg. in US, in secunda Declinatione, pag. 12.

	<i>Singulariter.</i>
N. JESUS	<i>Idvezitô,</i>
G. Jesu	<i>Idvezitbê,</i>
D. Jesu	<i>Idvezitbnek,</i>
A. Jesum	<i>Idvezitôt,</i>
V. ô Jesu	<i>Idvezitô,</i>
A. à Jesu	<i>Idvezitôtôl.</i>

Plurali numero caret.

Dat Jesum quarto, reliquis *II* semper habeto.

Regulæ de Casibus Quartæ Declinationis.

1. Ablativus Singularis regulariter definit in *II*, ut, Fructus, Ablativ. Fructu.

2. Nominativus, Accusativus, & Vocativus plurales sunt similes, ut:

Fructus, Acc. *Fructus,* Voc. *Fructus.*

Cornua, Acc. *Cornua,* Voc. *Cornua.*

3. Genitivus pluralis regulariter definit in UUM, ut: *Fructuum, Cornuum.*

4. Dativus & Ablativus plurales regulariter definiunt in IBUS, ut:

N. *Fructus.* D. *Fructibus,* Abl. *Fructibus.*

N. *Cornu,* D. *Cornibus,* Abl. *Cornibus.*

Omnia ne Nomina Quartæ Declinationis habent in Dativo & Ablativo Plurali IBUS?

Excipiuntur hæc, quæ UBUS habent:

Arcus, acus, portus, quercus, ficus, lacus, artus.

Kézij, rő, röv part, iserfa, süge-fa, Tó, Jz-tag.

Uretinent: quibus & Tribus atq; Veru, & specus adde. *Nemzetiség, Nyárs.*

DE

DE QUINTA DECLINATIONE.

Quid est Quinta Declinatio?

Quinta Declinatio est, quæ habet in Genitivo & in Dativo singulari, EI, ut: *Res, G. Rei, D. Rei.*

Quot habet Terminationes Quinta Declinatio?

Unam, nempe ES.

Cujus Generis sunt Nomina Quinta Declinationis in ES?

Generis fœminini, per Regulam:

In ES Quinta Declinationis Fœminina sunt, ut, *Facies Orcza, Res Dolog.*

Omnia ne sunt Generis Fœminini?

Excipiuntur 1. *Dies Nap,* est Gen. Communis.

2. *Meridies Dél,* est Generis Masculini & Singularis tantum.

Paradigma in ES.

Singulariter.

N. Species	<i>Ez az Abrazat</i>
G. Speciei	<i>ezé az abrazaté</i>
D. Speciei	<i>ennek az abrazatnak</i>
A. Speciem	<i>ezt az abrazatát</i>
V. ô Species	<i>ôte abrazat</i>
A. à Specie	<i>ettől az abrazatól.</i>

Pluraliter.

N. Species	<i>Ezek az Abrazatok</i>
G. Specierum	<i>ezeké az abrazatoké</i>
D. Speciebus	<i>ezeknek az abrazatoknak,</i>
A. Species	<i>Ezeket az abrazatokat</i>

C 4

V. ô

V. ô Species	ôti ábrázatok		
A. à Speciebus	ezeztől az ábrázatoktól.		
	Sic etiam,		
Facies	Ortza,	Fides	Hűt, Sing. tan.
Dies	Nap,	Meridies	Dél, Sing. tan.
Acies	Hadirend,	Res	Dolog,
Superficies	Valaminek Színe.		
Effigies	Kép.	Progenies	Nemzetség.

NOTA.

Nomina Quintæ Declinationis Genitivo, Dativo & Ablativo plurali carent, ut: *Fides* non habet *fiderum* vel *fidebus*.

Omnia ne carent? R. Exceptis:

Acies, Facies, Dies, Res, Species, Superficies, quæ integrè declinantur.

DE ADJECTIVIS

in Specie.

Quid est Nomen Adjectivum

Adjectivum est, cui addi potest in Hungarica Lingua. *Ember, Afsczony, Dolog*, ut: *Doctus homo, Tudós ember, Docta Sententia, Doctum Poëma.*

Quomodo dividuntur Adjectiva

Nomina?

Aliud est Adjectivum unius Terminationis, ut: *Felix Boldog, Pauper Szegény.* Aliud est duarum, ut: *Fortis & Forte erős.* Aliud est trium terminationum, ut: *Bonus, Bona, Bonum, Jó. Niger, Nigra, Nigrum Fekete.*

Adjectiva Trium Terminationum cujus

Generis sunt?

Adjectiva Trium Terminationum, in Prima sunt Gene-

Generis Masculini, in Secunda Generis Fœminini, in Tertia terminatione Generis Neutrius, ut:

Malus,	Mala,	Malum,	Gonosz.
Pius,	Pia,	Pium,	Kegyes.

Quotæ Declinationis sunt Adjectiva trium Terminationum?

Adjectiva trium Terminationum, sunt Secundæ & Primæ Declinationis.

	M.	F.	N.	
N.	Doctus	Docta	Doctum,	<i>Tudós,</i>
G.	Docti	Doctæ	Docti,	<i>Tudósé,</i>
D.	Docto	Doctæ	Docto,	<i>Tudósnak,</i>
A.	Doctum	Doctam	Doctum,	<i>Tudósat,</i>
V. ô	Docto	Docta	Doctum,	<i>Tudós,</i>
A. à	Docto	Docta	Docto.	<i>Tudóstól.</i>

Pluraliter.

N. Docti	Doctæ	Docta,	Tudósok,
G. Doctorum	Doctarum	Doctorum,	Tudósoké,
D. Doctis	<i>per tria genera</i>		Tudósoknak,
A. Doctos	Doctas	Docta,	Tudósokat,
V. ô Docti	Doctæ	Docta,	Tudósok,
A. à Doctis	<i>per tria genera.</i>		Tudósoktól.

Adjectiva Trium Terminationum in prima Terminatione declinantur, ut *Dominus*; in secunda ut *Mensa*; in tertia, ut *Scammum*.

Sic etiam:

Malus, a, um, Gonosz.	Niger, a, um, Fekete,
Magnus, a, um, Nagy.	Pulcher, a, um, Szép.
Parvus, a, um, Kicsiny.	Dexter, a, um, Jobban való.
Multus, a, um, Sok.	Satur, a, um, Meg-elegedet.
	C 5 Adje.

Adjectiva Duarum Terminationum.

Quota Declinationis sunt Adjectiva duarum Terminationum?

Adjectiva duarum Terminationum sunt tertiæ Declinationis,

Cujus sunt Generis? Per Regulam.

Adjectivæ duarum terminationum, in prima sunt Generis Communis, in altera generis Neutrius, ut: Hic & hæc Fortis Erôs, hoc Forte. Hic & hæc Dulcis Edes, hoc Dulce.

Singulariter.

N. Masc. & Fem. Fortis, & Neutr. Forte, Erôs.
G. Fortis per tria genera, Erôsê.
D. Forti per tria genera, Erôsnek.
A. Masc. & Fem. Fortem & Neutr. Forte, Erôsset.
V. Masc. & Fem. Fortis & Neutr. Forte, Erôs.
Abl. Forti per tria genera, Erôsül.

Pluraliter.

N. Masc. & Fem. Fortes & Neutr. Fortia, Erôsek.
G. Fortium per tria genera, Erôsekê.
D. Fortibus per tria genera, Erôseknek.
A. Masc. & Fem. Fortes & Neutr. Fortia, Erôseket.
V. Masc. & Fem. Fortes & Neutr. Fortia, Erôsek.
A. Fortibus per tria genera, Erôsektül.

Sic etiam:

Omnis, e, Minden. Facilis, e, Kónyü.
Gravis, e, Nehéz. Dulcis, e, Edes
Similis, e, Hasonló. Dissimilis e, Külömböző,

Quare dicis in Ablativo singulari Forti?

Adjectiva duarum Terminationum in IS & ER, quo-

quorum Neutra in E desinunt, faciunt Ablativum per I. tantum, ut:

Fortis, habet in Ablativo Forti. Dulcis, habet in Ablativo Dulci. Celer celeri. Saluber salubri, Equester equestri, Acer acri.

Adjectivum unius Terminationis.

Quota Declinationis sunt Adjectiva unius Terminationis?

Adjectiva unius terminationis sunt Tertiæ Declinationis.

Cujus sunt Generis? Juxta regulam:

Adjectiva unius Terminationis sunt Generis Omnis, ut:

Hic & hac & hoc Felix, Bóldog.

Hic & hac & hoc Sapiens, Bölts.

Singulariter.

N. Felix per tria genera, Bóldog.
G. Felicis per tria genera, Bóldogé.
D. Felici per tria genera, Bóldognak.
A. Masc. & Fem. Felicem & Neutr. Felicia, Bóldogat.
V. Felix per tria genera, Bóldog.
A. Felice vel Felici per tria genera.

Pluraliter.

N. Masc. & Fem. Felices & Neutr. Felicia, Bóldogok.
G. Felicium per tria genera, Bóldogoké.
D. Felicibus per tria genera, Bóldogoknak.
A. Masc. & Fem. Felices & Neutr. Felicia, Bóldogokat.
V. Masc. & Fem. Felices & Neutr. Felicia, Bóldogok.
A. Felicibus per tria genera, Bóldogoktül.

Sic etiam:

Audax Merész Verax Igaz-mondó,
Prudens Eszes, Sapiens Bölts,

Qua-

Quare dicis in Ablativo Singulari Felice & Felici?

Adjectiva unius terminationis habent in Ablativo E, & I, simul, ut: *Felix à Felice & Felici.*

Quare dicis in Nominativo, Accusativo, & Vocativo plurali Felicia?

In IA desinunt omnia, quorum &c. *Sed*
Vigil Vigyázó, Uber Termő,
Pauper Szegény, Degener Szűlcitől el-fajzott.
Memor Meg-emlekező, Ales Szárnyas.
Dives Gazdag, Artifex Mester Ember.
 Neutro Genere in Nominativo, Accusativo, & Vocativo plurali carent.

DE COMPARATIONE.

Quotuplex est omne Adjectivum?

Duplex: Comparabile, & Incomparabile.

Quotuplex est Adject. Comparabile?

Triplex. Aliud est Positivi gradus, aliud Comparativi gradus, aliud Superlativi gradus.

Quid est Positivus Gradus?

Est prima vox Adjectivi rem absolutè & simpliciter significans, ut:

Doctus	Tudós,	Fortis	Erős.
Pius	Kegyes,	Malus	Gonosz.
Felix,	Sapiens	Audax.	

Quid est Comparativus Gradus?

Est qui supra Positivi significationem magis significat, ut: Doctior, quasi diceret magis doctus.

Quot Terminationum sunt Adjectiva

Comparativi gradus?

Dua-

Duarum Terminationum, ut: Doctior & Doctius. Fortior & Fortius.

Quid est Superlativus Gradus?

Est, qui supra Positivi significationem valde sive maxime Doctus.

Quot Terminationum sunt Adjectiva Superlativi gradus?

Duarum Terminationum. 1. simus, a, um, Doctissimus, a, um. Felicissimus, felicissima, felicissimum.

2. Rimus, a, um. Nigerrimus, a, um. Celerrimus, Celerrima, Celerrimum.

Et quinque illa:

Facilis	Könnyű,	Agilis	Serény,
Gracilis	Ösztövé,	Humilis	Alázatos.
Similis	Hasonló,	Hæc faciunt Superlativum in Limus.	

Positivus. Comparat. Superlat.

Singulariter.

Nominativo.

M. Doctus,	doctior,	doctissimus.
F. Docta,	doctior,	doctissima.
N. Doctum,	doctius,	doctissimum.
Tudós,	tudóssabb,	leg tudóssabb.

Genitivo.

M. Docti,	doctioris,	doctissimi.
F. Doctæ,	doctioris,	doctissimæ.
N. Docti,	doctioris,	doctissimi.
Tudósé,	tudóssabbé,	leg-tudóssabbé.

Dati.

Dativo.

M. Docto,	doctiori,	doctissimo,
F. Doctæ,	doctiori,	doctissimæ,
N. Docto,	doctiori,	doctissimo.
<i>Tudósnak,</i>	<i>tudóssabbnak,</i>	<i>leg-tudóssabbnak.</i>

Accusativo.

M. Doctum,	doctiorem,	doctissimum,
F. Doctam,	doctiorem,	doctissimam,
N. Doctum,	doctius	doctissimum.
<i>Tudósat,</i>	<i>tudóssabbat,</i>	<i>leg-tudóssabbat.</i>

Vocativo.

M. Docte,	doctior,	doctissime,
F. Doctæ,	doctior,	doctissima,
N. Doctum,	doctius,	doctissimum.
<i>Tudós,</i>	<i>tudóssabb,</i>	<i>leg-tudóssabb.</i>

Ablativo.

M. Docto,	doctiore,	doctissimo,
F. Doctæ,	<i>vel</i>	doctissimæ,
N. Docto,	doctiori,	doctissimo.
<i>Tudóstól,</i>	<i>tudóssabbtól,</i>	<i>leg-tudóssabbtól.</i>

Pluraliter.

Nominativo.

M. Docti,	doctiores,	doctissimi,
F. Doctæ,	doctiores,	doctissimæ,
N. Docta,	doctiora,	doctissima.
<i>Tudósak,</i>	<i>tudóssabbak,</i>	<i>leg-tudóssabbak.</i>

Genitivo.

N. Doctorum,	doctiorum,	doctissimorum.
M. Doctarum,	doctiorum,	doctissimarum.
F. Doctorum,	doctiorum,	doctissimorum.
<i>Tudósaké,</i>	<i>tudóssabbaké,</i>	<i>leg-tudóssabbaké.</i>

Da-

Dativo.

Doctis	doctioribus	doctissimis. p. t. g.
<i>Tudósoknak,</i>	<i>tudóssabbaknak,</i>	<i>tudóssabbaknak.</i>

Accusativo.

M. Doctos	doctiores,	doctissimos,
F. Doctas,	doctiores,	doctissimas,
N. Docta,	doctiora,	doctissima.
<i>Tudósokat,</i>	<i>tudóssabbakat,</i>	<i>leg-tudóssabbakat.</i>

Vocativo.

M. Docti,	doctiores,	doctissimi,
F. Doctæ,	doctiores,	doctissimæ,
N. Docta,	doctiora,	doctissima.
<i>Tudósok,</i>	<i>tudóssabbak,</i>	<i>leg-tudóssabbak.</i>

Ablativo.

Doctis,	doctioribus,	doctissimis. p. t. g.
<i>Tudósoktól,</i>	<i>tudóssabbaktól,</i>	<i>leg-tudóssabbaktól.</i>

Sic etiam:

Altus	<i>Magas.</i>	Chatus	<i>Kedves,</i>
Latus	<i>Széles,</i>	Dilectus	<i>Szerelmes.</i>
Longus	<i>Hofszú,</i>	Clarus	<i>Világos.</i>
Profundus	<i>Mély,</i>	Eruditus	<i>Jól tanult.</i>
Durus	<i>Kemény,</i>	Probus	<i>Jámbor,</i>
Calidus	<i>Meleg;</i>	Sacer	<i>Szent.</i>

Comparatio duarum Terminat.

Positivus. Comparativus. Superlativus.

Singulariter. Nominativo.

M. Fortis,	fortior,	fortissimus,
F. Fortis,	fortior,	fortissima,
N. Forte,	fortius,	fortissimum.
<i>Erős</i>	<i>erősebb,</i>	<i>leg-erősebb.</i>

Geni-

Genitivo.

M. Fortis,	fortioris,	fortissimi,
F. Fortis,	fortioris,	fortissimæ,
N. Fortis,	fortioris,	fortissimi.
<i>Erőfsè,</i>	<i>erőssebbè,</i>	<i>leg-erőssebbè.</i>

Dativo.

M. Forti,	fortiori,	fortissimo,
F. Forti,	fortiori,	fortissimæ,
N. Forti,	fortiori,	fortissimo.
<i>Erősnek,</i>	<i>erőssebbnek,</i>	<i>leg-erőssebbnek.</i>

Accusativo.

M. Fortem,	fortiorem,	fortissimum,
F. Fortem,	fortiorem,	fortissimam,
N. Forte,	fortius,	fortissimum.
<i>Erőffet,</i>	<i>erőssebbet,</i>	<i>leg-erőssebbet,</i>

Vocativo.

M. Fortis,	fortior,	fortissime,
F. Fortis,	fortior,	fortissima,
N. Forte,	fortius,	fortissimum.
<i>Erős,</i>	<i>erőssebb,</i>	<i>leg-erőssebb.</i>

Ablativo.

M. Forti,	fortiore,	fortissimo,
F. Forti,	<i>vel</i>	fortissimæ,
N. Forti,	fortiori,	fortissimo.
<i>Erőstől,</i>	<i>erőssebbről,</i>	<i>leg-erőssebbről.</i>

Pluraliter.

Nominativo.

M. Fortes,	fortiores,	fortissimi,
F. Fortes,	fortiores,	fortissimæ,
N. Fortia,	fortiora,	fortissima.
<i>Erősök,</i>	<i>erőssebbek,</i>	<i>leg-erőssebbek.</i>

Geni-

Genitivo.

M. Fortium,	fortiorum,	fortissimorum.
F. Fortium,	fortiorum,	fortissimarum.
N. Fortium,	fortiorum,	fortissimorum.
<i>Erőssék,</i>	<i>erőssebbeké,</i>	<i>leg-erőssebbeké.</i>

Dativo.

Fortibus	fortioribus	fortissimis, p. t. g.
<i>Erősebbnek,</i>	<i>erőssebbeknek,</i>	<i>leg-erőssebbeknek.</i>

Accusativo.

M. Fortes,	fortiores,	fortissimos.
F. Fortes,	fortiores,	fortissimas.
N. Fortia,	fortiora,	fortissima.
<i>Erőssüket,</i>	<i>erőssebbeket,</i>	<i>leg-erőssebbeket.</i>

Vocativo.

M. Fortes,	fortiores,	fortissimi.
F. Fortes,	fortiores,	fortissimæ.
N. Fortia,	fortiora,	fortissima.
<i>Erőssék,</i>	<i>Erőssebbek,</i>	<i>leg-erőssebbek.</i>

Ablativo.

Fortibus,	fortioribus,	fortissimis, p. t. g.
<i>Erősdiktől,</i>	<i>erőssebbektől,</i>	<i>leg-erőssebbektől.</i>

Sic etiam:

Tenuis, e,	<i>Vékony,</i>	Subtilis, e,	<i>Gyenge.</i>
Gravis, e,	<i>Nehéz,</i>	Svavis, e,	<i>Gyönyörű.</i>
Debilis, e,	<i>Erőtlen,</i>	Dulcis, e,	<i>Édes.</i>
Mollis, e,	<i>Lágy,</i>	Lenis, e,	<i>Engedelmes.</i>

Comparatio Unius terminationis.

Singularitor. Nominativo.

Positivus.	Comparativus.	Superlativus.
M. Audax,	audacior,	audacissimus.
F. Audax,	audacior,	audacissima.

D

N. Au-

N. Audax, audacius, audacissimum.
Méresz, *méreszebb,* *leg-méreszebb.*

Genitivo.

M. Audacis, audacioris, audacissimi.
 F. Audacis, audacioris, audacissimæ.
 N. Audacis, audacioris, audacissimi.
Méreszé, *méreszebbé,* *leg-méreszebbé.*

Dativo.

M. Audaci, audaciori, audacissimo.
 F. Audaci, audaciori, audacissimæ.
 N. Audaci, audaciori, audacissimo.
Méresznek, *méreszebbnek,* *leg-méreszebbnek.*

Accusativo.

M. Audacem, audaciorem, audacissimum.
 F. Audacem, audaciorem, audacissimam.
 N. Audax, audacius, audacissimum.
Méreszet, *méreszebbet,* *leg-méreszebbet.*

Vocativo.

M. Audax, audacior, audacissime.
 F. Audax, audacior, audacissima.
 N. Audax, audacius, audacissimum.
Méresz, *méreszebb,* *leg-méreszebb.*

Ablativo.

M. Audace, audaciore, audacissimo.
 F. *vel* *vel* audacissima.
 N. Audaci, audaciori, audacissimo.
Méresztől, *méreszebbtől,* *leg-méreszebbtől.*

Pluraliter. Nominativo.

M. Audaces, audaciores, audacissimi.
 F. Audaces, audaciores, audacissimi.
 N. Audacia, audaciora, audacissima.

Genitivo.

M. Audacium, audaciorum, audacissimorum.
 F. Audacium, audaciorum, audacissimarum.
 N. Audacium, audaciorum, audacissimorum.
Méreszéké, *méreszebbeké,* *leg-méreszebbeké.*

Dativo.

Audacibus, audacioribus, audacissimis. *p. t. g.*
Méreszeknek, *méreszebbeknek,* *leg-méreszebbeknek.*

Accusativo.

M. Audaces, audaciores, audacissimos.
 F. Audaces, audaciores, audacissimas.
 N. Audacia, audaciora, audacissima.
Méreszeket, *méreszebbeket,* *leg-méreszebbeket.*

Vocativo.

M. Audaces, audaciores, audacissimi.
 F. Audaces, audaciores, audacissimæ.
 N. Audacia, audaciora, audacissima.
Méreszek, *méreszebbek,* *leg-méreszebbek.*

Ablativo.

Audacibus, audacioribus, audacissimis. *p. t. g.*
Méreszekről, *méreszebbekről,* *leg-méreszebekről.*

Sic etiam:

Vetus,	Ó,	Pauper	Szegény.
Sapiens;	Bölcs;	Prudens	Efzes.
Cicur,	Szeléd,	Dives,	Gazdag.
Capax;	Fértheterő,	Rapax,	Ragadozó.

REGULÆ.

1. Omnis Comparativus est Adjectivum duarum terminationum tertiæ declinationis.

2. Omnis Superlativus, est Adjectivum trium

terminationum Primæ & Secundæ declinationis, & movetur, ut: Doctus. a, um.

Omnia ne Adjectiva ita comparantur?

Excipiuntur, quæ sunt Anomalæ comparationis, ut: Bonus *Jo*, melior *Jobb*, optimus *Leg-jobb*.
Malus *Gonosz*, pejor *gonoszabb*, pessimus *leg-gonoszabb*.

Magnus *Nagy*, major *nagyobb*, maximus *leg-nagyobb*.
Parvus *Kitsiny*, minor *kissebb*, minimus *leg-kissebb*.
Multus — plurimus.
Multa — plurima.
Multum plus plurimum.

Singulariter. Nominativo.

Positivus. Comparativus. Superlativus.

M. Bonus	melior,	optimus.
F. Bona,	melior,	optima.
N. Bonum,	melius,	optimum.
<i>Jó,</i>	<i>jobb,</i>	<i>leg-jobb.</i>

Genitivo.

M. Boni,	melioris,	optimi.
F. Bonæ,	melioris,	optimæ.
N. Boni,	melioris,	optimi.
<i>Jóé.</i>	<i>jobbé.</i>	<i>leg-jobbé.</i>

Dativo.

M. Bono,	meliori,	optimo.
F. Bonæ,	meliori,	optimæ.
N. Bono,	meliori,	optimo.
<i>Jónak,</i>	<i>jobbna,</i>	<i>leg-jobbna.</i>

Accusativo.

M. Bonum,	meliozem,	optimum.
F. Bonam,	meliozem,	optimam.

N. Bor

N. Bonum,	melius,	optimum.
<i>Jót,</i>	<i>jobbat,</i>	<i>leg-jobbat.</i>

Vocativo.

M. Boné,	melior,	optime.
F. Bonæ,	melior,	optima.
N. Bonum,	melius,	optimum.
<i>Jó,</i>	<i>jobb,</i>	<i>leg-jobb.</i>

Ablativo.

M. Bono,	meliore,	optimo.
F. Bonæ,	<i>vel</i>	optimæ.
N. Bono,	meliori,	optimo.
<i>Jótól,</i>	<i>jobbtól,</i>	<i>leg-jobbtól.</i>

Pluraliter. Nominativo.

M. Boni,	meliores,	optimi.
F. Bonæ,	meliores,	optimæ.
N. Bona,	meliora,	optima.
<i>Jók,</i>	<i>jobbak,</i>	<i>leg-jobbak.</i>

Genitivo.

M. Bonorum,	meliorum,	optimorum.
F. Bonarum,	meliorum,	optimarum.
N. Bonorum,	meliorum,	optimorum.
<i>Jóké,</i>	<i>jobbaké,</i>	<i>leg-jobbaké.</i>

Dativo.

Bonis,	melioribus,	optimis. p. t. g.
<i>Jóknak,</i>	<i>jobbaknak,</i>	<i>leg-jobbaknak.</i>

Accusativo.

M. Bonos,	meliores,	optimos.
F. Bonas,	meliores,	optimas.
N. Bona,	meliora,	optima.
<i>Jókat,</i>	<i>jobbakat,</i>	<i>leg-jobbakat.</i>

Vocativo.

M. Boni,	meliores,	optimi.
F. Bonæ,	meliores,	optimæ.
N. Bona,	meliora,	optima.
<i>Jók,</i>	<i>jobbak,</i>	<i>leg-jobbak.</i>

Ablativo,

Bonis,	melioribus,	optimis, <i>p. t. g.</i>
<i>Jóktól,</i>	<i>jobbaktól,</i>	<i>leg-jobbaktól,</i>

DE NUMERALIBUS.

Quid sunt Numeralia?

Numeralia sunt, quæ numerum aliquem significant, ut: Unus Egy, Duo Kettő, Tres Három, ut: Unus Vir, Egy Férfi, Duo viri, Két Férfi, Tres viri, Három férfi.

REGULA.

Numeralia sunt: Unus, Duo, & Tres declinantur, reliqua à Quatuor usque ad Centum non declinantur.

Singulariter.

N. Unus,	una,	unum,	Egy,
G. Unius,	<i>per tria genera,</i>		Egyé.
D. Uni,	<i>per tria genera,</i>		Egynek.
A. Unum,	unam,	unum,	Egyet.
V. Une,	una,	unum,	Egy.
A. Uno,	unâ,	uno,	Egytől.

Pluraliter.

N. Uni,	unæ,	una.
G. Unorum,	unarum,	unorum.
D. Unis,	<i>per tria Genera.</i>	
A. Unos,	unas,	una.
V. Uni,	unæ,	una.
A. Unis,	<i>per tria Genera.</i>	

Quare

*Quare dicis in Genitivo Singulari Unius,
& in Dativo Uni?*

Anomala Unus, Solus, Totus, Ullus, Nullus, Alius, Uter, Alter, Neuter, Alteruter, Uterque, Utervis, in omni genere Genitivum per *ius*, & Dativum per *i*, faciunt. *Magyarúl.*

Unus Egy, Solus *önön-maga*, Totus Egész, Ullus, *Valaki*, Nullus *Senki*, Alius *Más*, Uter *Mellyik*, Alter, *Másik*, Neuter, Alteruter *Akar mellyik az kettő köz zül*, Uterque *Mind a kettő*, Utervis, *akármellyik*.

Duo, Duæ Duo, Kettő.

Pluraliter.

M. Duo,	Duæ,	Duo,	Kettő.
G. Duorum,	Duarum,	Duorum,	Kettőé.
D. Duobus,	Duabus,	Duobus,	Kettőnek.
A. Duos,	Duas,	Duo,	Kettőt.
V. Duo,	Duæ,	Duo,	Kettő.
A. Duobus,	Duabus,	Duobus,	Kettőtől.

Sic etiam:

Ambo, Ambæ, Ambo, *Mind kettő.*

Pluraliter.

N. Masc. & Fem. Tres, & Neutr. Tria.
G. Trium, <i>per tria genera.</i>
D. Tribus, <i>per tria genera.</i>
A. Masc. & Fem. Tres & Neutr. Tria.
V. Masc. & Fem. Tres & Neutr. Tria.
A. Tribus, <i>per tria genera.</i>

Numeralia autem Cardinalia, à Quatuor usque ad Centum indeclinabilia, Pluralis Numeri tantum, & Genris omnis sunt, ut, Quatuor Négy, Quinque öt, Sex Hat, Septem Hét, Octo Nyolcz, Novem

Kilentz, Decem *Tiz*, Viginti *Hufz*, Triginta *Harmintz*,
 Quadraginta *Negyven*, Quinquaginta *Ötven*, Sexa-
 ginta *Hatvan*, Septuaginta *Hetven*, Octoginta
Nyolczvan, Nonaginta *Kilenczven*, Centum *Száz*.

Sed Numeralia, quæ ultra Centum sunt declinan-
 tur, ut: Ducenti *Két száz*.

Pluraliter.

N. Ducenti,	Ducentæ,	Ducenta.
G. Ducentorum,	Ducentarum,	Ducentorum.
D. Ducentis,	<i>per tria genera.</i>	
A. Ducentos,	Ducentas,	Ducenta.
V. Ducenti,	Ducentæ,	Ducenta.
A. Ducentis,	<i>per tria genera.</i>	

Sic etiam:

Trecenti *Három száz*, Quadringinti *Négy száz*.
 Quingenti *Öt száz*, Sexcenti *Hat száz*.
 Octingenti *Nyolcz száz*, Nongenti *Kilentz száz*.
 Mille *Ezer*.

Substantivum Mille.

Singulariter.

N. Mille,
G. Mille,
D. Mille,
A. Mille,
V. Mille,
A. Mille,

Pluraliter.

N. Millia.
G. Millium.
D. Millibus.
A. Millia.
V. Millia.
A. Millibus.

Unum mille, *Egy ezer*. Duo millia, *Két ezer*.
 Tria millia, *Három Ezer*.

Mille verò Adjectivum est indeclinabile pluralis
 Numeri tantum & generis Omnis.

DE

DE PRONOMINE.

Quid est Pronomen?

Pronomen est vox, quâ utimur in demonstnan-
 da, aut repetenda re, ubi nominis repetitio ingrata
 erat futura.

Quot sunt Pronomina?

Viginti: Ego, Tu, Sui, Hic, Ille, Ipse, Is,
 Quis vel Qui, Meus, Tuus, Suus, Noster, Vester,
 Nostras, Vestras, Cujus & Cujas.

Quotuplex est Pronomen?

Duplex: Substantivum & Adjectivum.

Quot sunt Substantiva?

Tria: Ego, Tu, Sui, reliqua sunt omnia Adjectiva.

Quot accidunt Pronomini?

Octo: Species, Figura, Significatio, Persona, Ge-
 nus, Declinatio, Numerus & Casus.

Quot sunt Pronomina primitiva Speciei?

Undecim, ut: Ego, Tu, Sui, Hic, Ille, Ipse,
 Is, Qui, Quis vel Qui. *Novem derivata Speciei*, ut:
 Meus, Tuus, Suus, &c.

Quot a Persona sunt Pronomina?

Omnia Nomina, Pronomina & Participia sunt
 tertiar Personæ. Sed Ego est Primæ, Tu est secundæ
 personæ.

Cujus Generis sunt Pronomina?

1. Ego, Tu, Sui, sunt Substantiva generis Omnis.
2. Nostras, Vestras & Cujas sunt Adjectiva unius
 terminationis, & ideò Generis Omnis.
3. Reliqua omnia Adjectiva sunt trium termina-
 tionum, *per Reg.* Adjectiva trium terminationum &c.

D 5

Quot a

Quotæ Declinationis sunt Pronomina?

Undecim illa primitivæ Speciei, sunt Anomalæ declinationis. Sed Derivativa *Mens, Tuus, &c.* sunt secundæ & primæ, ut Adjectiva trium terminationum, Excipitur: *Nostros, Vestros & Cujas* sunt tertiæ.

Exempla Declinationum.

Singulariter.

N. Ego *En,*

G. Mei *Enyim,*

D. Mihi *énnekem,*

A. Me *engemet,*

Voc. caret,

A. à Me *en tölem,*

Pluraliter.

N. Nos *Mi vel Mink.*

G. Nostrium *vel nostri miénk.*

D. Nobis *minékünk.*

A. Nos *minket.*

Voc. caret.

A. à Nobis *mi tölünk.*

Quare caret Ego Vocativo?

Pronomina ferè carent Vocativo, præter hæc Quatuor: *Tu, Meus, Noster & Nostros.*

Tu Pronomen Personæ Secundæ, sic declinatur:

Singulariter.

N. Tu *Té,*

G. Tui *Tied,*

D. Tibi *Tenelled,*

A. Te *Téged,*

V. ô Tu ô *Te,*

A. à Te *Te töled,*

Pluraliter.

N. Vos *Ti.*

G. Vestrum *vel vestri Tieték.*

D. Vobis *Tinéktek.*

A. Vos *Tireket.*

V. ô Vos ô *Ti,*

A. à Vobis *Ti töletek.*

Sui, Pronomen Personæ tertiæ, sic declinatur.

Singulariter.

N. caret.

G. Sui *magádé,*

D. Sibi *magának,*

A. Se *magát,*

V. caret,

A. Se *magátúl,*

Pluraliter.

N. caret.

G. Sui *magoké.*

D. Sibi *magoknak.*

A. Se *magokat.*

V. caret.

A. Se *magoktól.*

Hic, Hac, Hoc, Pronomen Demonstrativum Personæ Tertiæ, sic declinabitur.

Singulariter.

N. Hic, Hæc, Hoc, Ez.

G. Hujus, *per tria genera.* Ezé.

D. Huic, *per tria genera,* Ennek.

A. Hunc, hanc, hoc, Ezt.

V. caret.

A. ab Hoc. hac, hoc, Ettől.

Pluraliter.

N. Hi, hæ, hæc, Ezek.

G. Horum, harum, horum, Ezeké.

D. His *per tria genera.* Ezeknek.

A. Hos, has, hæc, Ezeket.

V. caret.

A. ab His *per tria genera.* Ezekétől.

Iste, Ista, istud, Imex. Est Pronomen Demonstrativum.

Singulariter.

N. Iste, Ista, Istud, Imex.

G. Istius, *per tria genera.* Imezé.

D. Isti, *per tria genera.* Imennek.

A. Istum, Istam, Istud, Imezt.

V. caret.

A. ab Isto, Ista, Isto, Imettől.

Pluraliter.

N. Isti, Istæ, Ista, Imezek.

G. Istorum, Istarum, Istorum, Imezeké.

D. Istis *per tria genera.* Imezekétől.

A. Istos, Istas, Ista, Imezeket.

V. caret.

A. ab Istis, *per tria genera.* Imezekétől.

Sic etiam:

Ille, Illa, Illud, *Amaz.* Ipse, Ipsa, Ipsum, *Ö.**Singulariter.*

N. Is, Ea, Id, *Az.*
 G. Ejus, *p. t. g.* *azé.*
 D. Ei, *p. t. g.* *annak.*
 A. Eum, Eam, Id, *azt.*
 V. caret.
 A. ab Eo, Ea, Eo, *attúl.*

Pluraliter.

N. Ii, Eæ, Ea, *Azok.*
 G. Eorum, Earum, Eorum, *azoké.*
 D. Eis vel Iis, *p. t. g.* *azoknak.*
 A. Eos, Eas, Ea, *azokat.*
 V. caret.
 A. Eis vel Is, *p. t. g.* *azoktól.*

Sic Compositum ab *Is & demum.*Idem, Eadem, Idem, *Ugyan az.**Singulariter.*

N. Idem, Eadem, Idem, *Ugyan az vagy azon.*
 G. Ejusdem, *p. t. g.* *Ugyan azé vagy azoné.*
 D. Eidem, *p. t. g.* *Ugyan annak vagy azonnak.*
 A. Eundem, Eandem, Idem, *Ugyan azt.*
 V. caret.
 A. ab Eodem, Eadem, Eodem, *Ugyan attól.*

Pluraliter.

N. Iidem, Eædem, Eadem, *Ugyan azok.*
 G. Eorundem, Earundem, Eorundem, *Ugyan azoké vagy azonoké.*
 D. Iisdem vel Eisdem, *Ugyan azoknak.*
 A. Eisdem, Easdem, Eadem, *Ugyan azokat.*

V. ca-

V. caret.

A. Eisdem vel Iisdem, *Ugyan azoktól.*

QUIS Pronomen Interrogativum sic declinabitur.

Singulariter.

N. Quis vel Qui, Quæ, Quid vel Quod, *Ki.*
 G. Cujus, *p. t. g.* *Kié.*
 D. Cui, *p. t. g.* *Kinek.*
 A. Quem, Quam, Quid vel Quod, *Kit.*
 V. caret.
 A. à Quo, à Qua, à Quo, *Kitúl.*

Pluraliter.

N. Qui, Quæ, Quæ, *Kik.*
 G. Quorum, Quarum, Quorum, *Kiké.*
 D. Quibus vel Queis, *p. t. g.* *Kiknek.*
 A. Quos, Quas, Quæ, *Kiker.*
 V. caret.
 A. Quibus vel Queis, *p. t. g.* *Kiktől.*

Sic etiam:

Relativum: Qui, Quæ, Quod, *A ki.*Et Composita: Quisquis, *Valaki.*

G. Cujuscujus. D. Cuicui.

Quicumque, Quæcunque, Quodcunque, *Akar ki.*Quidam, Quædam, Quoddam, *Sc. Némely.*Quilibet, Quælibet, Quodlibet, *Sc. Kiki.*Quispiam, Quæpiam, Quodpiam, *Egyméminéma.*Quisnam, Quænam, Quidnam, vel Quodnam, *Vallyon kitsoda. (Valaki.)*

Quisquam, Quæquam, Quodquam vel Quidquam,

Sed dam, quelibet, piam, nam, vis, quam, in obli-

quis non declinantur, sed manent integra, ut:

Quidam, Cujusdam, Cuidam.

Alia

Alia Composita Pronomina.

Singulariter.

- N. Aliquis, aliqua, aliquid *vel* aliquod, *Valaki.*
 G. Alicujus, *per tria genera, Valakié.*
 D. Alicui, *per tria genera. Valakinek.*
 A. Aliquem, aliquam, aliquid *vel* aliquod, *Valakit.*
 V. caret.

A. Aliquo, aliqua, aliquo. *Valakitöl.*

Pluraliter.

- N. Aliqui, aliqua, æliqua, *Valakik.*
 G. Aliquorum, aliquarum, aliquorum, *Valakiké,*
 D. Aliquibus, *p. t. g. Valakiknek.*
 A. Aliquos, aliquas, aliqua, *Valakiket.*
 V. caret.

A. Aliquibus, *p. t. g. Valakiktöl.*

Sic etiam:

- Nequis, nequa, nequid *vel* nequod, *Névalaki.*
 Nunquis, nunqua, nunquid *vel* quod, *Vallyon kitsoda.*
 Siquis, siqua *vel* siqua, siquid *vel* siquod, *Havalaki.*
 Ecquis, ecquæ *vel* ecqua, ecquid *v. ecquod, dekitsoda.*

De Pronominum Derivativorum

Declinatione.

Pronomina Derivata declinantur ut Nomina Adjectiva, primæ & secundæ Declinationis.

Singulariter.

N. Meus,	Mea,	Meum,	<i>Enyim.</i>
G. Mei,	meæ,	mei,	<i>Enyimé.</i>
D. Meo,	meæ,	meo,	<i>Enyimnek.</i>
A. Meum,	meam,	meum,	<i>Enyimet.</i>
V. ô Mi,	mea,	meum,	<i>ô Enyim.</i>
A. à Meo,	mea,	meo:	<i>Enyimtöl.</i>

Plu-

Pluraliter.

N. Mei,	Meæ,	Mea,	<i>Enyimek.</i>
G. Meorum, mearum,	meorum,		<i>Enyimekó.</i>
D. Meis, <i>per tria genera.</i>			<i>Enyimeknek.</i>
A. Meos, meas,	mea,		<i>Enyimeket.</i>
V. ô Mei,	meæ,	mea,	<i>Enyimek.</i>
A. à Meis, <i>per tria genera.</i>			<i>Enyimektöl.</i>

Sic etiam:

Noster, Nostra, Nostrum, *Miénk.* Et hæc tria, quæ Vocativo carént, ut:

Tuus,	Tua,	Tuum,	<i>Tiéð.</i>
Suus,	Sua,	Suum,	<i>Övé,</i>
Vester,	Vestra,	Vestrum,	<i>Tiétek.</i>

Sed Nostras, Vestras & Cujas, Derivativa, sunt generis Omnis, & declinantur ut Nomina Adjectiva Tertiæ Declinationis.

DE VERBO.

Quid est Verbum?

Est vox significans agere aliquid aut pati, ut *Amo, Lego.*

Unde cognoscitur Verbum?

Ex Pronominibus: Ego, Tu, Ille, ut:

Ego disco,	Tu discis,	Ille discit.
<i>En tanúlok,</i>	<i>Te tanúlsz,</i>	<i>ô tanúl.</i>
Nos discimus,	Vos discitis,	Illi discunt.
<i>Mink tanúlink,</i>	<i>Tikt tanúltok,</i>	<i>ôk tanúlnak.</i>

Quotuplex est Verbum?

Duplex: Personale & Impersonale.

Quid est Verbum Personale?

Quod omnes Tres Personas habet. *ut:* Ego Amo, Tu amas, Ille amat:

Quid

Quid est Impersonale?

Quod non habet omnes tres personas, sed tantum in tertium singulari conjugatur, ut:

Oportet *Kell.* Poenitet *Bánom.*

Pudet *Szégyenlem,* Libet *Tetszik.*

Decet *Illik,* Juvat *Hajsznál.*

Quot accidunt Verbo?

Octo: Genus, Species, Figura, Modus, Numerus, Persona, Tempus & Conjugatio.

Quot sunt Genera Verborum?

Quatuor: Activum, Passivum, Neutrum & Deponens.

Quid est Activum?

Activum est, quod in O definit, & habet Passivum in OR, ut: AmO AmOR, LegO LegOR.

Quid est Passivum?

Passivum est, quod in OR definit, & habet Activum in O, ut: AmOR AmO, DoceOR DoceO.

Quid est Neutrum?

Neutrum est, quod in O definit, nec habet Passivum in OR, ut:

Sto non habet Stor. Existo non Existor.

Rubeo non Rubeor. Valeo non Valeor.

Quid est Deponens?

Deponens est, quod in OR definit, nec habet Activum in O, ut: Consolor, Sequor, Loquor, quæ non habent Activum, Consolo, Sequo, Loquo.

Quot sunt Modi Verborum?

Quatuor: Indicativus, Imperativus, Coniunctivus & Infinitivus.

Quot

Quot sunt Numeri?

Duo: Singularis & Pluralis.

Quot sunt Personæ?

Tres: Prima ut Amo: Secunda ut Amas: Tertia ut Amat.

REGULÆ de Temporibus.

Quot sunt Tempora Verborum?

Quinque: Præsens, Imperfectum, Perfectum, Plusquamperfectum & Futurum.

Indicativus habet Tempora.

Quinque.

1. Præsens Indic. definit in Activa & Neutra voce in O; In Passivo & Deponenti, in OR.

2. Imperfectum Indic. Activum & Neutrum in *Bam*; In Passiva & Depon. definit in *Bar*.

3. Perfectum Indic. est varium, vide Præterita.

4. Plusquamp. Indic. Activum & Neut. in *am*; Passivum & Depon. in *Tus, Sus, Xus, Eram* definit.

5. Futurum Indic. Activum & Neutrum, Primæ & Secundæ Conjugat. definit in *bo*, tertiæ verò & quartæ in *am*: Passivæ & Deponentis vocis Primæ & Secundæ Conjugat. in *bor*, Tertiæ & Quartæ in *bar*.

Imperativus habet Tempora Duo.

1. Præsens Imperf. Activum & Neutrum Primæ Conjugat. definit in *A*; Secundæ, Tertiæ & Quartæ in *E*; Passiv. & Deponens semper in *Re*.

2. Futurum Imperat. Activum & Neut. omnium Conjug. in *To*; Passivum & Deponens in *Tor*.

Coniunctivus habet Tempora Quinque.

1. Præsens Coniun. Activum & Neutrum Primæ Conjug.

E

Conjug. definit in *em*; Secundæ, Tertiæ & Quartæ in *am*; Passivum & Deponens primæ in *er*; Secundæ, Tertiæ & Quartæ in *ar*.

2. Imperfectum Conj. Activum & Neutr. in *rem*. Passivum & Deponens in *rer* definit.

3. Perfectum Conj. Activum & Neut. definit in *rim* semper; Passivum & Deponens in *Tus, Xus, Sus, Sim*.

4. Plusquamperfectum Coniunctivi Activum & Neutrum definit in *Sem*; Passivum & Deponens in *Tus, Xus, Sus, effem*.

5. Futurum Coniunct. Activum & Neutrum semper in *ro*, Passivum & Deponens in *Tus, Xus, Sus, ero*.

Infinitivus habet quinque Tempora.

1. Infinitivi Præsens & Imperf. Primæ Conjug. in *Are*; Secundæ & Tertiæ in *Ere*; Quartæ in *ire*; Passivum & Depon. semper in *I*.

2. Perfectum & Plusquamperf. Infinit. Activum & Neutrum in *Se*; Passivum & Deponens in *Tum, Sum, Xum, esse*, definit.

3. Futurum Infinit. Activum, Neut. & Depon. definit in *Urum, urum, urum esse*; Passivum in *Tum, Sum, Xum iri*.

4. Gerundium in *Dum* definit.

5. Supina in Activa, Neut. & Depon. voce in *Ulm, & U*, desinunt.

Nota: Gerundiis & Supinis Passiva vox caret.

6. Participii Præsens in Activa, Neutra, & Dep. in *Ns*, Futurum in *Rus*.

7. Præteritum Passivæ & Depon. vocis in *Tus, Sus, Xus*, & Futurum in *Dus* desinunt.

Quo-

Quomodo formantur hæc tempora?

Juxta hæc Regulas.

Regula I.

Quando Verbum aliquod conjugare volumus, ante omnia Præsens, Præteritum, Perfectum & Supinum considerare debemus; nam ex his tribus omnia reliqua tempora nascuntur.

Regula II.

A Perfecto Modi Indicativi formantur tempora desinentia in *Ram, Rim, Sem, Ro, Se*, juxta versus.

Præteritum primum de se dat tempora quinque: *Ram, Rim, Sem, Ro, Se*; formabit cætera præsens.

Hoc est:

Quæcunque tempora non desinunt in prima persona in *Ram, rim, sem, ro, se*, à prima persona modi Indicativi formantur.

Regula III.

A Supino futurum Infinitivi & Participii formantur.

Regula IV.

Passiva vox ab Activa formatur, exceptis perfectis, plusquamperfectis, & futuro coniunctivi, quæ fiunt à Supino.

DE CONJUGATIONE.

Quot sunt Conjugationes?

Quatuor; Prima est, quæ habet *A* longum ante *re* in Infinitivo, ut: *Amâre*.

Secunda, quæ habet *E* longum, ut: *Docêre*.

Tertia, quæ habet *E* breve, ut: *Legere*.

Quarta, quæ habet *I* longum, ut: *Audîre*.

Præcedit Conjugationes Verbum
Anomalum, SUM.

INDICATIVUS MODUS.

<i>Præsens,</i>		
<i>Singulariter.</i>		
SUM,	Es,	Est.
Vagyok,	vagy,	vagyon.
<i>Pluraliter.</i>		
Sumus,	estis,	sunt.
Vagyunk,	vagytok,	vannak,
<i>Imperfectum,</i>		
<i>Singulariter.</i>		
Eram,	eras,	erat.
Lék,	lél,	lön.
<i>Pluraliter.</i>		
Eramus,	eratis,	erant.
Lönk,	lörtök,	lönnek.
<i>Perfectum,</i>		
<i>Singulariter.</i>		
Fui,	fuiſti,	fuit.
Voltam,	voltál,	volt.
<i>Pluraliter.</i>		
Fuimus,	fuiſtis,	fuerunt vel fuère.
Voltunk,	voltatok,	voltanak.
<i>Plusquamperfectum,</i>		
<i>Singulariter.</i>		
Fueram,	fueras,	fuerat.
Valék,	valál,	vala.
<i>Pluraliter.</i>		
Fueramus,	fueratis,	fuerant.
Valánk,	valátok,	valának.
<i>Futurum,</i>		
<i>Singulariter.</i>		
Ero,	eris,	erit.
Léſzek,	léſzeſz,	léſzen.

Plura-

<i>Pluraliter.</i>		
Erimus,	eritis,	erunt.
Léſzünk,	léſztek,	léſznek.
<i>IMPERATIVUS.</i>		
<i>Præſens,</i>		
<i>Pluraliter.</i>		
Es,	Légy.	Estote, Legyetek.
<i>Singulariter.</i>		
<i>Futurum,</i>		
Esto,	Légy te jövendőben.	
Esto,	Légyen amaz.	
<i>Pluraliter.</i>		
Estote,	Legyetek.	
Sunto,	Legyenek amazok.	
<i>CONJUNCTIVUS.</i>		
<i>Præſens,</i>		
<i>Singulariter.</i>		
Cum Sim,	ſis,	ſit.
Mikor Vagyok,	vagy,	vagyon.
<i>Pluraliter.</i>		
Cum Simus,	ſitis,	ſint.
Mikor vagyunk,	vagytok,	vannak.
<i>Imperfectum,</i>		
<i>Singulariter.</i>		
Cum Eſſem,	eſſes,	eſſet.
Mikor Valék,	valál,	vala.
<i>Pluraliter.</i>		
Cum Eſſemus,	eſſetis,	eſſent.
Mikor Valánk,	valátok,	valának.
<i>Perfectum.</i>		
<i>Singulariter.</i>		
Cum Fuerim,	fueris,	fuerit.
Mikor Voltam,	voltál,	volt.
<i>Pluraliter.</i>		
Cum Fuerimus,	fueritis,	fuerint.
Mikor Voltunk,	voltatok,	voltanak.

E 3

Plus-

<i>Plusquamperfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Cum Fuissē,	fuiſſes,	fuiſſet.
Mikor Vóltam vólna,	vóltal,	vólt vólna.
<i>Pluraliter.</i>		
Cum Fuiffemus,	fuiſſetis,	fuiſſent.
Mikor Vóltunk,	vóltatok,	vóltanak vólna.
<i>Futurum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Cum Fuero,	fuēris,	fuērit.
Mikor Léendek,	léendēsz,	léend.
<i>Pluraliter.</i>		
Cum fuerimus,	fueritis,	fuerint.
Mikor Léendünk,	léenderek,	léendenek.

INFINITIVUS.

Præſens & Imperfectum: Eſſe, Lenni.
Perfectum & Plusquamperf. Fuiſſe, Lóttnek lenni.
Futurum: Futurum eſſe, Léendő Lévd.
Gerundis & Supinis caret.
Unum Participium habet, Futurum in rus, ut:
 Futurus, Léendő.

I. CONJUGATIO IN O,

Activæ vocis.

INDICATIVUS MODUS.

<i>Præſens,</i>		<i>Singulariter.</i>
AMO,	Amas,	Amat.
Szeretek,	ſzeretſz,	ſzeret.
<i>Pluraliter.</i>		
Amamus,	amatis,	amant.
Szeretünk,	ſzerettek,	ſzeretnek.
<i>Imperfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Amabam,	amabas,	amabat.
Szeretek vala,	ſzeretſz vala,	ſzeret vala.

Plu-

<i>Pluraliter.</i>		
Amabamus,	amabatis,	amabant.
Szeretünk vala,	ſzerettek vala,	ſzeretnek vala.
<i>Perfectum;</i>		<i>Singulariter.</i>
Amavi,	amaviſti,	amavit.
Szerettem.	ſzeretted,	ſzeretett.
<i>Pluraliter.</i>		
Amavimus,	amaviſtis,	amaverunt v. ére.
Szerettünk,	ſzerettetek,	ſzerettenek.
<i>Plusquamperfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Amaveram,	amaveras,	amaverat.
Szerettem vala,	ſzeretted vala,	ſzeretett vala.
<i>Pluraliter.</i>		
Amaveramus,	amaveratis,	amaverant.
Szerettünk vala,	ſzerettetek,	ſzerettenek vala.
<i>Futurum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Amabo,	amabis,	amabit.
Meg-ſzerettem,	meg-ſzeretted,	meg-ſzereti.
<i>Pluraliter.</i>		
Amabimus,	amabitis,	amabunt.
Meg-ſzerettyük,	meg-ſzeretitek,	meg-ſzeretik.
IMPERATIVUS.		
<i>Præſens,</i>		<i>Singulariter.</i>
Ama,	Szereſs.	Amare, Szereſſétek.
<i>Futurum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Amato,	Szeres meg te.	
Amato,	Szeresſen meg az.	
<i>Pluraliter.</i>		
Amatote,	Szeresſetek meg ti.	
Amanto,	Szeresſenek amazok.	

E 4

CON-

CONJUNCTIVUS.

<i>Præsens,</i>	<i>Singulariter.</i>	
Cum Amem,	Ames,	Amet.
Mikor Szeretek,	szeretsz,	szeret.
	<i>Pluraliter.</i>	
Cum Amemus,	ametis,	ament.
Mikor Szeretünk,	szerettek,	szeretnek.

<i>Imperfectum,</i>	<i>Singulariter.</i>	
Cum Amarem,	amares,	amaret.
Mikor Szeretnél,	szeretnél,	szeretne.
	<i>Pluraliter.</i>	
Cum Amaremus,	amaretis,	amarent.
Mikor szeretnétek,	szeretnétek,	szeretnének.

<i>Perfectum,</i>	<i>Singulariter.</i>	
Cum Amaverim,	amaveris,	amaverit.
Mikor Szerettem,	szeretted,	szeretett.
	<i>Pluraliter.</i>	
Cum Amaverimus,	amaveritis,	amaverint.
Mikor Szerettünk,	szerettetek,	szerettenek.

<i>Plusquamperfectum,</i>	<i>Singulariter.</i>	
Cum Amavissem,	amavisses,	amavisset.
Mikor szerettem volna,	szeretted volna,	szeretett volna.
	<i>Pluraliter.</i>	
Cum Amavissemus,	amavissetis,	amavissent.
Mikor szerettünk volna,	szerettetek volna,	szerettenek volna.

<i>Futurum,</i>	<i>Singulariter.</i>	
Cum Amavero,	amaveris,	amaverit.
Mikor Szeretendék,	szeretendész,	szeretend.
	<i>Pluraliter.</i>	
Cum Amaverimus,	amaveritis,	amaverint.
Mikor szeretendünk,	szeretendétek,	szeretendének.

INFI-

INFINITIVUS.

Præsens & Imperfectum: Amare, Szeretni.
Perfectum & Plusq. Amavisse, Hogy Szerettem.
Futurum: Amaturum esse, Szeretendéni.
Gerundia: Amandi, amando, amandum, Szeretvén,
 szeretéské.

Supina, Amaturn, Amatu, Szeretni, szeretéské.
Duo Participia veniunt ab hoc Verbo

Activo:

Præsens in NS, ut: Amans, Szeretvén, szereték.
Futurum in RUS, ut: Amaturus, Szeretendő.
 Sic etiam,

Rogo, rogavi, rogatum, Kérem.
 Laudo, laudavi, laudatum, Dicsérem.
 Honoro, honoravi, honoratum, Betszölöm.
 Creo, creavi, creatum, Teremttem.
 Conservo, conservavi, atum, Meg-tartom.
 Sanctifico, sanctificavi, atum, Meg-szentelem.
 Spero, speravi, speratum, Reménelem.
 Do, dedi, datum, Adom.

Et hac Neutra:

Clamo, clamavi, clamatum, Kiáltok.
 Juro, juravi, juratum, Esküszöm.
 Incanto, avi, atum, Meg-bűvölöm bájosom.
 Sto, steti, statum, Allok.

I. CONJUGATIO IN OR,

Passivæ Vocis.

INDICATIVUS MODUS.

<i>Præsens,</i>	<i>Singulariter.</i>	
Amor,	Amaris vel Amâre,	Amatur.
Szerettetem,	Szerettedel,	Szerettedik.
	<i>Pluraliter.</i>	

E s

Pluraliter.

Amamur, amamini, amantur.
 Szerettünk, szerettetek, szerettetek.

*Imperfectum,**Singulariter.*

Amabar, amabaris vel amabare, amabatur.
 Szerettetem vala, szerettettel vala, szerettetik vala.

Pluraliter.

Amabamur, amabamini, amabantur.
 Szerettünk vala, szerettetek vala, szerettetek vala.

*Perfectum,**Singulariter.*

Amatus sum, amatus es, amatus est.
 Szerettetem, szerettettél, szerettett.

Pluraliter.

Amati sumus, amati estis, amati sunt.
 Szerettünk, szerettettetek, szerettettek.

*Plusquamperfectum,**Singulariter.*

Amatus eram, amatus eras, amatus erat.
 Szerettetem vala, szerettettél vala, szerettetik vala.

Pluraliter.

Amati eramus, amati eratis, amati erant.
 Szerettünk vala, szerettetek vala, szerettettek vala.

*Futurum,**Singulariter.*

Amabor, amaberis vel ère, amabitur.
 Meg-szerettetem, szerettettel, szerettetik.

Pluraliter.

Amabimur, amabimini, amabuntur.
 Meg-szerettünk, szerettetek, szerettetek.

IMPERATIVUS MODUS.

*Præsens,**Singulariter.*

Amare, Szerettesél vel szerettesél.

Pluraliter.

Amamini, Szerettesetek.

*Futurum,**Singulariter.*

Amator, Meg-szerettesél.

Amator, Meg-szerettesék.

Pluraliter.

Amaminor, Szerettesetek ti.

Amantor, Szerettesenek amazok.

CONJUNCTIVUS MODUS.

*Præsens,**Singulariter.*

Cum Amer, ameris vel amère, ametur.

Mikor Szerettetem, szerettettel, szerettetik.

Pluraliter.

Cum Amemur, amemini, amentur.

Mikor szerettünk, szerettetek, szerettettek.

*Imperfectum,**Singulariter.*

Cum Amarer, amareris vel ère, amaretur.

Szerettetném, szerettetnél, szerettetnék.

Pluraliter.

Cum Amaremur, amaremini, amarentur.

Mikor szerettünk, szerettetek, szerettettek.

*Perfectum,**Singulariter.*

Cum amatus sim, amatus sis, amatus sit.

Mikor Szerettetem, szerettettél, szerettett volt.

Pluraliter.

Cum Amati simus, amati sitis, amati sint.

Mikor Szerettünk, szerettetek, szerettettek volt.

*Plusquamperfectum,**Singulariter.*

Cum Amatus essem, amatus esses, amatus esset.

Mikor Szerettetem volna, szerettettél volna, szerettetek volna.

Plu-

Plu-

Pluraliter.

Cum Amati essemus, amati essetis, amati essent.
 Mikor Szerettettünk volna, szerettettek volna, szerettettek volna.

Futurum,

Singulariter.

Cum Amatus ero, amatus eris, amatus erit.
 Mikor Szerettöttem-meg, szerettettél-meg, szerettetik-meg.

Pluraliter.

Cum amati erimus, amati eritis, amati erunt.
 Mikor meg-szerettettünk, meg-szerettettek, meg-szerettetteknek.

INFINITIVUS.

Præsens & Imperfectum: Amari, Szerettetni.
Perfectum & Plusquamperf. Amatum esse, Szerettettek lenni.

Futurum: Amatum iri, Hogy szeretendő leszék.

Omni Genere & Numero.

Duo Participia veniunt à verbo Passivo.

Præteritum in TUIS, ut: Amatus, Szerettettett.

Futurum in DUIS, ut: Amandus, Meg-szeretendő.

Sic etiam:

Rogor,	Kéretem,	rogatus sum.
Laudor,	Dicsértetem,	laudatus sum.
Honoror,	Becsületem,	honoratus sum.
Creor,	Teremtetem,	creatus sum.
Conservor,	Meg-tartatom,	conservatus sum.
Sanctificor,	Meg-szenteltetem,	sanctificatus sum.
Speror,	Reméltetem,	speratus sum.
Daris,	Adatom,	datus sum.

DEPO-

DEPONENTS.

Primæ Conjugationis.

INDICATIVUS MODUS.

Præsens,

Singulariter.

Hortor, hortaris vel are, hortatur.
 Intek, intesz, int.

Pluraliter.

Hortamur, hortamini, hortantur.
 Intünk, intetek, intenek.

Imperfectum,

Singulariter.

Hortabor, hortabaris vel are, hortabatur.
 Intem vala, intesz vala, int vala.

Pluraliter.

Hortabamur, hortabamini, hortabantur.
 Intünk vala, intetek vala, intenek vala.

Perfectum,

Singulariter.

Hortatus sum, hortatus es, hortatus est.
 Intettem, intettél, intetett.

Pluraliter.

Hortati sumus, hortati estis, hortati sunt.
 Intettünk, intettek, intetteknek.

Plusquamperfectum,

Singulariter.

Hortatus eram, hortatus eras, hortatus erat.
 Intettem vala, intettél vala, intetett vala.

Pluraliter.

Hortati eramus, hortati eratis, hortati erant.
 Intettünk vala, intettek vala, intetteknek vala.

Futurum,

Singulariter.

Hortabor, hortaberis vel ere, hortabitur.
 Inteni fogok, fogsz, fog.

plu-

Pluraliter.

Hortabimur, hortabimini, hortabuntur.
Inteni fogunk, fogtok, fognak.

*IMPERATIVUS.**Præsens,**Singulariter.**Pluraliter.*

Hortare, *Ints.* Hortamini, *Intsetek.*

*Futurum.**Singulariter.**Pluraliter.*

Hortator, *Ints te.* Hortaminor, *Intsetek ti.*
 Hortator, *Intsen amaz.* Hortantor, *Intsek amazok.*

*CONJUNCTIVUS MODUS.**Præsens,**Singulariter.*

Cum Horter, hortaris *vel* ère, hortetur.
Mikor Intsek, Ints, intsen.

Pluraliter.

Cum hortemur, hortemini, hortentur.
Mikor intsük, intsétek, intsenek.

*Imperfectum,**Singulariter.*

Cum Hortarer, hortareris *vel* ère, hortaretur.
Mikor intenék, intenél, intene.

Pluraliter.

Cum hortaremur, hortaremini, hortarentur.
Mikor Intenénk, intenétek, intenénk.

*Perfectum.**Singulariter.*

Cum Hortatus sim, hortatus sis, hortatus sit.
Intém légyen, intél légyen, intett légyen.

Pluraliter.

Cum Hortati simus, hortati sitis, hortati sint.
Mikor intünk légyen, intettek légyen, intettenek légyen.

*Plus.**Plusquamperfectum,**Singulariter.*

Cum hortatus essem, hortatus esses, hortatus esset.
Mikor intettem volna, intettél volna, intettett volna.

Pluraliter.

Cum Hortati essemus, hortati essetis, hortati essent.
Mikor intettünk volna, intettek volna, intettenek volna.

*Futurum,**Singulariter.*

Cum Hortatus ero, hortatus eris, hortatus erit.
Mikor intédek, intédesz, inténd.

Pluraliter.

Cum Hortati erimus, hortati eritis, hortati erunt.
Mikor intédünk, intédetek, intédenek.

INFINITIVUS.

Præsens & Imperfectum: Hortari, *Inteni.*

Perfectum & Plusquamp. Hortatum esse, *Hogy intettem.*

Futurum: Hortaturum esse, *Inteni fogok.*

Gerundia: Hortandi, do, dum, *Intésre való.*

Supina: Hortatum, hortatu, *Intésre.*

Quatuor Participia veniunt ab hoc Verbo Deponenti.

Præsens in NS, ut: Hortans, *Intvén.*

Præteritum in TUS, ut: Hortatus, *Intett.*

Futurum in RUS, ut: Hortaturus, *Inteni fogok.*

Futurum in DUS, ut: Hortandus, *Intend.*

REGULA.

HORTOR, est Paradigma Deponentium Primæ Conjugationis, secundum quod reliqua conjugantur, ut:

Amplexor, *Ölelgetem*, amplexatus sum.

Arbitror, *Vélem*, arbitratus sum.

Aspernor, *Meg-ut álom*, aspernatus sum.

Aver-

Averfor,	Gyűlölsöm,	averfatus sum.
Solor,	Vigasztalom,	solatus sum.
Mirror,	Tsuddalom,	miratus sum.
Precor,	Kívánom,	precatus sum.
Imitor,	Követem,	imitatus sum.
Lacrymor,	Könyvezem,	lacrymatus sum.
Nugor,	Hüségöt szőllek,	nugatus sum.

II. CONJUGATIO IN O. Activæ Vocis.

Quid est Conjugatio Secunda?

Secunda Conjugatio est, quæ habet *E*, longum ante *RE*, in Infinitivo, ut: *Doceo, doces, docere Tanitani.*

REGULA I.

Verba, quæ desinunt in *EO*, vel *EOR*, sunt Secunda Conjugationis, ut:

Jaceo,	Fekszem,	jacere.
Placeo,	Tettségem,	placere.
Noceo,	Ártok,	nocere, &c.

Excipiuntur:

Beo, beare, Bóldogítom.	Creo, Teremttem.
Meo, Megyek.	Screo, Hákogok.
Calceo, Saruzom.	Laqueo, Törbencjtem.
Nauseo, Tsémörölök?	Nucleo, Cuneo.

Quæ omnia sunt primæ Conjugationis.

REGULA II.

Secunda Conjugatio habet *ui*, in Præterito, & Supino *itum*. Neutra verò carent Supino, exceptis paucis, quæ in Grammatica habentur.

INDI-

INDICATIVUS MODUS.

<i>Præsens,</i>		<i>Singulariter.</i>
Docëo,	Docës,	Docët,
Tanítok,	Tanítasz,	Tanít.
<i>Pluraliter.</i>		
Docemus,	docëtis,	docënt.
Tanítunk,	tanítotok,	tanítanak.
<i>Imperfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Docebam,	docebas,	docebat.
Tanítok vala,	tanítasz vala,	tanít vala.
<i>Pluraliter.</i>		
Docebamüs,	docebätis,	docebant.
Tanítunk vala,	tanítotok vala,	tanítanak vala.
<i>Perfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Docui,	docuisti,	docuit.
Tanítottám,	tanítottál,	tanított.
<i>Pluraliter.</i>		
Docuimus,	docuistis,	docuerunt vel ére.
Tanítottunk,	tanítottatok,	tanítottanak.
<i>Plusquamperfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Docueram,	docueras,	docuerat,
Tanítottam vala,	tanítottál vala,	tanított vala.
<i>Pluraliter.</i>		
Docueramüs,	docueratis,	docuerant.
Tanítottunk vala,	tanítottatok v.	tanítottanak vala.
<i>Futurum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Docebo,	docebis,	docebit.
Tanítani fogok,	fogsz,	fog.
<i>Pluraliter.</i>		
Docebimus,	docebitis,	docebünt.
Tanítani fogunk,	fogtok,	fognak.

F

IM-

IMPERATIVUS. *Præsens.**Singulariter.**Pluraliter.*

Doce,

Tanits.

Docere, Tanitsatok.

*Futurum.**Singulariter.**Pluraliter.*

Doceto, Tanits.

Docetote, Tanitsatok.

Doceto, Tanitsan.

Docento, Tanitsanak.

CONJUNCTIVUS MODUS.

*Præsens,**Singulariter.*

Cum Doceam,

doceas,

doceat.

Mikor Tanitok,

tanitasz,

tanit.

Pluraliter.

Cum Doceamus,

doceatis.

doceant.

Mikor Tanitunk,

tanitotok,

tanitanak.

*Imperfectum,**Singulariter.*

Cum Docerem,

doceres,

doceret.

Mikor Tanitanek,

tanitanal.

tanitana.

Pluraliter.

Cum Doceremus

doceretis,

docerent.

Mikor Tanitanank,

tanitanatok,

tanitananak.

*Perfectum,**Singulariter.*

Cum Docuerim,

docueris,

docuerit.

Mikor Tanitottam,

tanitottal,

tanitott.

Pluraliter.

Cum Docuerimus,

docueritis,

docuerint.

Mikor Tanitottunk,

tanitottatok,

tanitottanak.

*Plusquamperfectum,**Singulariter.*

Cum Docuisssem,

docuisses,

docuisset.

Mikor Tanitottam volna, tanitottal volna, tanitott

volna.

Plu-

*Pluraliter.*Cum Docuisssemus, docuissetis, docuissent.
Mikor Tanitottunk volna, tanitottatok volna, tanitotta-
nak volna.*Futurum.**Singulariter.*

Cum Docuero,

docueris,

docuerit.

Mikor Tanitandok,

tanitandasz,

tanitand.

Pluraliter.

Cum Docuetimus,

docueritis,

docuerint.

Mikor Tanitandunk,

tanitandotok,

tanitandanak.

INFINITIVUS.

Præsens & Imperfectum : Docere. Tanitani.*Perfectum & Plusquam.* Docuisse, Hogy tanitottam.*Futurum* : Docturum esse, Hogy tanitani fogok.*Gerundia* : Docendi, docendo, docendum, A Tanit-
tasnak, tanitván, tanitáfra.*Supina* : Doctum, doctu, Tanitani, tanitáfra.*Duo Participia veniunt ab hoc Verbo**Activo:**Præsens in NS, ut* : Docens, Tanitván,*Futurum in RUS, ut* : Docturus, Tanitándo.*Sic etiam:*

Video, Láttam, vidi, vísum.

Jubeo, Parantsolom, jussi, jussum.

Debeo, Tartozom, debui, debitum.

Et hæc Neutra:

Respondeo, Felelek, respondi, responsum.

Fleo, Sirok, flevi, fletum,

Maneo, Maradok, mansi, mansum.

Sedeo, ülök, sedi, sessum.

Prandeo,	Ebédlem,	prandē,	pransum.
Floreo,	Virágzom,	florui,	
Valeo,	Egészegben vág yok,	valui.	

II. CONJUGATIO IN OR,

Passivæ vocis.

INDICATIVUS MODUS.

<i>Præsens,</i>		<i>Singulariter.</i>
Doceor,	Doceris vel ère	Docetur.
Tanittatom,	tanittatól,	tanittatik.
<i>Pluraliter.</i>		
Docemur,	docemini,	docentur.
Tanittatunk,	tanittattok,	tanittatnak.
<i>Imperfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Docebar,	docebaris vel âre	docebatur.
Tanittattam vala,	tanittattal vala,	tanittatik vala.
<i>Pluraliter.</i>		
Docebamur,	docebamini,	docebantur.
Tanittatunk vala,	tanittattok vala,	tanittatnak vala.
<i>Perfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Doctus sum,	doctus es,	doctus est,
Tanittattam,	tanittattál,	tanittatott.
<i>Pluraliter.</i>		
Docti sumus,	docti estis,	docti sunt.
Tanittattunk,	tanittattatok,	tanittattanak.
<i>Plusquamperfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Doctus eram,	Doctus eras,	Doctus erat.
Tanittattam vala,	tanittattál vala,	tanittatott vala.

Plu-

<i>Pluraliter.</i>		
Docti eramus,	docti eratis,	docti erant.
Tanittattunk vala,	tanittattatok vala,	tanittattanak vala.
<i>Futurum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Docebor,	doceberis vel ere,	docebitur.
Tanittatom,	tanittatól,	tanittatik.
<i>Pluraliter.</i>		
Docebimur,	docebimini,	docebuntur.
Tanittattatunk,	tanittattatok,	tanittattanak.
<i>IMPERATIVUS.</i>		<i>Præsens,</i>
<i>Singulariter.</i>		<i>Pluraliter.</i>
Docere,	Tanittassál.	Docemini, Tanittassatok.
<i>Futurum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Docetor,	Tanittassál te.	
Docetor,	Tanittassék amaz.	
<i>Pluraliter.</i>		
Doceminor,	Tanittassatok ti.	
Docentor,	Tanittassanak amazok.	
<i>CONJUNCTIVUS MODUS.</i>		
<i>Præsens,</i>		<i>Singulariter.</i>
Cùm Docear,	docearis vel âre,	doceatur.
Mikor Tanittatom,	tanittatól,	tanittatik.
<i>Pluraliter.</i>		
Cùm doceamur,	doceamini,	doceantur.
Mikor Tanittatunk,	tanittattok,	tanittatnak.
<i>Imperfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Cùm docerer	docereris vel ère	doceretur.
Mikor Tanittatnám,	tanittatnál.	tanittatnék.

F 3

Plu-

Pluraliter.

Cum Doceremur, doceremini, docerentur.
 Mikor Tanittatnánk, tanittatnátok, tanittatnának,

Perfectum.

Singulariter.

Cum Doctus sim, doctus sis, doctus sit.
 Mikor Tanittattam vólt, tanittattál vólt, tanittattot

Pluraliter.

vólt.

Cum Docti simus, docti sitis, docti sint.
 Mikor Tanittatunk vólt, tanittattatok vólt, tanittattak

vólt.

Plusquamperfectum.

Singulariter.

Cum Doctus essem, doctus esses, doctus esset.
 Mikor Tanittattam vólna, tanittattál vólna, tanittattot

vólna.

Pluraliter.

Cum Docti essemus, docti essetis, docti essent.
 Mikor Tanittatunk vólna, tanittattatok vólna, tanittat-

tanak vólna.

Futurum,

Singulariter.

Cum Doctus ero, doctus eris, doctus erit.
 Mikor Tanittattot lések, vel Tanitani fogok.

Pluraliter.

Cum Docti erimus, docti eritis, docti erunt.
 Mikor Tanittattotak leszünk, lesztek, lesznek.

INFINITIVUS.

Præsens & Imperfectum : Doceri, Tanittatni,
 Perfectum & Plusq. Doctum esse, Hogy tanittatnám.

Futurum : Doctum iri, Hogy tanitani fogok.

Duo Participia veniunt ab hoc Verbo Passivo :

Præteritum in TUS, ut : Doctus, Tanittattot.

Futurum in DUS, ut : Docendus, Tanitandó.

Sic

Sic etiam :

Videor,	Látatom,	visus sum.
Jubeor,	Parantsoltatom,	jussus sum.
Debeor	Tartoztatom,	debitus sum.

Sic & Deponentia :

Fateor,	Meg Vallom,	fassus sum.
Misereor,	Könyörülöm.	misertus sum.
Tueor,	Meg oltalmazom,	tuitus sum.

Sed Futurum hæc Deponentia Infinitivi formant more Activorum, & habent simul Gerandia, Supina & quatuor Participia.

III. CONJUGATIO IN O.

Quid est Tertia Conjugatio ?

Est, quæ habet E breve, ante RE in Infinitivo, ut : Legere, Scribere.

INDICATIVUS MODUS.

Præsens,

Singulariter.

LEGO,	Legis,	Legit.
Olvasok,	olvasz,	olvas.

Pluraliter.

Legimus,	legitis,	legunt.
Olvasunk,	olvastok,	olvasnak.

Imperfectum,

Singulariter.

Legebam,	legebas,	legebat.
Olvasok vala,	olvasz vala,	olvas vala.

Pluraliter.

Legebamus,	legebatis,	legebant.
Olvasunk vala,	olvastok vala,	Olvasnak vala.

F 4

Per-

<i>Perfectum.</i>		<i>Singulariter.</i>
Legi,	legisti,	legit.
Olvaslam,	olvastál,	olvastott.
<i>Pluraliter.</i>		
Legimus,	legistis,	legerunt vel ère,
Olvaslunk,	olvastatok,	olvastanak.
<i>Plusquamperfectum.</i>		<i>Singulariter.</i>
Legeram,	legeras,	legerat.
Olvaslam vala,	olvastál vala,	olvastott vala,
<i>Pluraliter.</i>		
Legeramus,	legeratis,	legerant.
Olvaslunk vala,	olvastatok vala,	olvastanak vala.
<i>Futurum.</i>		<i>Singulariter.</i>
Legam,	leges,	leget.
Olvasni fogok,	fogsz,	fog.
<i>Pluraliter.</i>		
Legemus,	legetis,	Iegent.
Olvasni fogunk,	fogtok,	fognak.

IMPERATIVUS.

<i>Præsens.</i>		<i>Pluraliter.</i>
<i>Singulariter.</i>		
Lege,	Olvas!	Legite, Olvasstatok ti.
<i>Futurum.</i>		<i>Singulariter.</i>
Legito,	Olvasz te.	
Legito,	Olvasson amaz.	
<i>Pluraliter.</i>		
Legitote,	Olvasstatok ti.	
Legunto,	Olvasssanak amazok.	

CONJUNCTIVUS.

<i>Præsens.</i>		<i>Singulariter.</i>
Cùm legam,	legas,	legat.
Mikor Olvasok,	olvasz,	olvas.

Plu-

<i>Pluraliter.</i>		
Cùm Legamus,	legatis,	legant.
Mikor Olvasunk,	olvastok,	olvastnak.
<i>Imperfectum.</i>		<i>Singulariter.</i>
Cùm Legerem.	legeres,	legeret.
Mikor Olvasnék,	olvásnál,	olvásna.
<i>Pluraliter.</i>		
Cùm Legeremus.	legeretis,	legerent.
Mikor Olvasnánk,	olvásnátok,	olvásnának.
<i>Perfectum.</i>		<i>Singulariter.</i>
Cùm Legerim,	legeris,	legerit.
Mikor Olvaslam,	olvastál,	olvastott.
<i>Pluraliter.</i>		
Cùm legerimus,	legeritis,	legerint.
Mikor Olvaslunk,	olvastatok,	olvastanak.
<i>Plusquamperfectum.</i>		<i>Singulariter.</i>
Cùm Legissem,	legissem,	legisset.
Mikor Olvaslam volna,	olvastál,	olvastott volna,
<i>Pluraliter.</i>		
Cùm Legissemus,	legissetis,	legissent.
Mikor Olvaslunk volna,	olvastatok volna,	olvastanak volna.
<i>Futurum.</i>		<i>Singulariter.</i>
Cùm legero,	legeris,	legerit.
Mikor Olvasándok,	olvásándasz,	olvásánd.
<i>Pluraliter.</i>		
Cùm Legerimus,	legeritis,	legerint.
Mikor Olvasándunk,	olvásándotok,	olvásándanak.

F 5

INFI-

INFINITIVUS.

Præsens & Imperfectum : Legere , Olvasni.
Perfectum & Plusquam. Legisse , Hogy olvasam.
Futurum : Lecturum esse , Olvasándani.
Gerundia : Legendi , legendo , legendum.
Olvasnak , olvasván , olvasásra.

Supina : Lectum , lectu , Olvasni , olvasásra.

Duo Participia veniunt ab hoc Verbo

Activo :

Præsens in NS , ut : Legens , Olvasván.

Futurum in RUS , ut : Lecturus , Olvasándó.

Sic etiam :

Scribo,	Irok,	scripsi,	scriptum.
Mitto,	Küldöm,	missi	missum
Reddo,	Meg adom,	reddidi,	redditum.
Accipio,	Veszem,	accepi,	acceptum.
Diligo,	Szeretem,	dilexi,	dilectum.

III. CONJUGATIO IN OR.

Passivæ Vocis.

INDICATIVUS MODUS.

<i>Præsens,</i>	<i>Singulariter.</i>
Legor,	Legeris vel ere, Legitur.
Olvasatom,	olvasatol, olvasatik.

<i>Pluraliter.</i>
Legimur, legimini, leguntur.
Olvasatunk, olvasattok, olvasatnak.

<i>Imperfectum,</i>	<i>Singulariter.</i>
Legebar,	legebaris vel âre, legebatur.
Olvasatom vala, olvasatol vala,	olvasatik vala.

Plu-

Pluraliter.

Legebamur,	legebamini,	legebantur.
Olvasatunk vala,	olvasattok vala,	olvasatnak vala.

<i>Perfectum,</i>	<i>Singulariter.</i>
Lectus sum	lectus es, lectus est.
Olvasattam,	olvasattál, olvasatott.

Pluraliter.

Lecti sumus,	lecti estis,	lecti sunt.
Olvasattunk,	olvasattatok,	olvasattanak.

<i>Plusquamperfectum,</i>	<i>Singulariter.</i>
Lectus eram,	lectus eras, lectus erat.
Olvasattam vala, olvasattál vala,	olvasatott valo.

Pluraliter.

Lecti eramus,	lecti eratis,	lecti erant.
Olvasattunk vala , olvasattatok vala ,	olvasattanak	vala.

<i>Futurum,</i>	<i>Singulariter.</i>
Legar,	legeris vel ère, legetur.
Olvasatni fogok, fogsz,	fog.

Pluraliter.

Legemur,	legemini,	legentur.
Olvasatni fogunk, fogtok,	fognak.	

IMPERATIVUS MODUS.

<i>Præsens,</i>	<i>Singulariter.</i>
-----------------	----------------------

Legere,	Olvasassál.
	<i>Pluraliter.</i>

Legimini,	Olvasassatok ti.
-----------	------------------

<i>Futurum.</i>	<i>Singulariter.</i>
-----------------	----------------------

Legitor,	Olvasassál te.
Legitor,	Olvasassék ama.

Plu-

Pluraliter.
Legiminor, Olvaſtaſſatok ti
Leguntor, Olvaſtaſſanak amazok.

CONJUNCTIVUS.

Præſens, Singulariter.
Cum Legar, legaris vel âre, legatur.
Mikor Olvaſtatom, olvaſtatól, olvaſtatik.

Pluraliter.
Cum Legamur, legamini, legantur.
Mikor Olvaſtatunk, olvaſtattok, olvaſtatnak.

Imperfectum, Singulariter.
Cum Legerer, legereris vel ère, legeretur.
Mikor Olvaſtatnám, olvaſtatnál, olvaſtatnék.

Pluraliter.
Cum Legeremur, legeremini, legerentur.
Mikor Olvaſtatnánk, olvaſtatnátok, olvaſtatnának.

Perfectum, Singulariter.
Cum Lectus ſim, lectus ſis, lectus ſit.
Mikor Olvaſtattam, olvaſtattál, olvaſtatott.

Pluraliter.
Cum Lecti ſimus, lecti ſitis, lecti ſint.
Mikor Olvaſtattunk, olvaſtattok, olvaſtattanak.

Plusquamperfectum, Singulariter.
Cum Lectus eſſem, lectus eſſes, lectus eſſet.
Mikor Olvaſtattam volna, olvaſtattál volna, olvaſtattott volna.

Pluraliter.
Cum Lecti eſſemus, lecti eſſetis, lecti eſſent.
Mikor Olvaſtattunk volna, olvaſtattok volna, olvaſtattanak volna.

Fu-

Futurum, Singulariter.
Cum Lectus ero, lectus eris, lectus erit.
Mikor Olvaſtatándom, vel olvaſtatom jövendőben.

Pluraliter.
Cum Lecti erimus, lecti eritis, lecti erunt.
Mikor Olvaſtatunk, olvaſtattok, olvaſtatnak.

INFINITIVUS.

Præſens & Imperfectum: Legi, Olvaſtatni.
Perfectum & Plusquamperfectum: Lectum eſſe, Olvaſtatnak lenni.

Futurum: Lectum iri, Olvaſtatni jövendőben.
In omni Genere & Número.

Duo Participia veniunt ab hoc Verbo

Passivo:
Præteritum in TUS, ut: Lectus, Olvaſtatott.
Futurum in DUS, ut: Legendus, Olvaſtandó.

Sic etiam:

Scriboſ,	Íratom,	ſcriptus ſum.
Mittor,	Küldetem,	miſſus ſum.
Reddor,	Meg-ádatom,	redditus ſum.
Accipior,	Vitetem,	acceptus ſum.
Diligor,	Szerettetem,	dilectus ſum.

Sic & Deponentia.

Loquor,	Szóllok,	locutus ſum.
Sequor,	Követem,	ſecutus ſum.
Utor,	Elek véle,	uſus ſum.
Nāſcor,	Születtetem,	natus ſum.
Obſequor,	Engedek,	obſecutus ſum.
Morior,	Meghalok,	mortuus ſum.

VI. CON

IV. CONJUGITIO IN O. Activæ Vocis.

Quid est Quarta Conjugatio?

Quarta Conjugatio est, quæ habet I, longum, ante RE, in Infinitivo, ut: *Audio, audire, Haurio, haurire, Scio, scire.*

INDICATIVUS MODUS.

<i>Præsens,</i>		<i>Singulariter,</i>
<i>Audio,</i>	<i>Audis,</i>	<i>Audit.</i>
<i>Hallok,</i>	<i>ballasz,</i>	<i>ball.</i>
<i>Pluraliter.</i>		
<i>Audimus,</i>	<i>auditis,</i>	<i>audiunt.</i>
<i>Hallunk,</i>	<i>ballotok,</i>	<i>ballanak.</i>
<i>Imperfectum,</i>		<i>Singulariter,</i>
<i>Audiebam,</i>	<i>audiebas,</i>	<i>audiebat.</i>
<i>Hallok vala,</i>	<i>ballasz vala,</i>	<i>ball vala.</i>
<i>Pluraliter.</i>		
<i>Audiebamus,</i>	<i>audiebatis,</i>	<i>audiebant.</i>
<i>Hallunk vala,</i>	<i>ballotok vala,</i>	<i>ballanak vala.</i>
<i>Perfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
<i>Audivi,</i>	<i>audivisti,</i>	<i>audivit.</i>
<i>Hallottam,</i>	<i>ballottál,</i>	<i>ballott.</i>
<i>Pluraliter.</i>		
<i>Audivimus,</i>	<i>audivistis,</i>	<i>audiverunt vel ère.</i>
<i>Hallottunk.</i>	<i>ballottatok,</i>	<i>ballottanak.</i>
<i>Plusquamperfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
<i>Audiveram,</i>	<i>audiveras,</i>	<i>audiverat.</i>
<i>Hallottam vala,</i>	<i>ballottál vala,</i>	<i>ballott vala.</i>
<i>Pluraliter.</i>		
<i>Audiveramus,</i>	<i>audiveratis,</i>	<i>audiverant.</i>
<i>Hallottunk vala,</i>	<i>ballottatok vala,</i>	<i>ballottanak vala.</i>

Futu-

<i>Futurum,</i>		<i>Singulariter.</i>
<i>Audiam,</i>	<i>audies,</i>	<i>audiet.</i>
<i>Hallani fogok,</i>	<i>fogsz,</i>	<i>fog.</i>
<i>Pluraliter.</i>		
<i>Audiemus,</i>	<i>audietis,</i>	<i>audient.</i>
<i>Hallani fogunk,</i>	<i>fogtok,</i>	<i>fognak.</i>
<i>IMPERATIVI.</i>		<i>Præsens,</i>
<i>Singulariter.</i>		<i>Pluraliter.</i>
<i>Audi,</i>	<i>Hally.</i>	<i>Audite, Hallyatok ti.</i>
<i>Futurum.</i>		<i>Pluraliter.</i>
<i>Audito, Hallyt e.</i>		<i>Auditote, Hallyatok ti.</i>
<i>Audito, Hallyon amaz.</i>		<i>Audiunto, Hallyanak amazok.</i>

CONJUNCTIVUS MODUS.

<i>Præsens,</i>		<i>Singulariter.</i>
<i>Cùm Audiam,</i>	<i>audias,</i>	<i>Audiat.</i>
<i>Mikor Hallok,</i>	<i>ballasz,</i>	<i>ball.</i>
<i>Pluraliter.</i>		
<i>Cùm Audiamus,</i>	<i>audiatis,</i>	<i>audiant.</i>
<i>Mikor Hallunk,</i>	<i>ballatok,</i>	<i>ballanak,</i>
<i>Imperfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
<i>Cùm Audirem,</i>	<i>audires,</i>	<i>audiret.</i>
<i>Mikor Hallanék,</i>	<i>ballanál,</i>	<i>ballana.</i>
<i>Pluraliter.</i>		
<i>Cùm Audiremus,</i>	<i>audiretis,</i>	<i>audirent.</i>
<i>Mikor Hallanánk,</i>	<i>ballanárok,</i>	<i>ballanának.</i>
<i>Perfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
<i>Cùm Audiverim,</i>	<i>audiveris</i>	<i>audiverit.</i>
<i>Mikor Hallottam,</i>	<i>ballottál,</i>	<i>ballott.</i>

Plu.

Pluraliter.

Cum Audiverimus, audiveritis, audiverint.
 Mikor Hallottunk, hallottatok, hallottanak.

Plusquamperfectum, Singulariter.

Cum audivissem, audivisses, audivisset.
 Mikor Hallottam volna, hallottát volna, hallott volna.

Pluraliter.

Cum audivissemus, audivissetis, audivissent.
 Mikor Hallottunk volna, hallottatok volna, hallottak volna.

Futurum.

Singulariter.

Cum Audivero, audiveris, audiverit.
 Mikor Hallándok, hallándasz, hallánd.

Pluraliter.

Cum Audiverimus, audiveritis, audiverint.
 Mikor Hallándunk, hallándotok, hallándanak.

INFINITIVUS.

Præsens & Imperfectum: Audire hallani.

Perfectum & Plusquam. Audivisse, Hogy halottam.

Futurum: Auditurum esse, Hallándani.

Gerundia: Audiendi, audiendo, audiendum.

Hallásnak, hallván, hallásra.

Supinā. Auditum, auditu, Hallani, hallásra.

Duo Participia veniunt ab hoc Verbo Activo:

Præsens in NS, ut: Audiens, Hallván.

Futurum in RUS, ut: Auditorus, Hallándó.

Sic etiam:

Punio, Meg-büntetem, punivi, punitum.
 Vincio, Meg-kötöm, vinxi, vinctum.
 Custodio, Meg-őrzőm, custodivi, custoditum,
 Vestio, Rubázom, vestivi, vestitum.

Et hæc

Et hæc Neutra:

Servio, Szolgálok, servivi, servitum.
 Venio, Jövök, veni, ventum.
 Abeo, El-megyek, abivi vel abii, abitum.
 Exeo, Ki-megyek, exivi, exitum.

IV. CONJUGATIO IN OR.

Passivæ Vocis.

INDICATIVUS MODUS.

Præsens,

Singulariter.

Audior, Audiris vel ire, Auditur.
 Hallatom, Hallatol, Hallatik.

Pluraliter.

Audimur, audimini, audiuntur.
 Hallatunk, hallatok, hallanak.

Imperfectum,

Singulariter.

Audiebar, audiebaris vel âre, audiebatur.
 Hallatom vala, hallatól vala, hallatik vala.

Pluraliter.

Audiebamur, audiebamini, audiebantur.
 Hallatunk vala, hallatok vala, hallatnak vala.

Perfectum,

Singulariter.

Auditus sum, auditus es, auditus est.
 Hallottattam, hallattattál, hallattattott.

Pluraliter.

Auditi sumus, auditi estis, auditi sunt.
 Hallattattunk, hallattattok, hallattatnak.

Plusquamperfectum,

Singulariter.

Auditus eram, auditus eras, auditus erat.
 Hallattattam vólt, tattal vólt, tattott vólt.

G

Plu-

Pluraliter.

Auditi eramus, auditi eratis, audierant.
 Hallattattunk, hallattatok, hallattanak vólta.

Futurum,

Singulariter.

Audiar, audieris vel audiêre, audietur.
 Hallattatom, hallattatol, hallattatik jövendőben.

Pluraliter.

Audiemur, audiemini, audientur.
 Hallattattunk, hallattatok, hallattanak.

IMPERATIVI.

Præsens,

Singulariter.

Pluraliter.

Audire, Hallatassál, Audimini, Hallatassatok.
 Futurum, Singulariter.

Auditor, Hallatassál te.
 Auditor, Hallatassék amaz.

Pluraliter.

Audiminer, Hallatassatok ti.
 Audiuntor, Hallatassanak amazok.

CONJUNCTIVUS MODUS.

Præsens,

Singulariter.

Cùm Audiar, Audiaris vel âre, Audiatur.
 Mikor Hallottam, hallottál, hallott.

Pluraliter.

Cùm Audiamur, audiamini, audiantur.
 Mikor Hallattatunk, hallattatok, hallattanak.

Imperfectum,

Singulariter.

Cùm Audirer, audireris vel rêre, audiretur.
 Mikor Hallattatnám, hallattatnál, hallattatnék.

Pluraliter.

Cùm Audiremur, audiremini, audirentur.
 Mikor Hallattatnánk, hallattatnátok, hallattatnának.

Per-

Perfectum,

Singulariter.

Cùm Auditus sim, auditus sis, auditus sit.
 Mikor Hallattam, hallattál, hallattott.

Pluraliter.

Cùm Auditi simus, auditi sitis, auditi sint.
 Mikor Hallattunk, hallattatok, hallattanak.

Plusquamperfectum,

Singulariter.

Cùm Auditus essem, auditus esses, auditus esset.
 Mikor Hallattam vólna, hallattál vólna, hallattott vólna.

Pluraliter.

Cùm Auditi essemus, auditi essetis, auditi essent.
 Mikor Hallattunk vólna, hallattatok vólna, hallattanak vólna.

Futurum,

Singulariter.

Cùm Auditus ero, auditus eris, auditus erit.
 Mikor Hallatándom, tándól, tándik.

Pluraliter.

Cùm Auditi erimus, auditi eritis, auditi erunt.
 Mikor Hallatándunk, tándotok, tándanak.

INFINITIVUS MODUS.

Præsens & Imperfectum: Audiri, Hallatni.

Perfectum & Plusq. Auditum esse, Hogy hallattam.

Futurum: Auditum iri, Hogy hallatni fogok.

Duo Participia veniant ab hoc Verbo Passivo:

Præteritum in TUIS, ut: Auditus, Hallattatott.

Futurum in DUIS, ut: Audiendus, Hallatándó.

Sic etiam:

Punior, Meg-bünterem, punitus sum.
 Vincior, Meg-köttetem, victus sum.
 Custodior, Meg-örzetem, custoditus sum.
 Vestio, Rubáztatom, vestitus sum.

Sicut & hac Deponentia.

Exterior,	<i>Meg-probálom,</i>	expertus sum.
Largior,	<i>Bővön adok,</i>	largitus sum.
Mentior,	<i>Hazudok,</i>	mentitus sum.
Metior,	<i>Meg-mérem,</i>	messus sum.

DE ANOMALA CONJUGATIONE.

A Nomala Conjugatio est, quæ per omnia non conjugatur, ut præcedentes quatuor formæ conjugationum.

Quotuplex est Anomala Conjugatio?

Triplex: Inconsequens, Defectiva, & Imperfonalis.

Exemplum Inconsequentis conjugationis Neutro-Passivæ.

INDICATIVUS MODUS.

<i>Præsens,</i>		<i>Singulariter.</i>
Gaudeo,	Gaudes,	Gaudet.
Örülök,	örülsz,	örül.
<i>Pluraliter.</i>		
Gaudemus,	gaudetis,	gaudent.
örülünk.	örültek,	örülnek.
<i>Imperfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Gaudebam,	gaudebas,	gaudebat.
örülök vala,	örülsz vala,	örül vala.
<i>Pluraliter.</i>		
Gaudebamus,	gaudebatis,	gaudebant.
örülünk vala,	örültök vala,	örülnek vala.

Per-

<i>Perfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Gavissus sum,	gavissus es,	gavissus est.
örültem,	örültél,	örült.
<i>Pluraliter.</i>		
Gavissi sumus,	gavissi estis,	gavissi sunt.
örültünk,	örültetek,	örültenek.
<i>Plusquamperfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Gavissus eram,	gavissus eras,	gavissus erat.
örültem volt,	örültél volt,	örült volt.
<i>Pluraliter.</i>		
Gavissi eramus,	gavissi eratis,	gavissi erant.
örültünk volt,	örültetek volt,	örültenek volt.
<i>Futurum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Gaudebo,	gaudebis,	gaudebit.
örülni fogok,	fogsz,	fog.
<i>Pluraliter.</i>		
Gaudebimus,	gaudebitis,	gaudebunt.
örülni fogunk,	fogtok,	fognak.
<i>IMPERATIVUS.</i>		<i>Præsens.</i>
<i>Singulariter.</i>		<i>Pluraliter.</i>
Gaude,	örülly	Gaudete, örüllyetek.
<i>Futurum.</i>		
<i>Singulariter.</i>		<i>Pluraliter.</i>
Gaudeto,	örüllyte,	Gaudetote, örüllyetek ti.
Gaudeto,	örüllyön amaz,	Gaudento, örüllyenek amazok.
<i>CONJUNCTIVUS.</i>		
<i>Præsens,</i>		<i>Singulariter.</i>
Cum Gandeam,	gaudeas	gaudeat.
Mikor örüllyek,	örülly,	örüllyön.

Pluraliter.

Cum Gaudeamus, gaudeatis, gaudeant.
 Mikor örüllünk, örüllétek, örülljenek.

Imperfectum.

Singulariter.

Cum Gauderem, gauderes, gauderet.
 Mikor örülnek, örülne, örülne.

Pluraliter.

Cum Gauderemus, gauderetis, gauderent.
 Mikor örülünk, örülétek, örüljenek.

Perfectum.

Singulariter.

Cum Gavissus sim, gavissus sis, gavissus sit.
 Mikor örültem, örültél, örült.

Pluraliter.

Cum Gavissi simus, gavissi sitis, gavissi sint.
 Mikor örültünk, örültetek, örültenek.

Plusquamperfectum.

Singulariter.

Cum Gavissus essem, gavissus esses, gavissus esset.
 Mikor örültém volna, örültél volna, örült volna.

Pluraliter.

Cum Gavissi essemus, gavissi essetis, gavissi essent.
 Mikor örültünk volna, örültetek volna, örültenek volna.

Futurum.

Singulariter.

Cum Gavissus ero, gavissus eris, gavissus erit.
 Mikor örülendek, örülendesz, örülend.

Pluraliter.

Cum Gavissi erimus, gavissi eritis, gavissi erunt.
 Mikor örülendünk, örülendetek, örülendenek.

INFINITIVUS.

Præsens & Imperfectum: Gaudere, örülni.
 Perfectum & Plusquamperf. Gavissum esse, örüléndeni.
 Futu-

Futurum: Gavissurum esse, örüléndeni.
 Gerundia: Gaudendi, gaudendo, gaudendum.
 örülésnek, örülvén, örüléské.

Supina: Gavissum, gavissu, örülni.

Tria Participia veniunt ab hoc Verbo Neutro.
 Passivo:

Præsens in NS, ut: Gaudens, örülvén.

Perfectum in SHS, ut: Gavissus, örült.

Futurum in RUS, ut: Gavissurus, örülend.

Sic etiam:

Audeo, Merem, Ausus sum.

Participia: Audens, ausus, ausurus, audendus.

Soleo, Szoktam, solitus sum.

Participia: Solens, solitus, soliturus.

Prandeo, Ebédlem, prandi & pransus sum.

Participia: Prandens, pransus, pransurus.

ACTIVÆ.

INDICATIVUS MODUS.

Præsens.

Singulariter.

Fero.

Fers.

Fert.

Hozok.

hoz.

Pluraliter.

Ferimus.

fertis.

ferunt.

Hozunk.

hoztok.

hoznak.

Imperfectum.

Singulariter.

Ferebam.

ferebas.

ferebat.

Hozok vala.

hoz vala.

hoz vala.

Pluraliter.

Ferebamus.

ferebatis.

ferebant.

Hozunk vala.

hoztok vala.

hoznak vala.

<i>Perfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Tuli,	tulisti,	tulit.
Hoztam,	hoztál,	hozott.

Pluraliter.

Tulimus,	tulistis,	tulerunt vel ère.
Hoztunk,	hoztatok,	hoztanak.

*Plusquamperfectum,**Singulariter.*

Tuleram,	Tuleras,	Tulerat.
Hoztam vala,	hoztál vala,	hozott valo.

Pluraliter.

Tuleramus,	tuleratis,	tulerant.
Hoztunk vala,	hoztatok vala,	hoztanak vala.

*Futurum,**Singulariter.*

Feram,	feres,	feret.
Hozok,	hozsz	hoz jóvendőben.

Pluraliter.

Feremus,	feretis	ferent.
Hozunk,	hoztok,	hoznak.

*IMPERATIVUS Præsens.**Singulariter.**Pluraliter.*

Fer,	Hozz.	Ferre,	Hozzatok.
------	-------	--------	-----------

*Futurum.**Singulariter.**Pluraliter.*

Ferto,	Hozz te.	Fertote,	Hozzatok ti.
Ferto,	Hozzon amaz.	Ferunto,	Hozzanak amazok.

*CONJUNCTIVUS MODUS.**Præsens,**Singulariter.*

Cum Feram,	Feras,	Ferat,
Mikor Hozok,	Hozsz.	Hoz,

Plu-

Pluraliter

Cum Feramus,	feratis,	ferant.
Mikor Hozunk,	hoztok,	hoznak.

*Imperfectum,**Singulariter.*

Cum Ferrem,	ferres,	ferret.
Mikor Hoznék,	hoznál,	hozna.

Pluraliter.

Cum Ferremus,	ferretis,	ferrent.
Mikor Hoznánk.	hoznátok.	hoznának.

*Perfectum,**Singulariter.*

Cum Tulerim,	tuleris,	tulerit.
Mikor Hoztam,	hoztál,	hozott.

Pluraliter.

Cum Tulerimus,	tuleritis	tulerint.
Mikor Hoztunk,	hoztatok,	hoztanak.

*Plusquamperfectum,**Singulariter.*

Cum Tulissem,	tulisses,	tulisset.
Mikor Hoztam volna,	hoztál,	hozott,

Pluraliter.

Cum Tulissemus,	tulissetis,	tulissent.
Mikor hoztunk volna,	tatok volna,	tanak volna.

*Futurum,**Singulariter.*

Cum Tulero,	tuleris,	tulerit.
Mikor Hozándok,	hozándasz,	hozánd.

Pluraliter.

Cum Tulerimus,	tuleritis,	tulerint.
Mikor Hozándunk,	hozándotok,	hozándanak.

*INFINITIVUS.**Præsens & Imperfectum:* Ferre, Hozni.*Perfectum & Plusquamperfectum:* Tulisse, Hogy hoztam.*Futurum:* Laturum esse, Hogy hozó.

G 5

Gerun-

Gerundia: Ferendi, do, dum, *Hozván*.

Supina: Latum, latu, *Hozni, hozásra*.

Duo Participia veniunt ab hoc Verbo Activo:

Præsens in NS, ut: Ferens, *Hozván, hozó*.

Futurum in RUS, ut: Laturus, *Hozandó*.

PASSIVUM.

INDICATIVUS MODUS.

Præsens, Singulariter.

Feror, Ferris vel ferre, Fertur.
Hozattatom, hozattatol, hozattatik.

Pluraliter.

Ferimur, ferimini, feruntur.
Hozattatunk, hozattatok, hozattatnak.

Imperfectum, Singulariter.

Ferebar, ferebaris vel âre, ferebatur.
Hozattatom vala, hozattatol vala, hozattatik vala.

Pluraliter.

Ferebamur, ferebamini, ferebantur.
Hozattatunk vala, tattok vala, tattanak vala.

Perfectum, Singulariter.

Latus sum, latus es, latus est.
Hozattattam, hozattatod, hozattatott.

Pluraliter.

Lati sumus, lati estis, lati sunt.
Hozattattunk, hozattatatok, hozattattanak.

Plusquamperfectum, Singulariter.

Latus eram, latus eras, latus erat.
Hozattattam vala, tattol vala, tattott vala.

Pluraliter.

Lati eramus, lati eratis, lati erant.
Hozattattunk vala, tattok vala, tattanak vala.

Futu-

Futurum, Singulariter.

Ferar, fereris vel ferère, feretur.
Hozattatom, hozattatol, hozattatik.

Pluraliter.

Feremur, feremini, ferentur.
Hozattatunk, hozattatok, hozattatnak.

IMPERATIVUS Præsens.

Singulariter. Pluraliter.

Ferre, *Hozattassál. Ferimini, Hozattassatok.*

Futurum, Singulariter.

Fertor, *Hozattassál.*
Fertor, *Hozattassék.*

Pluraliter.

Feriminor, *Hozattassatok.*
Feruntor, *Hozattassanak.*

CONJUNCTIVUS.

Præsens, Singulariter.

Cum Ferar, Feraris vel âre, Feratur.
Mikor Hozattatom, hozattatol, hozattatik.

Pluraliter.

Cum Feramur, faramini, ferantur.
Mikor Hozattatunk, hozattatok, hozattatnak.

Imperfectum, Singulariter.

Cum Ferrer, ferreris vel ferrère, ferretur.
Mikor Hozattatnám, hozattatnál, hozattatnék.

Pluraliter.

Cum Ferremur, ferremini, ferrentur.
Mikor Hozattatnánk, enátok, enának.

Perfectum, Singulariter.

Cum Latus sim, latus sis, latus sit.
Mikor Hozattam volna, ttál, tattott.

Plu-

Pluraliter.

Cùm Lati fimus, lati sitis, lati sint.

Mikor Hozattattunk vólna, tattatok, tattanak.

Plusquamperfectum, Singulariter.

Cùm Latus essem, latus esses, latus esset.

Mikor Hozattattam vólna, hozattattal vólna, hozattattot vólna.

Pluraliter.

Cùm Lati essemus, lati essetis, lati essent.

Mikor Hozattattunk vólna, hozattattatok vólna, hozattattanak vólna.

Futurum,

Singulariter.

Cùm latus ero, latus eris, latus erit.

Mikor Hozatándom, tándol, tándik.

Pluraliter.

Cùm lati erimus, lati eritis, lati erunt.

Mikor hozzatándunk, tándotok, tándanak.

INFINITIVUS.

Præsens & Imperfectum: Ferri, Hozzattatni.

Perfectum & Plusq. Latum esse, Hogy hozattattam.

Futurum: Latum iri, Hozatándónak lenni.

Duo Participia veniunt ab hoc Verbo

Passivo:

Præteritum in TUS, ut: Latus, Hozattatott.

Futurum in DUS, ut: Ferendus, Hozatándó.

Eo, Anomalon IV. Conjugationis.

INDICATIVUS MODUS.

Præsens,

Singulariter.

EO,

Is,

It

Mégyek,

mégy,

méggen.

Plu-

Pluraliter.

Imus, itis. eunt.

Megyünk. mentek, mennek,

Imperfectum, Singulariter.

Ibam, ibas, ibat.

Menék, menél, mene,

Pluraliter.

Ibamus, ibatis, ibant.

Mennék, menétek, menének.

Perfectum, Singulariter.

Ivi, Ivisi, Ivit.

Mentem, mentél, ment.

Pluraliter.

Ivimus, ivistis, iverunt vel ère.

Mentünk, mentetek, mentenek.

Plusquamperfectum, Singulariter.

Iveram, iveras, iverat.

Mentem vala, mentél vala, ment vala.

Pluraliter.

Iveramus, iveratis, iverant.

Mentünk vala, mentetek vala, mentenek vala.

Futurum,

Singulariter.

Ibo, ibis, ibit.

El-mégyek, el-mégy, el-méggen.

Pluraliter.

Ibimus, ibitis, ibunt.

El-mégyünk, el-mentek, el-mennek.

IMPERATIVI Præsens.

Singulariter.

Pluraliter.

I, Menny.

Ite, Mennyetek.

Futu-

	Futurum.	
	Singulariter.	Pluraliter.
Ito,	Menyte.	Itote, Menyetek ti.
Ito,	Mennyen amaz,	Eunto, Mennyenek.
CONJUNCTIVUS MODUS.		
	Præsens,	Singulariter.
Cum Eam,	Eas,	Eat.
Mikor Mennyek,	menny,	mennyen.
	Pluraliter.	
Cum Eamus,	eatis,	eant.
Mikor mennyünk,	mennyetek,	mennyenek.
	Imperfectum,	Singulariter.
Cum Irem,	ires,	iret.
Mikor mennék,	mennél,	menne.
	Pluraliter.	
Cum Iremus,	iretis,	irent.
Mikor mennénk,	mennétek,	mennének.
	Perfectum,	Singulariter.
Cum Iverim,	iveris,	iverit.
Mikor mentem legyen,	mentél,	ment legyen.
	Pluraliter.	
Cum Iverimus,	iveritis,	iverint.
Mikor mentünk legyen,	mentetek,	mentenek legyen.
	Plusquamperfectum,	Singulariter.
Cum Ivisssem,	ivisses,	ivisset.
Mikor mentem volna,	mentél volna,	ment volna.
	Pluraliter.	
Cum Ivisssemus,	ivissetis,	ivissent.
Mikor mentünk volna,	mentetek,	mentenek.
	Futurum,	Singulariter.
Cum Ivero,	iveris,	iverit.
Mikor menéndek,	menéndesz,	menénd.

	Pluraliter.	
Cum Iverimus,	iveritis,	iverint.
Menéndünk,	menéndetek,	menéndenek.

INFINITIVUS.

Præsens & Imperfectum: Ire, Menni.
 Perfectum & Plusquamperf. Ivisse, Hogy mentem.
 Futurum: Iturum esse, Menéndő.
 Gerundia: Eundi, eundo, eundum, Menvén.
 Supina: Itum, Itu, Menésre.

Duo Participia veniunt ab hoc verbo Neutro:

Præsens in NS, ut: Iens, Menvén.
 Futurum in RUS, ut: Iturus, Menéndő.

FIO.

INDICATIVUS MODUS.

	Præsens,	Singulariter.
Fio,	Fis,	Fit.
Lészek,	LéSz,	LéSzén.
	Pluraliter.	
Fimus,	fitis,	fiunt.
Lészünk,	léSztek,	léSznek.
	Imperfectum,	Singulariter.
Fiebam,	fiebas,	fiebat.
Lészünk vala,	léSztek vala,	léSznek vala.
	Pluraliter.	
Fiebamus,	fiebatis,	fiebant.
Lészünk vala,	léSztek vala,	léSznek vala.
	Perfectum,	Singulariter.
Factus sum,	factus es,	factus est.
Lőttem,	lőtél,	lőtt.
	Pluraliter.	
Facti sumus,	facti estis,	facti sunt.
Lőttünk,	löttetek,	löttenek.

<i>Plusquamperfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Factus eram,	factus eras,	factus erat.
Löttém vala,	löttél vala,	lött vala.

<i>Pluraliter.</i>		
Facti eramus,	facti eratis,	facti erant.
Löttünk vala,	löttetek,	löttének vala.

<i>Futurum,</i>	<i>Singulariter.</i>	
Fiam,	fies,	fiet.
Lézek,	lészesz,	léssen.

<i>Pluraliter.</i>		
Fiemus,	fietis,	fient.
Lészünk,	lésztek,	lésznek,

IMPERATIVUS *Præsens.*

<i>Singulariter.</i>	<i>Pluraliter.</i>	
Fi, Légy te.	Fitote,	Legyetek ti.

<i>Futurum.</i>		
<i>Singulariter.</i>	<i>Pluraliter.</i>	
Fito, Légy te.	Fitote,	Legyetek ti.
Fito, Légyen ő.	Fiunto,	Legyenek amazok.

CONJUNCTIVUS MODUS.

<i>Præsens,</i>	<i>Singulariter.</i>	
Cum Fiam,	Fias,	Fiat.
Mikor lézek,	lészesz,	léssen.

<i>Pluraliter.</i>		
Cum Fiamus,	fiatis,	fiant.
Mikor leszünk,	léztek,	léznenk.

<i>Imperfectum,</i>		
<i>Singulariter.</i>	<i>Pluraliter.</i>	
Cum Fierem,	fieres,	fieret.
Mikor lennék,	lennél,	lenne.

Plu-

<i>Pluraliter.</i>		
Cum Fieremus,	fieretis,	fierent.
Mikor Lennék,	lennétek,	lennének.

<i>Perfectum,</i>	<i>Singulariter.</i>	
Cum Factus sim,	factus sis,	factus sit.
Mikor Löttém,	löttél,	lött.

<i>Pluraliter.</i>		
Cum Facti simus,	facti sitis,	facti sint.
Mikor Löttünk,	löttétek,	löttének.

<i>Plusquamperfectum,</i>		
<i>Singulariter.</i>	<i>Pluraliter.</i>	
Cum Factus essem,	factus esses,	factus esset.
Mikor Löttém volna,	löttél volna,	lött volna.

<i>Pluraliter.</i>		
Cum Facti essemus,	facti essetis,	facti essent.
Mikor Löttünk volna,	löttétek,	löttének.

<i>Futurum,</i>	<i>Singulariter.</i>	
Cum Factus ero,	factus eris,	factus erit.
Mikor Léendő lézek,	lészesz,	léssen.

<i>Pluraliter.</i>		
Cum Facti erimus,	facti eritis,	facti erunt.
Mikor Léendő leszünk,	léztek,	léznenk.

INFINITIVUS.

Præsens & Imperfectum : Fieri, Lenni.
Perfectum & Plusq. Factum esse, Löttnek lenni.
Futurum : Factum iri, Hogy léssen.

Duo Participia veniunt ab hoc Verbo

FIO.

Præteritum in TUS, ut : Factus, Meg-lött.
Futurum in DUS, ut : Fiendus, Léendő.

PROSUM & POSSUM.

Conjugantur ut Verbum SUM.

H

VOLO.

VOLO.

INDICATIVUS MODUS

<i>Præsens,</i>			<i>Singulariter.</i>
Volo,	Vis,	Vult.	
Akarok,	Akarſz,	Akar.	
<i>Pluraliter.</i>			
Volumus,	vultis,	volunt.	
Akarunk,	akartok,	akarnak.	
<i>Imperfectum,</i>			<i>Singulariter.</i>
Volebam,	volebas,	volebat.	
Akarok, vala,	akarſz,	akar.	
<i>Pluraliter.</i>			
Volebamus,	volebatis,	volebant.	
Akarunk vala,	akartok,	akarnak.	
<i>Perfectum,</i>			<i>Singulariter.</i>
Volui,	voluisti,	voluit.	
Akartam,	akartál,	akart.	
<i>Pluraliter</i>			
Voluimus,	voluistis,	voluerunt vel ère.	
Akartunk,	akartatok,	akartanak.	
<i>Plusquamperfectum,</i>			<i>Singulariter.</i>
Volueram,	volueras,	voluerat.	
Akartam vala,	akartál vala,	akart.	
<i>Pluraliter.</i>			
Volueramus,	volueratis,	voluerant.	
Akartunk vala,	akartatok vala,	akartanak vala.	
<i>Futurum,</i>			<i>Singulariter.</i>
Volam,	voles,	volet.	
Akarok,	akarſz,	akar.	

Pluraliter.

Volemus,	voletis,	volent.
Akarni fogunk,	fogtok,	fognak.

IMPERAT. Fac velis, Akari.

CONJUNCTIVUS MODUS.

<i>Præsens,</i>		<i>Singulariter.</i>
Cum Velim,	Velis,	Velit.
Mikor akarok,	Akarſz,	Akar.
<i>Pluraliter.</i>		
Cum Velimus,	velitis,	velint.
Mikor akarunk,	akartok,	akarnak.
<i>Imperfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Cum Vellem,	velles,	vellet,
Mikor akarnék,	akarnál,	akarna.
<i>Pluraliter.</i>		
Cum Vellemus,	velletis,	vellent.
Mikor akarnánk,	akarnátok,	akarnának.
<i>Perfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Cum Voluerim,	volueris,	voluerit.
Mikor akartam volna,	akartál,	akart.
<i>Pluraliter.</i>		
Cum Voluerimus,	volueritis,	voluerint.
Mikor akartunk volna,	akartatok,	akartanak.
<i>Plusquamperfectum,</i>		<i>Singulariter.</i>
Cum Voluiffem,	voluiffes,	voluiffet.
Mikor akartam volna,	akartál.	akart.
<i>Pluraliter.</i>		
Cum voluiffemus,	voluiffetis,	voluiffent.
Mikor akartunk volna,	akartatok,	akartanak.

<i>Futurum,</i>	<i>Singulariter.</i>
Cum Voluero, volueris, voluerit.	
Mikor akarándok, akarándasz, akaránd.	
<i>Pluraliter.</i>	
Cum Voluerimus, volueritis, voluerint.	
Mikor akarándunk, akarándotok, akarándanak.	

INFINITIVUS.

Præsens & Imperfectum : Velle, Akarni.
Perfectum & Plusquamperf. Voluisse, Hogy akartam.
Futuro & cateris caret.
Unum Participium habet, Volens, Akaró, akarván.

Sic etiam conjugantur.

NOLO, Nem akarom.

MALO, Inkább akarom.

DE DEFECTIVIS.

Quid sunt Defectiva?

R. Defectiva Verba sunt, quæ certis Modis,
 Temporibus & Personis carent, ut Ajo, mondom,
 Ausim, Edo.

MEMINI.

INDICATIVUS MODUS.

Præsentis & Imperfecti propriè dicendo caret.

<i>Perfectum Indicat.</i>	<i>Singulariter.</i>
Memini, Meministi, Meminit.	
Emlekeztem, emlekeztél, emlekezett.	
<i>Pluraliter.</i>	

Meminimus, meministis, meminērunt v. meminēre.
 Emlekeztünk, emlekeztetek, emlekeztenek.

Plusquamperfectum, Singulariter.
 Memineram, memineras, meminerat.
 Emlekeztem vala, emlekeztél vala, emlek: &c.

Plu-

Pluraliter.

Memineramus, memineras, meminerant.
 Emlekeztünk vala, emlekeztetek vala, &c.

IMPERATIVUS. MODUS.

Præsens, Singulariter.

Memento, memento, Emlekezzél-meg.

Pluraliter.

Mementote, Emlekezzetek-meg.

CONJUNCTIVUS MODUS.

Perfectum, Singulariter.

Cum Meminerim, Memineris, Meminerit.
 Mikor Emlekeztem volna, Emlekeztél volna, Emlekezett
 volna.

Pluraliter.

Cum Meminerimus, memineras, meminerint.
 Mikor Emlekeztünk volna, emlekeztetek vol. emlekezte-
 nek volna.

Plusquamperfectum, Singulariter.

Cum Meminissē, Meminisses, meminisset.
 Mikor Emlekeztem volna, emlekezt, &c.

Pluraliter.

Cum Meminissēmus, meminissetis, meminissent.
 Mikor Emlekeztünk volna, emlekeztetek, &c.

Futurum, Singulariter.

Cum Meminero, memineras, meminerit.
 Mikor Emlekezendem, emlekezendél, emlekezendék.

Pluraliter.

Cum Meminerimus, memineras, meminerint.
 Mikor Emlekezendünk, emlekezendetek, emlekezendének.

H 2

INFL.

INFINITIVUS.

Plusquamperfectum: Meminisse, Meg-emlekezni.
Ceteris caret.

Sic etiam:

Novi *Esménem*, Odi *Gyűlölni*, Cœpi *El-kezdem*.
 Sed hæc tria Imperativo carent. Odi habet Futurum Infinitivi *Osuri* esse. Participium Præteritum *Osus*, & futurum *Osurus*. Sic Cœpi *cœpturus* esse, Cœptus *cœpturus*.

NB. Præcedentia Quatuor, Memini, Novi, &c. tantum ea tempora habent, quæ formantur à Perfecto, ram, rim, sem, ro, se.

A J O.

INDICATIVUS MODUS.

Præsens, *Singulariter*.

Ajo, Ais, Ait.
 Mondom, mondod, mondgya.

Pluraliter. Ajunt, Mondgyák.

Imperfectum, *Singulariter*.

Ajebam, ajebas, ajebat.
 Mondom vala, mondod, mondgya.

Perfectum, Aísti, Mondottal.

IMPER. *Præsens*. Ai, Mondgyad.

CONJUNCTIVUS MODUS.

Præsens, *Singulariter*.

Cùm Ajas, Ajat.
 Mikor mondanád, mondaná.

Plural. Cùm Ajunt, Mikor mondanák.

Participium: Ajens, Mondván.

AUSIM.

CONJUNCTIVIS. *Præsens*.

Sin.

Singulariter.

Cùm Ausim, Ausis, Ausit.
 Mikor Merném, Mernél, Mernék.
Pluraliter. Ausint, Mikor mernének.

C E D O.

Cedo, Mond-meg, add elb. Hæc vox sola est.

D E F I T.

Indicat. Præsens, Desit, El fogy, i. e. De est.
Futurum, Desit, El-fogy.

Conjunct. Præs. Cùm Desiat, Mikor el-fogy.

Infinit. Præsens: Desieri, El fogyni.

E D O.

Verbum Edo, conjugatur duobus modis. 1. Regulariter, sicut Lego. 2. Irregulariter.

INDICATIVUS MODUS.

Præsens, *Singulariter*.

Edo, Es, Est. Eszem, Eszel, Eszik.
Pluraliter. Estis, Esztek.

IMPERATIVI.

Præsens,
Singul. Es, Egyél. *Pluml.* Esté, Egyetek.
Futurum, *Singulariter*.

Esto, Egyél te. Esto, Egyék amaz.
Plural. Estote, Egyenek amazok.

CONJUNCTIVI Imperf. *Singulariter*.

Cùm Essem, Esset, Esset.
 Mikor Enném, Ennél, Ennék.

Pluraliter.
 Cùm Essemus, essetis, essent.
 Mikor Ennének, ennének.

H 4

INFI.

INFINITIVUS.

Præsens & Imperfectum: Esse, Enni.

Cæteris omnibus caret.

Sic & Composita: Comedo, Exedo.

FAXO FAXIM.

CONJUNCTIVUS.

Præsens, Singulariter.

Faxim, Faxis, Faxit.
Mikor Meg-tselekeſzem, meg-tselekeſzed, meg-tselekeſzi.
Pluraliter.

Faximus, faxitis, faxint.
Mikor tselekeſzünk, meg-tselekeſzitek, &c.
Futurum, Singulariter.

Faxo, faxis, faxit.
Meg-Tselekeſzem, meg-tselekeſzed, &c.
Pluraliter.

Faximus, faxitis, faxint.
Meg-Tselekeſzünk, meg-tselekeſzitek, meg-tselekeſzik.

FOREM, id est, ESSEM.

CONJUNCTIVI Præsens & Imperfectum, Singulariter.

Forem, Fores, Foret.
Mikor Volnék, Volnál, Vólna.
Pluraliter.

Forent, *Mikor volnának.*

INFINITIVUS.

Præsens & Futurum, Fore, *Hogy léfzek.*

Sic & Composita:

Abforem, Afforem, Conforem, Deforem, Proforem.

INFIT.

INFIT.

Infit, *Mondani kezdi, Hæ vox sola est.*

INQUIO III. Conjugationis.

INDICATIVUS MODUS.

Præsens, Singulariter.

Inquo vel Inquam, Inquis, Inquit.
Mondom, Mondod, Mondgya.
Pluraliter.

Inquimus, Inquitis, Inquiunt.
Mondgyak, mondgyátok, mandgyák.
Imperfectum, Singulariter.

Inquiebam, Inquiebas, Inquiebat.
Mondom vala, mondod vala, mondgya vala.
Perfectum, Singulariter.

Inquisti, *Mondottad.*
Pluraliter.

Inquistis, *Mondátok.*
Futurum, Singulariter.

Inquies, inquiet, *Mondod, mondgya,*
Pluraliter.

Inquient, *Mondgyák.*
IMPERATIVI Præsens.

Singul. Inqui, *Mondgyad.* *Plur.* Inquite.
Futurum, Singulariter.

Inquito, *Mondgyad te.* Inquito, *mondgya amar.*
Conjunctivo & Infinitivo caret.

Participium. Inquiens, *Mondó,*

QUÆSO.

INDICATIVUS Præsens.

Singul. Quæso, *Kérem.* *Plural.* Quæsumus, *Kérünk.*
Cæteris caret.

SAL-

SALVE AVE VALE.

IMPERATIVUS *Præfens.**Singul.* Salve, Ave, Vale.*Plural.* Salvete, Avete, Valete.*Futurum,* *Singulariter.*

Salveto, Aveto, Valeto.

INFINITIVUS. *Præfens.*

Salvere, Avere, Valere.

Cicero etiam dixit: Salvebis, & Valebis.

DE IMPERSONALIBUS.

*Quid sunt Impersonalia?**R.* Quæ nisi in Tertia Persona Numeri Singularis conjugantur.*Quotuplicia sunt Impersonalia?**R.* Duplicia: Alia sunt Activæ vocis, quæ desinunt in *T*, ut Oportet, *Kell*.Alia sunt Passivæ vocis, quæ desinunt in *TUR*, ut: Amatur, Szerettetik.

Impersonale Activæ vocis.

OPORTET.

INDICATIVUS MODUS.

Præfens, *Singulariter.**Me oportet,* *Te oportet,* *Illum oportet.*
Nékem kell, *néked kell,* *é neki kell.**Pluraliter.**Nos oportet,* *Vos oportet,* *Illos oportet.*
Nékünk kell, *néktek kell,* *é nékiek kell.**Imperfectum,* *Singulariter.**Me oportebat,* *Te oportebat,* *Illum oportebat.*
Nékem kell vala, *néked kell vala,* *néki kell vala.**Plu.**Pluraliter.**Nos oportebat,* *Vos oportebat,* *Illos oportebat.*
Nékünk kell vala, *néktek kell vala,* *nékiek kell vala.**Perfectum,**Singulariter.**Me oportuit,* *Te oportuit,* *Illum oportuit.*
Nékem kellett, *Néked kellett,* *néki kellett.**Pluraliter.**Nos oportuit,* *Vos oportuit,* *Illos oportuit.*
Nékünk kellett, *néktek kellett,* *nékiek kellett.**Plusquamperfectum,**Singulariter.**Me oportuerat,* *Te oportuerat,* *Illum oportuerat.*
Nékem kellett vala, *néked kellett vala,* *néki kellett vala.**Pluraliter.**Nos oportuerat,* *Vos oportuerat,* *Illos oportuerat.*
Nékünk kellett vala, *néktek kellett vala,* *nékiek kellett v.**Futurum,**Singulariter.**Me oportebit,* *Te oportebit,* *Illum oportebit.*
Kell Nékünk, *néktek,* *nékiek jövődöben.**Pluraliter.**Nos oportebit,* *Vos oportebit,* *Illos oportebit.**Imperativo caret.*

CONJUNCTIVUS MODUS.

*Præfens**Singulariter.**Cum Me oporteat,* *Te oporteat,* *Illum oporteat.*
Mikor kell nekem, *néked,* *néki.**Pluraliter.**Cum Nos oporteat,* *Vos oporteat,* *Illos oporteat.*
Mikor kell nekünk, *néktek,* *nékiek.**Imperfectum,**Singulariter.**Cum Me oporteret,* *Te oporteret,* *Illum oporteret.*
Mikor nekem kellene, *néktek Ec.**Plu.*

Pluraliter.

Cum Nos oporteret, Vos oporteret, Illos oportere.
Mikor nekünk kellene, néktek &c. (ret.

*Perfectum,**Singulariter.*

Cum Me oportuerit, Te oportuerit, Illum oportere.
Mikor nekem kellett volna, &c. (tuerit.

Pluraliter.

Cum Nos oportuerit, Vos oportuerit, Illos oportere.
Mikor nekünk kellett volna, &c. (tuerit.

*Plusquamperfectum,**Singulariter.*

Cum Me oportuisset, Te oportuisset, Illum oportere.
Mikor nekem kellett volna, &c. (tuisset.

Pluraliter.

Cum Nos oportuisset, Vos oportuisset, Illos oportere.
Ut in Perfecto, &c. (tuisset.

*Futurum,**Singulariter.*

Cum Me oportuerit, Te oportuerit, Illum oportere.
Pluraliter. (tuerit.

Cum Nos oportuerit, Vos oportuerit, Illos oportere.
Pluraliter. (tuerit.

INFINITIVUS. MODUS.

Præsens & Imperfectum: Oportere.

Perfectum & Plusquamperfectum: Oportuisse.

Futuro & ceteris caret.

Sic etiam:

Me pudet, *Szégyenlem*, me putuit.

Me poenitet, *Bánom*, me poenituit.

Me piget, *Restellöm*, me piguit.

Me tædet, *Meg-untam*, me pertasum est.

Me miseret, *Könyörülök*, memiserum est.

Me decet, *Illik*, me decuit.

Me

Me juvat, *Hafznál*, me juvit.

Quædam habent Dativum.

Mihi licet, *Szabad nekem.*

Tibi licet, *Nékie szabad.*

Illi licet, *Ö neki szabad.*

Nobis licet, Vobis licet, Illis licet.

Imperfonale Passivæ vocis
AMATUR.

INDICATIVUS MODUS.

Præsens, Amatur, *Szerettetik.*

Imperfectum, Amabatur, *Szerettetik vala.*

Perfectum, Amatum est, *Szerettetett.*

Plusquamperf. Amatum erat, *Szerettetett vala.*

Futurum, Amabitur, *Szerettetetik jövőben.*

CONJUNCTIVUS MODUS.

Præsens, Cum Ametur, *Mikor Szerettetetik.*

Imperfect. Cum Amaretur, *Mikor Szerettetetik vala.*

Perfectum, Cum Amatum sit, *Mikor Szerettetett.*

Plusq. Cum Amatum esse, *Mikor Szerettetett volna.*

Futurum, Cum Amatum erit, *Mikor Szerettetetik.*

INFINITIVUS.

Præsens & Imperf. Amari, *Szerettetettni.*

Perfect. & *Plusq.* Amatum esse, *Hogy Szerettetett.*

Futurum, Amatum iri, *Hogy Szerettetettni fog.*

Sic etiam:

Docetur, *Tanítatik.* Legitur, *Olvasztatik.*

Auditor, *Hallattatik.* Sedetur, *Statur.*

Pugnatur, *Viaskodtatik.* Itur,

DE

DE PARTICIPIO.

Omnia Participia sunt Adjectiva.

REGULA I.

Participia præsentis temporis in NS, declinantur ut Adjectiva nomina unius terminationis.

2. Participia Præteriti temporis in TUS, SUS, XUS, & Futura in DUS, & RUS desinentia, declinantur ut nomina Adjectiva trium terminationum.

Unde formantur Participia?

Præsens ab Imperfecto Indicativi, *bam* mutando, in NS, ut : *Amabam*, *amans*.

Præteritum à Supino, UM, mutando in TUS, SUS, XUS, ut : *Amatum*, *visum*, *fixum*, fit *Amatus*, *visus*, *fixus*,

Sic Futurum in RUS, UM in URUS mutandus, ut : *Amatum*, *Amaturus*,

Futurum in DUS, formatur à Participio Præsenti, S mutando in DUS, ut : *Amans*, *Amandus*, *Docens*, *docendus*.

DE PARTIBUS INDECLINABILIBUS.

DE ADVERBIO.

Cujus significationis sunt Adverbia?

1. Quædam sunt **LOCI**; Hic *iten*, istic *ott*, Illic *amott*, ibi *amottan*, alibi *valaból*, intus *ben*, foris, *kívül*, ubique *mindenütt*, nusquam *soból*, hinc *innen*, onnan, illinc *amonnán*, aliunde *másunnan*, desuper *felől*, hâc erre, istac *arra*, illac *amarra*, illuc *oda*, huc *ide*, illuc *amoda*, eò *emere*, eòdem *ugyanoda*, aliquò *valahová*, usquam *valaból*, nusquam *soból*,

soból, intrò *belől*, foras *kívül*, horsum *ide felé*, istorsum *oda felé*, sursum *fel*, deorsum *alá*.

2. Alia sunt **TEMPORIS**; Jam *immár*, nunc *most*, hodie *ma*, heri *tegnap*, nūdius tertius *tegnap elött*, nūdius quartus *negy nap elött*, cras *bólnap*, perendie *bólnap után*, mane *reggel*, vesperi *estve*, serò *bésőn*, semper *mindenkör*, quotidie *mindennap*, interdum *néha néha*, rarò *ritkán*, citò *bamar*, confestim *azonnal*, statim *majdan*, opportunè *idején korán*, tempestive idem, intempestivè *alkalmatlanul*, temporì *idején*, commodum idem aliquando *néha*, subinde *gyakran*, nondum *még nem*, unquam *valaha*, nunquam *soha*, olim *régen* *valaha*, quondam *egykor*, usquè *ez ideig*, diu *sokáig*, aliquandiu *egy ideig*, aliquantisper *egy kevesé*, noctu *ejjel*, interdum *nappal*, quotannis *minden esztendőn*.

3. Alia sunt **NUMERI**, Semel *egyszer*, bis *kétszer*, ter *bármszor*, quater *négyszer*, quiuques *ötyszer*, sexies *hatszor*, septies *hétyszer*, octies *nyolcszor*, novies *kilentszor*, decies *tízszer*, vicies *huszor*, tricies *harminszor*, centies *százszor*, millies *ezer-szer*, aliquoties *egynéhányszor*, toties *annyiszor*, quoties *hányszor*, rarò *ritkán*, sæpè *gyakorta*, sæpius, sæpiusimè.

4. Alia sunt **QUANTITATIS**; Multum *sokan*, parum *kevesé*, aliquantum *valamennyi*, satis *elé*, nimis *igen sok*, plurimum *nagyon*.

5. Alia **QUALITATIS**; ut : Ita *akképen*, sic *ugy*, aliter *másképen*, secus *külömben*, bene *jól*, melius *jobban*, optimè *leg jobban*, malè *gonoszúl*, pejus *gonoszszerűl*, pessimè *leg-gonoszszerűl*. facile *könnyen*,

nyen, subito *birtelen*, breviter *röviden*, libenter *öröme*
invité *kínfzerítve*, diligenter *szorgalmatossan*, pul-
chrè *szépen*, audacter *merészen*, candidè *kegyessen*,
verè *igazán*, certè *valóságossan*, celeriter *gyorsan*,
fortiter *erőssen*, properanter *sietséggel*, raptim *sebes-
sen*, furtim *lopva*, coram *semtil sembe*, clam *rejtve*,
palam *nyilván*, evidenter *nyilván*, vicissim *megint*.

6. SIMILITUDINIS; Ut, uti, sic, sicuti, tanquam,
velut, veluti, quemadmodum *a mint szinte*, ita sic,
perinde *ilyen formán*, prout, acsi, ceu, quasi.

7. INTENDENDI; Valdè vehementer *igen igen*,
admodum *szörnyű-képpen*, perquam, prorsus,
omnino, penitus, magnopere, &c.

8. REMITTENDI; Sensim *lassan*, *balkal*, paula-
tim pedetentim *lassan lassan*, propè, propemo-
dum, ferme, ferè, penè, *agré*, vix.

9. MINUENDI; Saltem *akar tsak*, minimum
kevésé, at, certè.

10. COMPARANDI; Magis, maximè, minùs, mi-
nimùm, *tám úgy*, quàm *mint*, præcipuè, imprimis,
præsertim *kivált-képpen*, æquè *egyenlő-képpen*.

11. EXTENUANDI; Nimirum, scilicet, videlicet
igen-is.

12. DUBITANDI; Forfan, forsitan, fortassis,
fortassé talám, talám.

13. INTERROGANDI; Num, nunquid, an utrum
avagy, cur, quare, quamobrem, quapropter, *mi-
okért*, quid ita, *miért úgy*, quidni, quin, *miért nem*,
ubi *hol*, quò *hova*, unde *honnán*, quà *merre*, quor-
sum *hova*, quando *mikor*, quoad, quousque, quam-
diu *meddig*, quomodo *miként*.

14 AFFIR-

14. AFFIRMANDI; Ita, maxime, omnino *ingen-is*,
certè *bizony*, sanè, verè, &c.

15. NEGANDI; Non, haud, nequaquam, haud-
quaquam, neutiquam, minime, nullatenus, *nem*,
semmiképpen.

16. DEMONSTRANDI; En, ecce, *im, am*.

17. JURANDI; Næ, profectò, verò, amen, *ugy
vagyon*.

18. OPTANDI; Utinàm, ô, si, *vajha*.

19. HORTANDI; Age, agita, eja, *mosza*.

20. CONGREGANDI; Simul, unà pariter *együtt*,
separatim, *választva*, privatim *tulajdonúl, &c*.

21. SEPARANDI; Seorsim *külömben*, secretò *titkon*,
singulatim *egyenként*.

22. EXCLUDENDI; Solum, tantum, modò, so-
lummodò, tantummodò præcisè.

23. RESTRINGENDI; Qua, quatenus, quoad.

24. PROHIBENDI; Ne, nequaquam, ne.

25. CONCEDENDI; Sane, sanequidem, *bátor*.

26. CORRIGENDI; Imo, quinimò, *Sét*.

27. EVENTUS; Fortè fortuito, casu, *vérténet
szerint*.

Vide plura in Grammatica.

DE PRÆPOSITIONE.

Quædam Præpositiones regunt Accusativum, &
sunt Triginta:

Ad, *hoz*, *hez*, *hozzám*, *hozzád*, *hozzá*, *hozzánk*,
hozzátok, *hozzájok*.

Et ita fermè omnes augeri possunt Præpositiones.

Apud, *nál*, *nél*.

Penes, *szerint*.

Ante, *előtt*.

Per, *által*.

I

Adver-

Adversus, ellen.	Pone, <i>bátul</i> .
Cis, <i>innét</i> citra.	Post, <i>után</i> .
Circum, circa, <i>körbs, kör.</i>	Præter, <i>kívül</i> .
	<i>nyúl</i> . Prope, <i>közel</i> .
Contra, ellen, <i>rá, re</i> .	Propter, <i>ért</i> .
Erga, <i>hoz, bez</i> ,	Secundum, <i>szerint</i> .
Extra, <i>kívül</i> .	Supra, <i>felett, on</i> .
Infra, <i>alatt</i> ,	Trans, <i>túl, túl, túl</i> .
Juxta, <i>mellest</i> .	Versus, <i>felé</i> .
Inter, intra, <i>közt</i> .	Ultra, <i>túl</i> .
Ob, <i>ért</i> ,	Usquè, <i>íg</i> .

Quædam regunt Ablativum, & sunt fedecim, ut:

A, ab, abs, <i>túl, túl</i> .	De, <i>ról, ből, rúl. ből, le</i> .
Abque, <i>nélkül</i> .	E, ex, <i>ből</i> .
Cum, <i>val, vel</i> .	Pro, <i>ért</i> .
Clam, <i>nélkül</i> .	Præ, <i>elő, miatt</i> .
Palam, <i>nyilván</i> ,	Procul, <i>távol, messze</i> .
Sine, <i>nélkül</i> .	Tenus, <i>íg</i> .

Quæ regunt utrumque casum, sunt Quatuor, In *ben, ban*. Sub, *alól*. Subter, *super*.

DE CONJUNCTIONE.

1. Conjunctiones aliæ sunt Copulativæ: Ac, *és*, etiam, atquè, què, tùm, cùm.
2. Conditionales: Si, *sin, nî, nisi, ha*.
3. Exceptivæ, Nisi, præterquam, *hanem*,
4. Disjunctivæ: Seu seu, sive sive, vel.
5. Concessivæ: Etsi, etiamsi, tamen: *noha*.
6. Adversativæ: Ast, autem, tamen, sed, verùm, verò, *de, mindazáltal*.

7. Causales: Nam, enim, quia, ut, quò, nequin, *mert, mivel, bogy*.

8. Conclusivæ: Ergò, igitur, ideò, quapropter, *azért*.

DE INTERJECTIONE.

Quædam sunt:

Comminantis, ut: Væ: *Jaj*.

Vocantis, Heus, *Hallodé*.

Respondentis, Hem.

Plura de his vide in Grammatica.

EXERCITATIONES.

Per Casus, Tempora & Personas,
Hungaricæ imprimis linguæ Ty-
runculis per necessaria.

Sic dicunt:

DEUS ISTEN, Atramentarium *Kalmáris*,
Atramentum *Tinta*.

DEUS meus,	Deus tuus,	Deus ejus.
<i>Istennem,</i>	<i>Istened</i>	<i>Istene</i> .
Deus noster,	Deus vester,	Deus illorum,
<i>Istennünk,</i>	<i>Istenedek,</i>	<i>Istenek</i> .
<i>Súvegem,</i>	<i>Súveged,</i>	<i>Súvege</i> .
<i>Súvegünk,</i>	<i>Súvegetek,</i>	<i>Súvegek</i> .
<i>Súvegim,</i>	<i>Súvegeid,</i>	<i>Súvegei</i> .
<i>Súvegeink,</i>	<i>Súvegeitek,</i>	<i>Súvegek</i> .

Sic:

Uram,	Ürad,	Üra.
Urunk.	Uratok,	Ürok.
Uraim,	Uraid,	Ürai.
Uraink,	Uraitok,	Ürok.

Trahentur inde Phrases.

Az én Pennám el-romlott.
A te Pennád igen vékony.
Az ő Pennája meg-basadt.
A mi Mesterünk nints itthon.
A ti Mesterték szabadsgot ad.
Az ő Mesterek igen haragszik.
Az én tagjaim friss egésségekben vannak.
A te tagjaid tsintalanok.
Az ő tagjai versenkedni mindenkor készek.
A mi kezeink írássra, és szemeink olvasásra valók.
A ti kezeitek csak játékra valók.
Az ő lábaiok futásra valók.

Sic Verbum *Vagyon*, pro habeo docendum erit.

<i>Vagyon nékem Könyvem.</i>	<i>Est mihi liber, pro.</i>
<i>Vagyon néked Könyved.</i>	<i>Habeo librum.</i>
<i>Vagyon ő néki Könyve.</i>	<i>Est tibi liber.</i>
<i>Vagyon nekünk Könyvünk.</i>	<i>Est illi liber.</i>
<i>Vagyon néktek Könyvetek.</i>	<i>Est nobis liber.</i>
<i>Vagyon nekik Könyvek.</i>	<i>Est vobis liber.</i>
	<i>Est illis liber.</i>

Sic & in Plurali.

<i>Vannak nékem Könyveim.</i>	<i>Sunt mihi libri.</i>
<i>Vannak néked Könyveid.</i>	<i>Sunt tibi libri.</i>
<i>Vannak néki Könyvei.</i>	<i>Sunt illi libri.</i>
<i>Vannak nekünk Könyveink.</i>	<i>Sunt nobis libri.</i>
<i>Vannak néktek Könyveitek.</i>	<i>Sunt vobis libri.</i>
<i>Vannak nekik Könyvök.</i>	<i>Sunt illis libri.</i>

Non obstat, si Præceptor vivâ voce mox à teneris inculcet eis peculiare loquendi formulas ad evitandos Barbarismos, qui difficilior dediscuntur, quam addiscuntur.

Pro: Ero scribere: *Scribam*, vel *scripturus sum*.

Pro: Habeo scribere: *Scribendum mihi est*.

Vel: Oportet me scribere: *vel*, *Scribenda mihi est*

Epistola. Sic:

<i>Ibo rogare veniam, est</i>	<i>Infinitivus.</i>
<i>Ibo rogatum veniam.</i>	<i>Supinum.</i>
<i>Ibo ut rogem veniam.</i>	<i>Conjunctivus.</i>
<i>Ibo rogandum veniam.</i>	<i>Gerundium.</i>
<i>Ibo ad rogandam veniam.</i>	<i>Gerundivum.</i>
<i>Ibo rogaturus veniam.</i>	<i>Participium.</i>

Hæc jam collocandis ad Grammaticam tradenda per lusum censemus. Fidelis Præceptor, qui docere & puerum doceri vult, semper facilem Methodum invenit, teste FORTIO.

NUCES PUERILES.

Honestæ recreationis
gratiâ sparsæ.

Qui sciet argutos extempore dicere Versus,
Dulcia pro versu, præmia poma dabo.

*A ki akar Almat nyerni,
Egy szép Verset kell mondani.*

A.

Auspiciis nostris, Christe benigne fave.
*Munkámnak kezdete, és ki menetele,
Légyen az Ur nevében.*

A bove majori, discit arare minor.
*Kintsiny tsiko magy derefól. Hámoz vonni
tanúl vesfól.*

A Cane non magno, sapè tenetur aper,
Kitsiny a' Bors, de erós és gyors.

Accidit in puncto, quod non speratur in anno,
Néha reggel táncz: este pedig láncz.

Adde parum modico, magnum cumulabis acervum,
Tseppenként, tseppenként, bordó bé-töltetik.

Estas non semper fuerit, componite nidos.
A ki Nyárban nem gyűjt: Télben keveset süjt.

Amicorum communia omnia, panis, vinum, pecunia.

Alább való czégért, isznak barátságért.

Auda-

Audaces fortuna juvat, timidos que repellit.

A bátor szívekkel, szerezte társfolkodik.

Aurea libertas, fulvo non venditur Auro.

Mi lebet kedvessebb, s gyönyörűsegebb,

Mint az kívánt szabadság.

Aspide quid pejus? Tigris, Quid Tigride? Dæmon.

Dæmone quid? Mulier. Quid Muliere? nihil.

Vad s' dűbös Tigrisnek, és álnok ördögnek.

A vén Bába Hadnagja.

B.

Blanda Patrum segnes, facit indulgentia Natos.

A böl nyájas Anya, kényes lesz Leánya.

Bis dat, qui cito dat, nihil dat, qui munera tardat.

Eretlen Almának, és lassu Malomnak,

Igen őltsó az árva.

Bacchus & argentum, mutant mores sapientum.

Balnea, Vina, Venus, corrumpunt corpora nostra,

Jó Bor, Pénz és Bibor, igen meg-birt jámbor,

Embert kíván örzéfre.

Bona fama est ingens gloria.

Drága kints a' jó hír, Valaki-azzal biz.

Es meg-tudgya tartani.

C.

Canis timidus vehementius latrat, quàm mordet.

Félénk Eb tsak ugat, de nem igen marhat.

Caseus & panis, sunt optima fercula fanis.

Fejér czipósos turoval, chezd gyomornak basznál.

Concordiâ res parvæ crescunt, discordia maximæ dilabuntur.

Nem egyenetlenség, hanem az égyesfég.

Kis dolgot nagyra emel.

Comes

Comes facundus in via pro vehiculo.

Jó úti társaság, Es nyájas barátság,

Jobb hat lovú bintónál,

Conscia mens recti famæ mendacia ridet.

Jó lelki isméret, Ha allegál érted, Nem fél

száz Prokatortól,

Corrumpunt bonos mores: confortia prava.

A gonosz barátság, Es lator társaság,

Morskol betsületedben,

Cum fueris Romæ Romano vivito more.

Cum fueris alibi, vivito sicut ibi.

Vendég fogadóban, Vagy pedig Templomban,

Ha történik mulatni,

Ha mások énekelnek, Vagy borért fizetnek,

Kell néked-is követni,

Currere cogit equum sub milite calcar acutum.

Sic facit & pueros, aspera virga bonos.

Dorgálás és veszfű, Tsak ne legyen késő,

Jót nevelj a' gyermekből,

D

Dat Pyra dat Poma, qui non habet alia dona.

Kinek nints arania, Vagy követ Baránya,

Szolgálattját ajánlja,

Dat veniam corvis, vexat censura columbas.

Mostani igazság, Abrázolt ravaság,

Hasonló pókbálóhoz,

Dedecus est natis claros habuisse Parentes,

Ni studeant illis moribus esse pares.

Bádogtalan férfi Olly Atya, kit rossz fi,

Bíval s' gonddal keferit,

De male quæstis non gaudet tertius hares.

Száz

Száz igaz pénz követ, Egy hamis kerefet,

Többit is megemészti,

Dimidium facti, qui benè cœpit habet.

Jól kezdett éneklés, Eneklőnek nem nehéz,

Dñec eris felix multos numerabis amicos.

Atkozott szegénység, s' Fogyatkozás szükség,

Nem talál barátságot,

Disparibus bobus raro trahitur bene currus.

Egyenetlen tullok, Nem jól vonszak jármot,

Akadoznak azután,

E

E nuce fit Corilus, è glande fit arduus quercus,

Ex parvo puero, sapè peritus homo.

Parányi bimbokül, Kisded virágjából,

Nagy gyümölcs nevelkedik,

Et genus & formam regina pecunia donat.

Tsak legyen értéked, Bár ne legyen eszed,

ülternek felső póltzra,

Exiguum munus cum dat tibi pauper amicus.

Accipito placidè, & plenè laudare memento.

Hól adnak malacot, Ott ne tarts tanácsot,

Azt miképpen mellyeszszed,

Ex cautu Volucrem nosces ex ungve Leonem.

Az Ebet száróról, Szamárt füleiről, Könnyen

megismerhetni,

Ex verbis fatuos, pulsu cognoscitur olla.

Fazakat kongásán, Az ökröt vonásán,

Válogatták Vásáron,

Exemplo Virtus benè discitur atque docetur.

Kölségnek a' Bíró, gyermeknek Tanító,

Szükség adjon jó példát,

I 5

Exi.

Exigua est tribuenda fides qui multa loquuntur.

*Inkább higgy az embernek, Es dühös embernek,
Mint setsege embernek.*

F

Facea, quæ tua sunt, quæ sunt aliena relinque.

Maga kázát fosztani, Másikat foldani,

Nagyestelen bolondság.

Fames & mora, bilem in nasum conjiciunt.

A' nagy várakozás, Nem tsak fogyatkozás,

Gyötremle is a' Szívnek.

Fecem bibat, qui Vinum bibit.

Ha kőnczát meg etted, Levét-is börpentsed,

Mert úgy méri a' fontot.

Felix, quem faciunt aliena pericula cautum.

Mások veszedelmén, Rotlásán s'-el-estén,

Bóldog szokott tanulni.

Fronte capillatâ, post hac occasio calva.

Ne akkor bizlallyad, Lovad's' abrakollyad.

Midőn hadban kell menned.

Fœmina nulla bona est, sed si bona digna corona.

Az Aszfzony tsak gyarló Hamiságra bajlo.

Ritkán talál szízen jót.

G.

Gaudia sunt miseris, socios habuisse malorum.

Mezét lábon járni, Más-is olyat látni,

Tűrheto nyomoruság.

Generosus equus, umbrâ quoque virgæ regitur,
ignavus nec calcaribus incitatur.

Veszszó árnyékával, Nem tsak zabolával.

Serény ló rendeltetik.

Gratia Magnatum, nescit habere statum.

*Nagy útrak szerelme, keducknek örege, Jár gyakrab-
ban nyúl láton.*

Gra.

Gratior est, pulchro veniens de corpore virtus.

*Tudomány olyan kints, kinél semmi jobb nincs,
Tekintetes mint egy Márs.*

Gutta cavat lapidem non vi, sed sæpe cadendo.

*Időtől kell várni, Istentől kívanni,
Tanulásnak gyümölsét.*

H.

Hanczellus quicquid teneris non discit ab annis,

Hancz nunquam discet, semper Asellus erit.

Ha a' Jantsika tunya és rest,

Janko Discantista nem lesz.

Haurit aquam cribro, qui discere vult sine libro.

A szőlőt el-adni, Perést vásárlani,

Nagy ostoba bolondság.

Hoc scio pro certò, quoties cum stercore certo,

Vinco vel vincor, semper ego maculor.

Ha a' szekér kenőt, Fogod lépes veszfzót,

Köntőfödre rá ragad.

Honores mutant mores, sed rarò in meliores.

Tisztnek fényessége, Titulus mélysege,

Kevélységnek gyökere.

Hospitis in mensa, vultum non fercula pensa.

Höl jó szível larnak, Ott meg ne unyanak,

Vissely gondot jól arra.

I.

Jejunius stomachus, rarò vulgaris temnit.

Ebezó embernek, Héja zab kenyérnek,

Mézes salát szájában.

Ingratus labor est, quem pramia nulla sequuntur.

Hasznos izadásnak, Jutalmas munkának.

Fáradtsága nem nehez.

Ipsé

Ipse licet venias, Musis comitatus Homere.
Si nihil attuleris, ibis Homere foras.

*Tsak légyen érteked, Bár ne légyen eszed,
ülteenek felső poltzra.*

Inter convivas, fac sis sermone modestus.

*Ne engedd nyelvvednek, Hogy járjon elmédnek,
Előtte szabadkényyén.*

Interpone tuis interdum gaudia curis.

*Szarvasok forrásra, s' bágyatt madár ágra,
Le száll nyugodni délre.*

Infanire facit sanos quoque copia vini.

*A bort távozta ssa, Hogy kárát ne lássa,
Minden keresztyén ember.*

L.

Laboribus vendunt omnia bona Dii.

*Sokat farad vadász, S' ritkán szárad balásza,
Ugy keresi kenyerét.*

Latrantem stomachum, bene lenit cum sale panis.

*Jobb egy száraz falat, Bár ne egyél balat
Tsak lehecs tsendességben.*

Lectio lecta placet, decies repetita placebit.

*A mi szép és basznos, Nem leszen bijanos,
Tíz-szer-is meg-olvasni.*

Ludit in humanis Divina potentia rebus.

*Ez világ ideig, Kedve nem tart fottig,
Gyakran viszsza változik.*

M.

Magna fuit quondam capitis reverentia cani.

*Miképpen tisztelted, Atyádott betsülted,
Azont várjad magadra.*

Malè parta, malè dilabuntur. Hamar gyűjtett
marha,

Obyan

*Ollyan mint fő moha, Hirtelen kevesedik.
Multa tulit fecitque puer, sudavit & alsit,
Minden nyomoruság, Oskola, ranuság,
Meg-tanít dolgaidban.*

Munera crede mihi, placeant hominesque Deosque.
*Az ajándék kedves, Tsak ne légyen renes,
Tiszt-visező embernek.*

N.

Navita de ventis, de Tauris narrat arator.

Kinek mibez kedve, Ott akad a' szíve.

Necessitas Magistra rerum multarum.

*Torok mélységeért, Kenyér szűkségeért,
Ember mindent ki gondol.*

Non tibi perventos, assa columba cadit.

*Sült Galamb nem repül, A' tűz béklyén kívül,
Senkinék a' szájában.*

Non semper violæ, nec semper lilia florent.

*Bizony nem mindenkor, De tsak idejekor,
Járhatz az Pap sajtyára.*

Novus pileus, novo affigitur paxillō.

Új szita süg szegen, Az ő bever földön.

Novos parando amicos, veterum noli oblivisci.

*Régi barátodat, Meg ismért társodat,
Szeresd miként Lelkedet.*

O.

Omnia vincit amor, omnia vincit a' bor.

*Szerelem, és a' bor, Kiben ez kettő forr,
Nintsen ott nyugodalom.*

Omnia sunt hominum tenui pendentia filio.

*Világon állandó, Niatsen maradandó,
Semmi is javaiban.*

Omnia

Omnia si perdas, famam servare memento.

Lásd nem pénzedet, Inkább jó híredet,

Kívánnád megörzeni.

Omnia conando docilis solertia vincit.

A nagy Pyramusok, és Labyrinthusok,

Ember keznek művei.

Omnia tunc bona sunt, clausula quando bona est.

Botsorban keresni, Csizmában költeni,

Esik betsületedre.

P.

Passibus ambiguus fortuna volubilis errat.

Jó s' gonosz szerentsé, Hogy embert meg-ejtse,

Fel emel s' taszít porban.

Per risum multum, poteris cognoscere stultum.

Emberrévetésen, S' baka szerzéssen.

Itélberni bolondnak.

Per quod quis peccat, per idem punitur idem.

Ki követ bajt égve, S' le esik fejére,

Nem jajgat baltya sebére.

Plus vigila semper, nec somno debitus esto.

Nam diuturna quies, vitiis alimenta ministrat.

Ném méltó az élni, A ki csak benyéllyi.

Szokott mint a' méh here.

Q.

Qui non est hodie cras minus aptus erit.

Hijában perselni, S' ebet melyeszteni.

Nem szalonának való.

Qui fodit foveam, incidit in eam.

Ki vermet ás másnak, Meg lássa magának.

Ne legyen koporsója.

Qui nescit pati, nescit dominari.

A ki

A ki nem tud tární, Nem tud uralkodni.

Quid tibi cum titulis, oculis vitulisquè carenti,

Ni spernas titulum, te faciet vitulum.

Titulussal élni, s' Jofzágot nem birni.

Igen tsekély méltóság.

Quod nova testa capit, inveterata sapit.

Quod caret alternâ requie, durable non est.

Qui dare vult aliis, non debet dicere vultis?

R.

Regis ad exemplum totus componitur orbis.

Korsis oda látat bajtya, A bova Ura akarja.

Res honor est dulcis, sed magnum pondus honoris.

Res vana & stulta est, dare nil promittere multa.

Rustica natura tenet sua jura.

S.

Sanat, sanctificat, ditet quoque furgere mane.

Reggeli Imádság, Munkában fáradság,

Aldott, hasznos, Istenes.

Somno, escâ, requie, nemo carere potest

Etel, ital, álm, Szükséges ez három,

E' világi életre.

Si dat oluscula, mensa minuscula, pace referâ.

Ne pete grandia, lautâque prandia, lite repletâ.

Si tibi copia, si sapientia, formâque detur.

Sola superbia, destruit omnia si comitetur.

Similis simili gaudent.

Soha nagyllakkal, Cseresnyét marokkal,

Te ne egyél egy rálbúl.

T.

Tu nihil invitâ dices faciesvè Minerva

Kinek az Isten nem adja, Kovács Istók meg nem

kobollya.

Tnrpè

è est Doctori, cum culpa redarguit ipsum.

*Közfő birója, Es igazgatója, Szükség
adgyon jó példát.*

utis in exiguo gramine dormit inops.

*Sással fedett házban, Gyakran Nád hajlékban,
Tálalsz trendes nyugovást.*

U. V.

Urit maturè quod vult urtica manere.

*A Tebénnek tején, Meg-tetfzik idején, Leszszé
turo belőle.*

Utendum est ætate, cito pede labitur ætas.

*Kár Vitéz Férfinék, Serény Paripának, Meg-
vénhedni időtül.*

Vino forma perit, vino corrumpitur ætas.

*Ressegég olly étek, Kiből minden vétek, Terjed
egész világon.*

Vina bibant homines, animantia cætera fontes.

*Jó bort igyanak emberék,
Hideg vizet, júbok, ökrök.*

Vina parant animos faciuntque coloribus aptos.

Ultimum occupet scabies!

Ag eb utól.

Gratiâ DEI.

